

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΝΤ

Συγκρατήστε τις δαπάνες σας

Το ΔΑΝΤ συνιστά στις κυβερνήσεις που αγωνίζονται να ανακόψουν τον πληθωρισμό να ακολουθήσουν αυστηρή δημοσιονομική πολιτική. Τις καλεί επίσης να επικεντρωθούν σε προγράμματα για τη στήριξη των φτωχότερων και πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, καθώς η εκτόξευση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων προκαλεί ένδεια και δυστυχία. **Σελ. 11**

ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Στροπή Ελλήνων εφοπλιστών στα τάνκερ

Οι Έλληνες εφοπλιστές αγόρασαν από την αρχή του έτους έως τα μέσα Οκτωβρίου 215 μεταχειρισμένα πλοία αξίας 4,59 δις. δολ. Στο ίδιο διάστημα πούλησαν 189 εμπορικά πλοία έναντι 4,19 δις., με την καθαρή επένδυση να φθάνει στα 400 εκατ. δολ. Παρατηρείται μετατόπιση από τα κοντέινερ προς τα τάνκερ και τα φορτηγά μεταφοράς ξηρού φορτίου χύδην. **Σελ. 19**

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Μειώνεται η αξία του βασικού μισθού

Με τον πληθωρισμό στην Ευρωζώνη στο 10%, οι Ευρωπαίοι δυσκολεύονται να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες διαβίωσης. Οι όποιες αυξήσεις των μισθών δεν συμπεριφέρονται με τον ρυθμό εκτόξευσης των τιμών. Οικονομολόγοι και στελέχη της ΕΚΤ προειδοποιούν ότι πρέπει να περιμένουν μειώσεις στην πραγματική αξία των μισθών τους εξαιτίας του πληθωρισμού. **Σελ. 9**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Στη δίνη συνεχών αναστολών οι εκποιήσεις

Κλειδί για το θέμα είναι η δημιουργία ειδικού δικαστηρίου για επίλυση των διαφορών δανειολήπτη-τράπεζας

Δυσφορία σε τράπεζες, εταιρείες εξαγωγάς πιστώσεων και εγχώριους θεσμούς, οι οποίοι κάνουν λόγο μέχρι και για δημιουργία κινδύνων σε όλη την οικονομία, έχει δημιουργήσει το θέμα των εκποιήσεων και οι συνεχείς

αναστολές. Το θέμα φαντάζει Γόρδιος Δεσμός, ενώ την Πέμπτη η Βουλή αναμένεται να αποφασίσει νέα τρίμηνη αναστολή. Το κράτος δεν έχει προχωρήσει σε οριστική λύση, κυρίως αυτή της δημιουργίας ειδικού δικαστηρίου

που να επιλύει ζητήματα για τις εκποιήσεις. Αυτό το εργαλείο θα λειτουργήσει καταλυτικά στην εξεύρεση λύσεων μεταξύ διαφορών που έχουν δανειολήπτες, τράπεζες και εταιρείες εξαγωγάς πιστώσεων. Η δημιουργία ει-

δικού δικαστηρίου είναι αναγκαία και έπρεπε να έχει γίνει εδώ και χρόνια, από τότε που ψηφίστηκε το ισχυρό πλαίσιο των εκποιήσεων στο νησί, το καλοκαίρι του 2018. Η Κεντρική Τράπεζα, ενώ το Σεπτέμβριο του 2019 δε-

σμεύτηκε ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών να φέρει ειδικό μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ δανειοληπτών και τραπεζών, μόλις πέρυσι γνωστοποίησε ότι οι διαδικασίες έχουν σταματήσει. **Σελ. 3**

ΠΩΛΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Μειώνεται η ποσότητα και αυξάνονται οι τιμές

Περισσότερα χρήματα για λιγότερο προϊόν καλούνται πλέον να πληρώσουν οι καταναλωτές σε αρκετές κατηγορίες τροφίμων. Σε βούτυρα, μαργαρίνες, κατεψυγμένα λαχανικά, κρουασάν η ποσότητα έχει μειωθεί, αλλά η τιμή όχι μόνο δεν έχει μειωθεί, αλλά έχει αυξηθεί. Με τον τρόπο αυτό οι εταιρείες τροφίμων διατηρούν ή και αυξάνουν τα περιθώρια κέρδους. **Σελ. 16**

ΕΛΛΑΔΑ

Σε εφαρμογή το σχέδιο «αυτοσυγκράτηση»

Η **επιστροφή** των δημοσιονομικών στόχων στην Ελλάδα, η αύξηση των αποδόσεων στα ομόλογα και η αβεβαιότητα ενόψει των εκλογών το 2023 ενεργοποιούν το σχέδιο «αυτοσυγκράτησης». Το ζητούμενο είναι να διασφαλιστεί η επίτευξη του δημοσιονομικού στόχου και η πιθανή «υπεραπόδοση» να δημιουργήσει «απόθεμα αξιοπιστίας» στις αγορές. **Σελ. 16**

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Πράσινο στην Cosco για το λιμάνι Αμβούργου

Η **ομοσπονδιακή** κυβέρνηση ενέκρινε την πώληση μεριδίου 24,9% του λιμανιού του Αμβούργου στην κρατική κινεζική ναυτιλιακή εταιρεία Cosco. Η συμμετοχή της Cosco στην εταιρεία εκμετάλλευσης τερματικού σταθμού εμπορευμάτων στο λιμάνι του Αμβούργου θα είναι περιορισμένη σε σύγκριση με το αρχικό σχέδιο, που προέβλεπε πώληση του 35%. **Σελ. 12**

5 291296 000378

Ανησυχίες επενδυτών από την Κίνα του Σι Τζινπίνγκ

«**Μόλις** τελείωσε μια εποχή στην Κίνα». Κάτω από αυτόν τον κάπως υπερβολικό τίτλο στεγάζει το άρθρο του στους New York Times, ο αναλυτής Γουέν Γουέν Ανγκ. Ο Ανγκ υποστηρίζει ότι ο πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ δίνει τέλος στην εποχή που εγκαινίασε πριν από 44 χρόνια ο τότε ηγέτης της κομμουνιστικής Κίνας, Ντενγκ Σιαοπίνγκ, όταν άνοιξε την οικονομία της στην ελεύθερη αγορά και τον δρόμο προς τη διαστημική ανάπτυξη της και την ανάδειξή της σε δεύτερη οικονομία του κόσμου. Εκείνο που έχει θορυβήσει επενδυτές και αναλυτές είναι το γεγονός ότι παραμένει στο τιμόνι της χώρας ο Σι Τζινπίνγκ, που θεωρείται οπαδός του ισχυρού ρόλου του κράτους και των παρεμβάσεων στην οικονομία. Ο πρώην τσάρος της Οικονομίας Λιου Χε, ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας Γι Γκανγκ και ο επικεφαλής της ρυθμιστικής αρχής Γκούο Σουκίνγκ αποτελούν παρελθόν. Η απομάκρυνσή τους ερμηνεύεται ως απόφαση του Σιαοπίνγκ να αναλάβει τον πλήρη έλεγχο της οικονομίας. **Σελ. 10**

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ Σελ. 5

Ξεκίνησε το ευρωπαϊκό ψάξιμο για «κοριούς»

Περιορίζουν εξόδους και έξοδα οι Ευρωπαίοι

Με τον **πληθωρισμό** της Ευρωζώνης να φτάνει αισίως στο 10,7% παρά τις συνεχείς αυξήσεις των επιτοκίων από την ΕΚΤ και με τα εισοδήματα των Ευρωπαίων να παραμένουν στάσιμα, οι καταναλωτές της Γηραιάς Ηπείρου αναγκάζονται να στερηθούν όσα δεν κρίνουν απολύτως αναγκαία. Η ακρίβεια μειώνει δραματικά την αγοραστική τους δύναμη και προκειμένου να εξοικονομήσουν τα απαιτούμενα χρήματα για θέρμανση, διατροφή και είδη πρώτης ανάγκης, οι Ευρωπαίοι περιορίζουν πλέον δραματικά τις εξόδους για σινεμά, για αγορές αυτοκινήτων και για την παραμονή σε ξενοδοχεία. **Σελ. 8**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η μεγάλη διαφορά

Ο **πληθωρισμός** βρίσκεται στα ύψη. Με διψήφια ποσοστά ανόδου η ασφυξία που προκαλεί στην αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και στην παραγωγική ικανότητα των επιχειρήσεων είναι άνευ προηγουμένου. Το τελευταίο μάλιστα συνιστά όχι μόνο συνέπεια αλλά και ένα από τα βασικά αίτια του πληθωρισμού. Οι κεντρικές τράπεζες προσπαθούν να διατηρήσουν όσο γίνεται την κατάσταση υπό έλεγχο γνωρίζοντας όμως ότι την πτώση δεν θα μπορέσουν να την προκαλέσουν αλλά θα πρέπει να περιμένουν να συμβεί από μόνη της. Προς το παρόν η στρατηγική είναι να σταλεί ένα ξεκάθαρο μήνυμα ότι η κατάσταση παρακολουθείται και λαμβάνονται μέτρα στον βαθμό του δυνατού κάνοντας χρήση των διαθέσιμων εργαλείων. Μετά από

τρεις επιθετικές αυξήσεις των επιτοκίων το τελευταίο διάστημα, απομένει μια τελευταία κίνηση πριν το τέλος του έτους, τα επιτόκια στην Ευρωζώνη βρίσκονται πλέον στο ψηλότερο σημείο από το 2009. Στα θετικά σημειώνεται η κατάσταση στην αγορά εργασίας με την ανεργία να βρίσκεται στο 6,6% που αποτελεί ιστορικό χαμηλό. Μάλιστα, αρκετοί υποστηρίζουν ότι αυτός είναι και ο λόγος που η ΕΚΤ κινείται επιθετικά στο θέμα των επιτοκίων θεωρώντας ότι ακόμη και αν προκληθεί ύφεση αυτή θα είναι τεχνικής φύσεως. Άλλωστε, οι συνθήκες στην αγορά εργασίας επιτρέπουν τον περιορισμό της ανάγκης για επιδόματα και άρα αποφεύγεται η επιβάρυνση στους κρατικούς προϋπολογισμούς. Κατά βάση ο πληθωρισμός θεω-

ρείται εισαγόμενος και πλήρως συνυφασμένος με τις γεωπολιτικές εξελίξεις στην Ουκρανία. Η απόλεια του πολύ σημαντικού και φθηνού ρωσικού φυσικού αερίου έχει εκτινάξει τον πληθωρισμό της ενέργειας στο 40,7%. Η άνοδος στα τρόφιμα είναι της τάξης του 11,8% και συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την απώλεια των εισαγωγών σιτηρών από την Ουκρανία λόγω του αποκλεισμού που έχει επιβάλει η Ρωσία. Η κατάσταση θα ήταν πολύ χειρότερη αν δεν υπήρχε η συμφωνία που επιτεύχθηκε υπό την αιγίδα του ΟΗΕ και την παρέμβαση της Τουρκίας για διακίνηση κάποιων πλοίων με ουκρανικά σιτηρά εν μέσω αποκλεισμού. Δυστυχώς αυτή η συμφωνία πλέον βρίσκεται υπό αμφισβήτηση καθώς η Ρωσία έχει αποχωρήσει, γε-

γονός που το επόμενο διάστημα θα προκαλέσει περαιτέρω άνοδο στις τιμές των τροφίμων. Για ακόμα μια φορά η Ρωσία επικειρεί να εργαλειώσει ένα ευαίσθητο θέμα όπως έκανε και στην περίπτωση του φυσικού αερίου.

Στο αμέσως επόμενο διάστημα οι ελπίδες εναποτίθενται σε μια γρήγορη αποκλιμάκωση της πολεμικής συγκρούσε στην Ουκρανία, αν και τα δεδομένα δεν συνηγορούν προς αυτή τη κατεύθυνση. Σήμερα αυτό που αναμένεται είναι ότι οι τιμές θα συνεχίσουν την ανοδική τους πορεία όπως θα συμβεί και με τα επιτόκια. Αυτό που πραγματικά δεν μπορεί να προβλεφθεί, αν και πολύ θα το ήθελα οι αγορές, είναι το τέλος του δρόμου αυτών των αυξήσεων. Στην καλύτερη των περιπτώσεων αυτό που θα μπο-

ρούσαμε να αναμένουμε είναι μια υποχώρηση στον ρυθμό αύξησης των επιτοκίων. Δηλαδή με πολύ απλά λόγια, αν τον Δεκέμβριο η αύξηση στα επιτόκια του ευρώ περιοριζόταν στο 0,50% από 0,75% αυτό θα έστελνε ένα θετικό μήνυμα ότι η κατάσταση βγαίνει προς αποκλιμάκωση.

Η περίοδος που διανύουμε επιβάλλει όπως οι κεντρικές τράπεζες παραμένουν προσελημένες στην σταθερότητα των τιμών ασκώντας περιοριστική νομισματική πολιτική. Σε αυτή την κρίση η μεγάλη διαφορά είναι ότι οι κεντρικές τράπεζες που στο παρελθόν έδωσαν λύσεις δεν μπορούν σήμερα να προφέρουν κάτι ουσιαστικό. Μοιραία το βάρος πέφτει στους ώμους των εθνικών κυβερνήσεων μεμονωμένα και του ευρωπαϊκού συμβουλίου συλλογικά.

Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΑΝΗ

Λίγα λόγια για την πρωτοβουλία ίδρυσης της Ένωσης Μουσικών Κύπρου

Οκλάδος των μουσικών ανέκαθεν αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα, για τα οποία στο παρελθόν είχαν γίνει ανεπιτυχώς προσπάθειες επίλυσής τους. Η βασική αιτία για την αποτυχία αυτών των προσπάθειών δεν ήταν η ανικανότητα όσων προσπάθησαν, αλλά η πολυπλοκότητα των προβλημάτων του κλάδου μας. Θα μου πείτε, τώρα τα προβλήματα απλοποιήθηκαν; Ξεκάθαρα όχι. Η διαφορά του τότε με το τώρα αφορά στην καλύτερη προετοιμασία από μέρους μας. Μελετήσαμε ουσιαστικά, καθορίσαμε εφικτούς στόχους, ήλθαμε σε επικοινωνία με συναδέλφους στο εξωτερικό, οι οποίοι κουβαλούν μεγαλύτερη εμπειρία στα συνδικαλιστικά θέματα, ανταλλάξαμε απόψεις, μια κυρίως ενώσαμε τις φωνές μας για τον κοινό στόχο. Η πανδημία του κορωνοϊού δεν ανέδειξε μόνον τα σημαντικά προβλήματα στον χώρο μας, αποκάλυψε συγχρόνως μια θλιβερή συμπεριφορά από το επίσημο κράτος, απέναντι στο σύνολο των καλλιτεχνών του τόπου μας. Και τούτο διότι απουσίαζε –την κρίσιμη ώρα– ένας σοβαρός, θεσμοθετημένος καλλιτεχνικός φορέας, ο οποίος θα έπρεπε να βγει μπροστά και να εκπροσωπήσει

Γι’ αυτό, λοιπόν, πήραμε την απόφαση να πάρουμε την τύχη μας στα χέρια μας, να οργανωθούμε και να διεκδικήσουμε όλα όσα αυτονόητα μας αναλογούν.

αργότερα ήλθαν οι εξαγγελίες για στήριξη των εργαζομένων. Ακούγαμε για επιδόματα, για διατήρηση των θέσεων εργασίας, για διατήρηση των μισθών. Από το πρώι μέχρι το βράδυ ακούγαμε το ίδιο πράγμα. Μόνο που εμείς, απουσιάζαμε απ’ όλον αυτό τον σπουδαίο σχεδιασμό. Είμασταν «οράτοι». Μας αγνόησαν, μας υποτίμησαν. Κι όταν πια βγήκαμε στους δρόμους, για να φωνάζουμε αγανακτισμένοι, πως είμαστε κι εμείς εδώ, πέντε μήνες μετά μας πέταξαν στα μούτρα ένα ευτελές επίδομα. Και ο χαρακτηρισμός αυτός δεν είναι τυχαίος, ούτε αδόκιμος. Με απλά μαθηματικά, αν κάνουμε τις πράξεις στην εξίσωση, βασικές ανάγκες επιβίωσης και επίδομα, το αποτέλεσμα θα είναι τραγικά ελλείψεις. Οι καλλιτέχνες όμως δεν είναι επαίτες, αν και πολλοί από τους συναδέλφους βρίσκονται σε άθλια οικονομική κατάσταση, μετά από δύο χρόνια υποχρεωτικής αδράνιας. Γι’ αυτό λοιπόν, πήραμε την απόφαση να πάρουμε την τύχη μας στα χέρια μας, να οργανωθούμε και να διεκδικήσουμε όλα όσα αυτονόητα μας αναλογούν. Μαζί και με άλλους συναφείς κλάδους στον χώρο της τέχνης και του πολιτισμού, να βγούμε μπροστά, να γίνουμε «οράτοι».

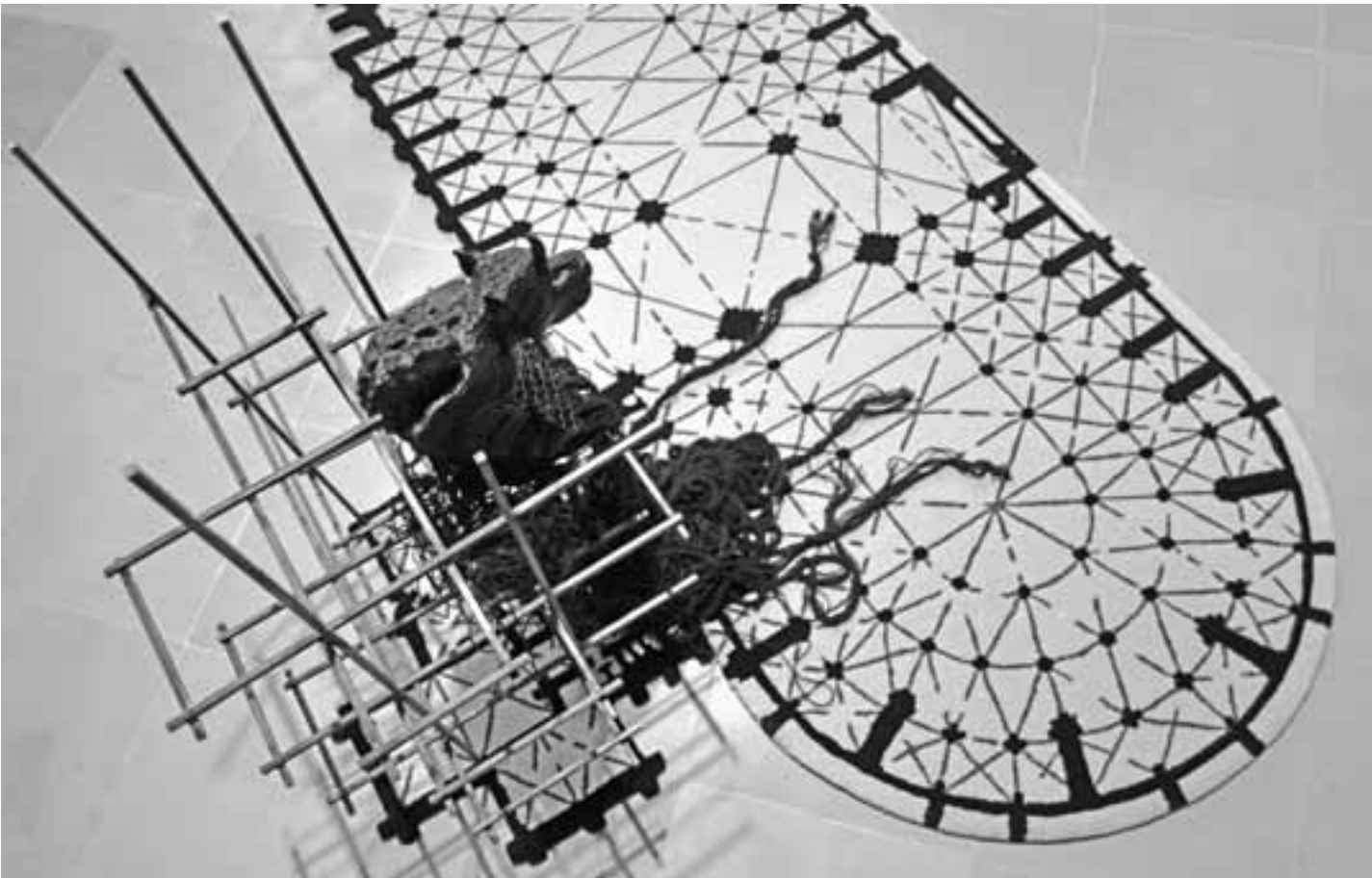
Σύντομα θα κληθούμε να συζητήσουμε με το υφυπουργείο Πολιτισμού, το νομοσχέδιο για την κατοχύρωση της ιδιότητας του καλλιτέχνη. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα καταρτιστεί το μπρώ για κάθε καλλιτεχνική ιδιότητα και βάσει κριτηρίων, θα θερμολογηθεί η πολυπλοκότητα κατοχύρωσης του επαγγέλματός μας. Κατά συνέπεια, η απόκτηση θεσμικής υπόστασης πιάς επιτρέπει να συζητούμε άμεσα και χωρίς διαμεσολαβητές, θέματα που αφορούν τον κλάδο μας. Ένας από τους βασικούς μας στόχους θα είναι, η άμεση επίλυση των ζωτικής σημασίας ζητήματός της κοινωνικής ασφάλισης. Είναι αδήριτη η ανάγκη διεξαγωγής μελέτης και αξιοποίησης της εμπειρογωμοσύνης –όπου υπάρχει– για διεξοδική λύση του προβλήματος.

Όπως προανέφερα, τα προβλήματα είναι πολλά, δύσκολα και πολύπλοκα. Όμως μπήκε το νερό στ’ αυλάκι. Είμαστε ενωμένοι και αποφασισμένοι. Η Ένωση Μουσικών Κύπρου παίρνει σάρκα και οστά και ρίχνεται στη μάχη της διεκδίκησης. Κι αν αυτό σας ακούγεται ουτοπικό, κλείνω την τοποθέτησή μου με την παρότρυνση του μέγιστου Νίκου Καζαντζάκη: «Φτάσε όπου δεν μπορείς». Αυτό θα κάνουμε λοιπόν.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ο κόμπος που συμπλέκει τα εικαστικά με τη χειροτεχνία

Η έκθεση «Στο Νήμα της Αριάδνης - In Ictum Arianna» λειτουργεί ως κόμβος των δύο νημάτων, χειροτεχνίας και τέχνης, λείει ο επιμελητής της δρ Ιωσήφ Χατζηκυριάκος.

Το BPRarts Cultural Management, στο πλαίσιο της προβολή των τεχνών σε όλο τους το θεματικό και τεχνικό εύρος, διοργανώνει την έκθεση «Στο Νήμα της Αριάδνης - In Ictum Arianna». Την έκθεση επιμελείται ο δρ Ιωσήφ Χατζηκυριάκος και σε αυτή λαμβάνουν μέρος οι εικαστικοί Παναγιώτης Δουκανάρης, Θεόδουλος, Ιωάννα Λουκά, PASHIAS και Herta Ottolenghi καθώς και ο μουσικός συνθέτης Κυριάκος Κώστα. Ως καταλληλότερος χώρος για τον διάλογο χειροτεχνίας και τέχνης θεωρήθηκε ο Πολυχώρος Δημιουργικότητας και Πολιτισμού - Οικία Ματέι, στη Λάρνακα, ένα σπίτι του 18ου αιώνα που έζησε μια πλούσια οικογένεια Ιταλών εμπόρων και σήμερα αποτελεί κέντρο πολιτιστικό δραστηριοτήτων. «Η αίσθηση οικειότητας που προσφέρει ο χώρος βοηθά καλύτερα την αναγνωσιμότητα των υφαντών που αποτελούν μια από τις πιο ευαίσθητες μορφές δημιουργίας» αναφέρεται στο δελτίο Τύπου.

Η έκθεση «Στο Νήμα της Αριάδνης» είναι ένα καλλιτεχνικό δρώμενο που αφορά το ύφανση και την τέχνη της υφαντικής ως μέσο εικαστικής έκφρασης και αφορμή για τη θεματική της έκθεσης είναι η δημιουργική πορεία της Γερμανο-ιταλίδας εικαστικού Herta Ottolenghi (1885-1953) που κατασκεύαζε υφαντά-έργα τέχνης στις αρχές του 20ού αιώνα. Ο διάλογος που γεννιέται από τη συνύπαρξη των έργων, εκφράζει ερωτήματα που αφορούν τη σχέση της Τέχνης με τη χειροτεχνία, του εικαστικού με τον αριστοτέχνη και τη σημασία της πρόθεσης που καθορίζει τι είναι το ένα και τι το άλλο. Σκοπός της εικαστικής πρότασης – έκθεσης «Στο Νήμα της Αριάδνης» δεν είναι να δώσει απαντήσεις στα πιο πάνω, ή και σε άλλα, ερωτήματα που προκύπτουν, αλλά να τα θέσει στο κοινό. Ωστόσο, ρωτάω τον επιμελητή δρ Χατζηκυριάκος ποιο είναι το σημαντικότερο ερώτημα που προκύπτει από αυτή την έκθεση: « Ένα σημαντικό ερώτημα που μπορεί να γεννηθεί από αυτή την έκθεση, ώστε να μας βοηθήσει να δημιουργήσουμε συνειδηση πάνω στο ζήτημα της συνάντησης χειροτεχνίας και εικαστικών είναι ένα κομμάτι, ξεκινώντας από το έργο της Herta, η οποία χρησιμοποιεί ειδικά σχέδια με μελάνι πάνω σε χαρτί, τα οποία στα τέλη του 19ου αιώνα, αρχές του 20ού, τα χρησιμοποιούσαν στην ψυχανάλυση. «Η Herta λοιπόν ξεκινάει να κάνει ψυχανάλυση του εαυτού της, και τα αποτελέσματα αυτών των σχεδίων τα κεντά με μνημειακών διαστάσεων υφάσματα και αυτό είναι ένα απόλυτα εσωτερικό και ιδιωτικό εικαστικό αποτέλεσμα». Ο δρ Χατζηκυριάκος λέει πως με παρόμοιο τρόπο ο Παναγιώτης Δουκανάρης παράγει τα τοπία του νου του, ο Θεόδουλος επίσης με το έργο του μας μιλάει για τους φόβους του, ο PASHIAS παράγει το αποτέλεσμα ενός επιτελεστικού έργου, για να μιλήσει για τον εαυτό του, η Ιωάννα Λουκά που είναι η μόνη επαγγελματίας υ-

φάντρα παρουσιάζει τα εικαστικά της έργα μέσα από τη διαδικασία ύφανσης. Επίσης στην έκθεση θα υπάρχει και ένα ηχητικό τοπίο και ο Ιωσήφ μου λέει πως ζήτησε από τον Κυριάκο Κώστα να συνθέσει μια αναρμονική μουσική, βασισμένος στους ήχους του αργαλειού κατά την ώρα της ύφανσης, «έτσι κατά τη διάρκεια της έκθεσης βλέπουμε αλλά και ακούμε τους ήχους του αργαλειού».

Ρώτησα τον επιμελητή για το πού τελειώνει η χειροτεχνία και πού ξεκινάει η τέχνη και ποια είναι η διαχωριστική γραμμή που ξεχωρίζει τη χειροτεχνία και την τέχνη: «Αυτό είναι ένα πολύ βασικό ερώτημα το οποίο υπάρχει στον παγκόσμιο χώρο εδώ και πάρα πολλά χρόνια, αλλά επειδή η χειροτεχνία επιστρέφει στον χώρο της τέχνης πλέον εμφανίζεται σε πιο ρηκά νερά. Η γραμμή που βλέπω εγώ είναι η πρόθεση του δημιουργού» και συνεχίζει «Το έργο της Herta είναι ένα υφαντό που κατασκευάστηκε εξ αρχής ως ένα έργο τέχνης, ένα κεραμικό Μινγκ κατασκευάστηκε ως ένα έργο χειροτεχνίας, τις πιο καλές, τις πιο υψηλές, της πιο λεπτές χειροτεχνίας και τέτοιο παραμένει, όπως και ένα κέντημα των Λευκάρων δεν πρέπει να παρουσιαστεί ως έργο τέχνης, αλλά ως έργο της πιο ψηλής χειροτεχνίας, θα μπορούσαμε να μιλήσουμε

και για αριστοτεχνία, όχι όμως για καλλιτεχνία».

Άραγε, αναρωτιέμαι, πού μπορούν να συναντηθούν η χειροτεχνία με την καλλιτεχνία; «Εκεί που η χειροτεχνία συναντά τον εικαστικό κόσμο, και τον συναντά στην πιο υψηλή μορφή χειροτεχνικής δημιουργίας, η οποία γίνεται με πρόθεση να δημιουργηθεί ένα έργο εικαστικής τέχνης, είναι μία λεπτή, αλλά πολύ καθαρή γραμμή, η οποία βρίσκεται στην κορυφή της μιας νοητής πυραμίδας, η οποία έχει την πιο υψηλή τεχνική δυνατότητα και από την άλλη έχει το φιλοσοφικό κομμάτι που υποστηρίζει ένα εικαστικό έργο τέχνης» και μου δίνει παραδείγματα: «Το έργο του Θεόδουλου είναι ένα ταπισερί, που κατασκευάστηκε σε ένα εργοστάσιο χαλιών στη Γαλλία, με την κάτοψη της Παναγίας των Παρισίων, ως έργο τέχνης από τα χέρια του Θεόδουλου επικονιώνει εικαστικού τύπου μνηύματα, μετά την πυρκαγιά του 2019. Το έργο του Δουκανάρη χρησιμοποιεί τον καμβά που ζωγραφίζουμε και προβληματίζεται σε σχέση με το υλικό που υποστηρίζει τη ζωγραφική επιφάνεια. Ο Δουκανάρης παρεμβαίνει στο υφαντό του καμβά με πολύ λεπτές τομές και παράγει μια σειρά από μοτίβα».

Μπορεί όμως ένα χειροτέχνημα να μετατραπεί σε έργο τέχνης; «Αν η πρόθεση

αυτού που θα κάνει το τελικό έργο είναι να δημιουργήσει ένα εικαστικό έργο τέχνης, αν π.χ. σε μία κουζίνα ο καλλιτέχνης παρέμβει εικαστικά σε αυτή, τότε η κουζίνα με την παρέμβαση ως σύνολο μετατρέπεται σε έργο τέχνης. Γενικά η έκθεση αυτή λειτουργεί ως κόμβος των δύο νημάτων, χειροτεχνίας και τέχνης».

Η υφαντική ως έργο τέχνης

Η Herta υπήρξε μία από τους πρώτους εικαστικούς που αντιμετώπισε την τέχνη της υφαντικής ως μέσο δημιουργίας έργων τέχνης, υφασμάτων δηλαδή που δεν θα έχουν καμία χρηστική λειτουργία αλλά θα εξυπηρετούν αποκλειστικά τις εικαστικές ανάγκες του δημιουργού τους. Γύρω από το έργο αυτό, που θα έρθει από την Ιταλία ειδικά, για την έκθεση αυτή, συγκεντρώθηκαν έργα Κύπριων καλλιτεχνών που, όπως η Herta, εκφράζονται δημιουργικά μέσα από το ύφανση.

Πληροφορίες

Πολυχώρος Δημιουργικότητας και Πολιτισμού, Οικία Ματέι, Ζήνωνος Κτιέας, Λάρνακα. Τα εγκαίνια θα γίνουν στις 4 Νοεμβρίου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια έκθεσης έως 4 Δεκεμβρίου. Ωράριο λειτουργίας: 09:00-15:00. Κυριακές κλειστό.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

9ο Φεστιβάλ Παραμυθιού και Αφήγησης

Στις 4, 5 και 6 Νοεμβρίου 2022 πραγματοποιείται για 9η συνεχή χρονιά το Φεστιβάλ Παραμυθιού και Αφήγησης Κύπρου από το Τεχνοδρόμιο στη Λεμεσό. Περιλαμβάνει αφηγήσεις ιστοριών και εργαστήρια για την αφήγηση, με παραστάσεις για ενήλικο και παιδικό κοινό, με σημαντικούς φιλοξενούμενους καλλιτέχνες από την Κύπρο και την Ελλάδα. Φέτος είναι αφιερωμένο στη σημασία της ταξιδιωτικής αφήγησης μέσα από μια διευρυμένη προσέγγιση που αγγίζει πολλές πτυχές του ανθρώπινου βίου και της αναζήτησης. Την καλλιτεχνική διεύθυνση έχει η Κατερίνα Βοσκαρίδου-Πάκου. Συμμετέχουν: Πάμπος Βοσκαρίδης, Ελενίσα Γεωργίου, Αντωνία Μπατσολή, Μαρία Κυπριανού, Ηλιάνα Παύλου, Στέλλα Τσιγγού, Ελεάνα Χατζάκη. Αναλυτικό πρόγραμμα στην ιστοσελίδα: www.technodromio.org. Το εισιτήριο του Φεστιβάλ είναι 5 ευρώ για κάθε παράσταση και 20 ευρώ για κάρτα εισόδου του Φεστιβάλ με την οποία μπορείτε να παρακολουθήσετε όλες τις εκδηλώσεις. Η είσοδος για τα μέλη του Τεχνοδρομίου είναι δωρεάν. Κράτηση θέσης στο τηλέφωνο 99526772.

Passion Play. Περφόρμανς & έκθεση

Το Passion Play είναι ένας στοχασμός για την αίσθηση «του υψηλού», όταν αυτή περιουλλέγεται από τα παράλληλα δόγματα της θρησκείας και του ορθολογισμού. Εκείνο που ήταν κάποτε ιερά απρόσιτο, γίνεται σήμερα συγκινησιακά ευλόγο, και το αντίθετο. Το ιερό μαρτυρείται σε πλακάκια του κήπου, φιλοτεχνημένα μ' έναν αγαπημένο, στον βανδαλισμό, στο τελετουργικό της πλύσης των πιάτων, στην ποίηση και στο παιχνίδι. Ούτε δογματικό, ούτε κοσμικό, το Passion Play κατοικεί στους χώρους του καθημερινού υψηλού. Η έκθεση θα ενεργοποιηθεί με περφόρμανς από τη Μύριαμ και την Έστερ Γκατ την ημέρα των εγκαίνιων (Σάββατο 5 Νοεμβρίου) στις 6:00 μ.μ. Το περ-

Εξί ηθοποιοί ζωντανεύουν προσωπικές μαρτυρίες και αφηγήσεις, παίρνουν το νήμα μιας ιστορίας για τη θέση της γυναίκας σε εμπόλεμες ζώνες.

φόρμανς θα γίνει μόνο μία φορά και θα είναι στα αγγλικά. Κείμενο: Sonia Neidorf. Εγκαίνια: Σάββατο, 5:30 μ.μ. Περφόρμανς ώρα 6:00 μ.μ. Διάρκεια έκθεσης έως 18 Νοεμβρίου. Ωρες λειτουργίας: Τετάρτη - Παρασκευή, 5:00 - 8:00 μ.μ. Πληροφορίες <http://www.thkioppalies.org/>

Oberhausen Film Festival

Κατά τη διάρκεια έξι δεκαετιών, το Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Oberhausen έχει εξελιχθεί σε ένα από τα πιο αναγνωρισμένα πολιτιστικά γεγονότα παγκοσμίως. Μετά λοιπόν και τη μεγάλη επιτυχία της περσινής περιοδείας του Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Oberhausen, το ARTos House σε συνδιοργάνωση με το Ινστιτούτο Γκαίτε είναι στην ευχάριστη θέση να φιλοξενεί την προβολή των προγραμμάτων. Το Oberhausen είναι το παλαιότερο φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους στον κόσμο, ενώ στο μεταξύ απέκτησε εξαιρετική φήμη και στον κόσμο της τέχνης όπου οι ταίριες μικρού μήκους και τα βίντεο διαδραματίζουν σήμερα ολόένα και πιο σημαντικό ρόλο. Προβολές: «German Competition 2021» στις 2 Νοεμβρίου, «Art and Experiment 2021» στις 3 Νοεμβρίου και «MuVi Award 2021 -Music Video Awards» στις 4 Νοεμ-

Το ARTos House σε συνδιοργάνωση με το Ινστιτούτο Γκαίτε φιλοξενεί την προβολή των προγραμμάτων του Oberhausen Film Festival.

βρίου. Όλες οι προβολές ξεκινούν στις 8 μ.μ., στο ARTos House, λεωφ. Αγ. Ομοιογυντών 64, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22445455 | info@artoshouse.org.

«Οι Γυναίκες Επιστρέφουν»

Επιπλέον παραστάσεις για το έργο «Οι Γυναίκες Επιστρέφουν» την πρώτη εβδομάδα Νοεμβρίου. Οι πορείες γυναικών της κίνησης «Οι Γυναίκες Επιστρέφουν» είχαν στόχο τη διεκδίκηση του ανθρώπινου δικαιώματος να κυκλοφορούν ελεύθερα στη γη τους. Ένα grassroots κίνημα γυναικών της Κύπρου, που στη δεκαετία του 80 διοργάνωσε με εκπαιδευτική στρατηγική και πολιτική οξυδερκεία πορείες που έσπαζαν τη γραμμή αντιπαράταξης, καθώς και μια παράλληλη εκστρατεία διεθνοποίησης του Κυπριακού προβλήματος. Έξι ηθοποιοί ζωντανεύουν προσωπικές μαρτυρίες και αφηγήσεις, παίρνουν το νήμα μιας ιστορίας για τη θέση της γυναίκας σε εμπόλεμες ζώνες. Ηθοποιοί: Νέδη Αντωνιάδης, Σοφία Καλλή, Γιόλα Κλείτου, Ζωή Κυπριανού, Ιωάννα Παπαμικαλοπούλου, Μαρία Χατζηκριστοδούλου. Παραστάσεις 1 Νοεμβρίου, με αγγλικούς υπέρτιτλους και ακολούθως στις 4, 5, 6 και 7 Νοεμβρίου. Οι παραστάσεις αρχίζουν στις 8 μ.μ. στο Θέατρο Πόλης ΟΠΑΠ, Λευκωσία. Εισι-

Ο Yogeve συνδυάζει αρμονικά την παραδοσιακή βορειοαφρικανική μουσική 'Gnawa', τη μουσική της Ανδαλουσίας από τη μαροκινή κληρονομιά του.

τήρια: www.tickethour.com.cy | τηλ: 77777040.

Εκθεση του Χρήστου Μιχαηλίδη

Ο Χρήστος Μιχαηλίδης παρουσιάζει τη νέα σειρά ζωγραφικής του με ατομική έκθεση στην Alpha C.K. Γκαλερί. Η έκθεση με τίτλο «A Safe Place for Mistranslations» παρουσιάζει τη νέα σειρά έργων από τον ταλαντούχο και ανερχόμενο ζωγράφο. Το υποκείμενο και ενωτικό θέμα του έργου του είναι η τέχνη του τοπίου ο οποίος έχει ως βασικό θεματικό άξονα το τοπίο ως αφορμή για περαιτέρω μορφολογικές αναζητήσεις, χρησιμοποιεί αυτό το θέμα για να εξετάσει το ρόλο και τις δυνατότητες της ζωγραφικής σήμερα. Το τοπίο λειτουργεί περισσότερο ως ερέθισμα για τις στιλιστικές αναζητήσεις του καλλιτέχνη και όχι ως εικονική εμμονή. Τα «τοπία» χαρακτηρίζονται από μια άγνωστη διάθεση αμφιβολίας και αμφισβησίας. Το έργο του παρουσιάζει μια βίαιη παρέμβαση της γεωμετρίας, η οποία δημιουργεί άγνωστες και άλλες κοσμικές εικόνες. Εγκαίνια, Παρασκευή 4 Νοεμβρίου στις 7:00 μ.μ. Διάρκεια έκθεσης έως 12 Νοεμβρίου. Alpha C.K. Art Gallery, λεωφ. Μακαρίου & Παπανικολά 3, Λευκωσία. Πληροφορίες: τηλέφωνο 22751325 | e-mail: info@ackgallery.com | www.ackgallery.com.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντές: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΘΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Το ειδικό δικαστήριο κλειδί για εκποιήσεις

Βγήκαν στο «σφυρί» 1.530 ακίνητα το 2020 - 2021 σύμφωνα με τα δεδομένα των δύο τελευταίων ετών - Προς νέα παράταση την Πέμπτη

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η νέα τριμηνή αναστολή εκποιήσεων είναι σχεδόν βέβαιο πως θα περάσει από την Ολομέλεια την προσεχή Πέμπτη. Εκείνο που είναι όμως επίσης βέβαιο, είναι ότι χρειάζεται να δοθεί μία λύση γενικότερα για το πλαίσιο των εκποιήσεων. Η αναστολή των εκποιήσεων, που έχει γίνει με διαλείμματα από την αρχή της πανδημίας, έχει δημιουργήσει δυσφορία σε τράπεζες, εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων και εγχώριους θεσμούς, οι οποίοι κάνουν λόγο μέχρι και για δημιουργία κινδύνων σε όλη την οικονομία. Από την άλλη όμως, το κράτος δεν έχει προχωρήσει σε μία μεγάλη λύση, κυρίως αυτή της δημιουργίας ειδικού δι-

Χρειάζεται ένα αποτελεσματικό, δίκαιο και γρήγορο πλαίσιο επίλυσης διαφορών.

καστηρίου που να επιλύει ζητήματα για τις εκποιήσεις. Αυτό το εργαλείο θα λειτουργήσει καταλυτικά στην εξεύρεση λύσεων μεταξύ διαφορών που έχουν δανειολήπτες, τράπεζες και εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων. Η κατάσταση με τους δανειολήπτες, που κυρίως από το 2013, δεν κατάφερναν να καταβάλλουν τις δόσεις τους, δημιουργήσε ένα τεράστιο πρόβλημα. Οι οφειλές αφού μπήκαν σε καθυστερήσεις διογκώθηκαν και έτσι πλέον υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ του ποσού, που ένας δανειολήπτης θεωρεί πως χρωστά σε μία τράπεζα ή σε μία εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων. Οι τράπεζες ή οι εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων δεν συμφωνούν με τους δανειολήπτες για το ποσό (δεν αναγνωρίζουν την αρχική του μορφή) και δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος. Το ειδικό δικαστήριο που είναι αναγκαίο να υπάρχει σε μια χώρα με ένα τόσο μεγάλο όγκο μη εξυπηρετούμενων δανείων, όπως στην Κύπρο είναι κάτι που έ-

Η Βουλή προχωρά σε τριμηνες αναστολές δίκως λόγω. Απλώς μεταφέρει το πρόβλημα, δίκως να βοηθιέται είτε η οικονομία, είτε οι τράπεζες - εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων είτε οι δανειολήπτες.

πρεπε να έχει γίνει εδώ και χρόνια, από τότε που ψηφίστηκε το ισχυρό πλαίσιο των εκποιήσεων στο νησί, το καλοκαίρι του 2018. Πριν από το τελευταίο στάδιο της εκποίησης, θα πρέπει να δίνει την λύση και έτσι να δίνεται και ευκαιρία για αναδιάρθρωση του χρέους. Φέρει ευθύνη όμως και η Κεντρική Τράπεζα για το γενικότερο κώλυμα με τις εκποιήσεις. Η Κεντρική Τράπεζα ενώ το Σεπτέμβριο του 2019 δεσμεύ-

Δεκτική σε λύσεις η ΕΚΤ

Όπως προαναφέρθηκε, οι εγχώριοι και ξένοι θεσμοί παρακολουθούν τα ζητήματα αυτά που δημιουργούνται και μπορούν να επεκταθούν και στην οικονομία. Η ΕΚΤ είναι δεκτική σε λύσεις που θα αμβλύνουν το πρόβλημα, ωστόσο υπάρχουν προτεραιότητες. Οποιαδή-

ποτε λύση και αν δοθεί, θα πρέπει να μην είναι εις βάρος της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, να έχει δίκαιη κατανομή βαρών και να μην δημιουργεί ηθικούς κινδύνους. Πρακτικά, να μην δημιουργούνται νέα προβλήματα θέλοντας να επιλύσεις ένα υφιστάμενο.

τηκε ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών να φέρει ειδικό μηχανισμό επίλυσης διαφορών μεταξύ δανειοληπτών και τραπεζών, μόλις πέρυσι (δύο χρόνια μετά) γνωστοποίησε ότι οι διαδικασίες έχουν σταματήσει. Ο μηχανισμός αυτός θα ήταν επί της ουσίας μία πλατφόρμα που ένας δανειολήπτης θα τη χρησιμοποιούσε για να εξετάζονταν τα παράπονα που θα είχε από μια τράπεζα ή μία εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων για διαφορές πάνω στο δάνειό του. Όπως διαφαίνεται λοιπόν, και το ειδικό δικαστήριο, αλλά και ο μηχανισμός αυτός της Κεντρικής που θα επίλυε τα προβλήματα θα είχαν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Η Βουλή προχωρά σε τριμηνες αναστολές δίκως λόγω. Απλώς μεταφέρει το πρόβλημα δίκως να βοηθιέται είτε η οικονομία, είτε οι τράπεζες - εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, είτε οι δανειολήπτες. Γίνεται ξεκάθαρο πως ένας μηχανισμός ή το ειδικό δικαστήριο θα δώσει λύση. Μετά δεν θα υπάρχει καμία δικαιολογία από δανειολήπτες που δεν θέλουν να συνεργαστούν και θα «κρύβονται» πίσω από τους Βουλευτές, οι οποίοι πολλές φορές φορούν τον «λαϊκίστικο μανδύα». Χρειάζεται δηλαδή ένα αποτελεσματικό, δίκαιο και γρήγορο πλαίσιο επίλυσης διαφορών.

Στο σφυρί 1.528 ακίνητα

Ενδιαφέρον έχουν τα στοιχεία που εξασφάλισε η «Κ» σχετικά με τις εκποιήσεις που έχουν προχωρήσει τράπεζες και εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων στη διετία 2020 - 2021. Σύμφωνα με πληροφόρηση της «Κ» το 2020 και το 2021 έγιναν συνολικά 1.528 πλειστηριασμοί, από τους οποίους πωλήθηκαν συνολικά και στα δύο έτη, 233 ακίνητα. Πάνω από το 70% αφορούν χωράφια και οικόπεδα, 15 - 20% αφορούν διαμερίσματα και τα υπόλοιπα αφορούν κατοικίες, καταστήματα, οικόπεδα με κτήρια και άλλα. Ενώ δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα, πηγές αναφέρουν ότι οι πλειστηριασμοί που έχουν γίνει δεν αφορούν σε καμία περίπτωση οικογένειες με σπίτια ύψους 100 - 200 χιλιάδων ευρώ, άρα και σί-

γουρα όχι σε κατοικίες με τον τίτλο «πρώτη κατοικία», άρα και αναγκαία. Όσοι πλειστηριασμοί έχουν γίνει σε «πρώτες κατοικίες» είναι αξίας άνω των 350 χιλιάδων ευρώ ή σε κατοικίες που είναι «βαπτισμένες» ως «πρώτες κατοικίες». Αναλυτικότερα, 128 χωράφια και οικόπεδα πωλήθηκαν με πλειστηριασμό το 2020, ενώ το 2021 τα χωράφια και τα οικόπεδα ήταν μόλις 30. Το 2020 εκπλειστηριάστηκαν μόλις 6 χωράφια με κτήριο και οικόπεδα με κτήριο, ενώ το 2021 μόλις 5. Το 2020 εκπλειστηριάστηκαν 46 διαμερίσματα και κατοικίες, ενώ το 2021 μόλις 10. Τους υπόλοιπους πλειστηριασμούς συμπληρώνουν οι βιομηχανικοί χώροι, οι κατοικίες με κατάντημα και άδειες κατοικίες. Γίνεται αντιληπτό ότι οι αριθμοί είναι πολύ μικροί. Πρόσθετα, τα στοιχεία δείχνουν ότι μόλις για ένα 10% με 15% επιτυχάνεται πράξη, δηλαδή πωλούνται τα ακίνητα που οδηγούνται στο τελικό στάδιο της εκποίησης (πλειστηριασμός). Μεταξύ των λόγων για τον οποίο δεν γίνεται πράξη είναι γιατί μέχρι και την τελευταία στιγμή οι δανειολήπτες προχωρούν σε διακανονισμό με την τράπεζα ή την εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων.

2+1 ευκαιρίες πριν την εκποίηση

Πριν προχωρήσει μία εκποίηση για ένα ακίνητο υπάρχουν δύο στάδια - φίλτρα μέχρι να οδηγηθεί σε αυτή την κατάσταση, ενώ εντός των επομένων μηνών θα δημιουργηθεί άλλο ένα. Θα πρέπει ο δανειολήπτης να μην έχει συμφωνήσει για διακανονισμό - αναδιάρθρωση με την τράπεζα ή την εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων. Στη συνέχεια, εάν είναι επιλέξιμος για το Σχέδιο θα μπορούσε να μπει στο πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ, άρα και να χρηματοδοτείται μέρος της δόσης του από το κράτος. Τέλος, σε μερικούς μήνες αναμένεται η δημιουργία του ενοικίου έναντι δόσης, προγράμματος που το κράτος θα αναλαμβάνει το ακίνητο μέσω της ΚΕΔΙΠΕΣ και εν συνέχεια ο δανειολήπτης θα πληρώνει ως νοικιαστής με χαμηλό νοίκιο.

Τουριστικά τεμάχια για ανάπτυξη στο Νέο Χωριό, Πάφος

- Δυο τουριστικά τεμάχια με πανοραμική θέα
- Ιδανικά για την ανάπτυξη ενός τουριστικού χωριού που να περιλαμβάνει διαμερίσματα, μπανγκαλόου και επαύλεις, ή για την ανάπτυξη μεμονωμένων πολυτελών κατοικιών
- Σε πλεονεκτική τοποθεσία, 850μ από το κέντρο του χωριού και 5 λεπτά από το Λασι
- Συνολικό εμβαδόν 13,899 τ.μ. και πρόσοψη δρόμου 60μ.
- Συντελεστής δόμησης 30%

Ref: 7605

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656

www.gogordian.com

€985.000

Φωτογραφία για το κέντρο ευεξίας στις Πλάτρες, το οποίο επίσης ψάχνει επενδυτή.

Το ξενοδοχείο «Παυσίλυπον» λειτούργησε για πρώτη φορά το 1912 και παραμένει κλειστό από τα μέσα της δεκαετίας του 1980. Το 2019 υπέστη εκτεταμένες ζημιές μετά από πυρκαγιά, η οποία προκάλεσε κατάρρευση της στέγης του κτηρίου αλλά και μέρους της τοικοποιίας του.

Ανεβαίνουν επενδύσεις και τιμές στα ορεινά

Δύο ξενοδοχεία και ένα κέντρο ευεξίας, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2023, κρατούν ζεστό το επενδυτικό ενδιαφέρον

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το νέο πρότζεκτ ύψους 6,3 εκατομμυρίων ευρώ στον Μονιάτη, το οποίο αναζητεί αγοραστή είναι ενδεικτικό ότι οι επενδύσεις στις ορεινές περιοχές ανεβάζουν στροφές. Είναι γεγονός ότι το τελευταίο διάστημα, το ενδιαφέρον άρχισε να εκδηλώνεται και πιο έμπρακτα, κυρίως στις Πλάτρες- με τα έργα Guru της DTA, την δημιουργία του Tree Hotel, τις εξαγορές ξενοδοχείων από την Property Gallery, αλλά και την αναπαλαίωση του ξενοδοχείου Βερεγγάρια στον Πρόδρομο. Την ίδια ώρα επενδυτές έκλεισαν το μάτι και σε μικρότερες επιχειρήσεις αναψυχής, κυρίως δε στην περιοχή των

Προς πώληση διατίθεται το ξενοδοχείο Edelweiss, με προσφερόμενη τιμή γύρω στο 1,5 εκατ. ευρώ, καθώς και το εγκαταλελειμμένο ξενοδοχείο Παυσίλυπον, γύρω στο 1 εκατ. ευρώ.

Πλατρών, που φαίνεται να κερδίζει μέχρι στιγμής την προσοχή των επενδυτών. Ωστόσο, το επενδυτικό ενδιαφέρον στα ορεινά επεκτείνεται και σε ακτίνες μερικών χιλιομέτρων, αφού επενδυτές άρχισαν να κλείνουν το μάτι και σε παρακείμενες κοινότητες. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι ο Μονιάτης. Μια σύντομη αναζήτηση στο διαδίκτυο για ακίνητα στην συγκεκριμένη περιοχή καταλήγει σε πολυάριθμες προτάσεις πολυτελών κατοικιών, ή εκτάσεων γης, και με κόστος πέραν του ενός εκατ. ευρώ. Από πλευράς του συνδέσμου Κτηματομεσιτών, ο πρόεδρος του Μαρίνος Κωνσταντίνος αναφέρει ότι το ενδιαφέρον στον τομέα των ακινήτων στην Κύπρο είναι γενικό και δεν περιορίζεται μόνο στις ορεινές περιοχές, οι οποίες παραδοσιακά συγκεντρώνουν το μικρότερο αγοραστικό ενδιαφέρον. Από πλευράς τοπικών αρχών των ορεινών αναφέρεται ότι η περιοχή έχει δυνατότητες να εξελιχθεί σε ένα πολυτελές ορεινό θέρετρο με επιλογές τόσο για ιδιοκατοίκηση, όσο και για εξοχικές κατοικίες αλλά και για επενδύσεις με τουριστική χροιά. Ήδη, όπως αναφέρει ο Χαράλαμπος Κωνσταντινίδης, κοινοτάρχης

Το τελευταίο διάστημα έχει εκφραστεί ενδιαφέρον από ρωσώφωνο επενδυτή για συγκεκριμένο τεμάχιο εντός της κοινότητας Μονιάτη, για ανέγερση ξενοδοχείου.

του Μονιάτη, οι τιμές πώλησης ακινήτων στην περιοχή άρχισαν να ανεβαίνουν, αφήνοντας σε μεγάλο βαθμό εκτός τους μικρομεσαίους αγοραστές. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι έπαυλη εννέα υπνοδωματίων, που πωλείται για το ποσό του 1,2 εκατ. ευρώ αλλά και το πιο πρόσφατο, το Grand chalet de Moniat, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2023 και αναζητεί αγοραστή. Ο Χ. Κωνσταντινίδης αναφέρει ότι το τελευταίο διάστημα έχει επίσης εκφραστεί ενδιαφέρον από ρωσώφωνο επενδυτή για συγκεκριμένο τεμάχιο εντός της κοινότητας, με σκοπό

την αξιοποίησή του για ανέγερση ξενοδοχείου, ενώ ευρύτερα εισπράττει ζωηρό ρωσικό ενδιαφέρον για αγορά ακινήτων στην περιοχή. Την ίδια ώρα, αυξάνονται οι επιλογές πολυτελών κατοικιών οι οποίες διατίθενται από τους ιδιοκτήτες τους σε πλατφόρμες βραχυθίας ενοικίασης.

Edelweiss και Παυσίλυπον

Ζεστό δείχνει να διατηρείται το επενδυτικό ενδιαφέρον στην κοινότητα Πλατρών, από Ρώσους και Ουκρανούς επενδυτές, οι οποίοι φαίνεται να είχαν επαφές το τελευταίο διάστημα με τις

τοπικές αρχές, και είδαν συγκεκριμένους χώρους τους οποίους ενδιαφέρονται να αξιοποιήσουν είτε ως μικρά μπουτίκ ξενοδοχεία, είτε ως κέντρα ευεξίας. Σύμφωνα με τον Παναγιώτη Παπαδόπουλο, κοινοτάρχη Πλατρών, ενδιαφέρον έχει εκφραστεί για το ξενοδοχείο Edelweiss, με τιμή πώλησης γύρω στο 1,5 εκατ. ευρώ. Η συγκεκριμένη μονάδα είναι ήδη σε λειτουργία, είναι έκτασης 800 τμ και χωρητικότητας 22 δωματίων, και έχει ανακαινιστεί το 2017. Ενδιαφέρον έχει εκφραστεί και για το ξενοδοχείο Παυσίλυπον (τιμή πώλησης κυμαίνεται γύρω στο 1 εκατ. ευρώ). Πρό-

κειται για ξενοδοχείο το οποίο λειτούργησε για πρώτη φορά το 1912 και παραμένει κλειστό από τα μέσα της δεκαετίας του 1980. Το 2019 υπέστη εκτεταμένες ζημιές μετά από πυρκαγιά, η οποία προκάλεσε κατάρρευση της στέγης του κτηρίου αλλά και μέρους της τοικοποιίας του. Στις προτάσεις τις οποίες μελετούν πιθανοί επενδυτές είναι και το έργο των αλατοσπηλιών, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν ως κέντρο ευεξίας (δεν έχει δοθεί μέχρι στιγμής προσφορά από τους ενδιαφερόμενους επενδυτές). Τα πιο πάνω έρχονται να συμπληρώσουν το παζλ των

επενδύσεων που αφορούν την κοινότητα. Η μεγαλύτερη αφορά την οικιστική ανάπτυξη Guru της εταιρείας DTA Group, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2024. Πρόκειται για επένδυση γύρω στα 47 εκατ. ευρώ που χωροθετείται στις Πάνω Πλάτρες και περιλαμβάνει 71 διαμερίσματα, 5 μεζονέτες, και 22 οικιστικές μονάδες. Διαθέτει επίσης γραφειακούς χώρους, γυμναστήριο, χώρους ευεξίας μινιμάρκετ και εστιατόριο. Γύρω στα 10-15 εκατ. ευρώ εκτιμάται από τον επενδυτή η ανάπτυξη Tree Hotel στις Πλάτρες, έργο το οποίο είναι σε διαδικασία εξασφάλισης αδειών. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του έργου, η ξενοδοχειακή μονάδα θα έχει δυναμικότητα 128 κλίνες (64 καμπίνες) και θα περιλαμβάνει εστιατόρια, χώρους ευεξίας (θα παρέχονται υπηρεσίες θεραπείας/ευεξίας στο spa), εσωτερική πισίνα, χώρους πολλαπλών χρήσεων, υπόγειους χώρους στάθμευσης και καμπίνες τοποθετημένες διάσπαρτα στον χώρο, κατά τρόπο που θα επιφέρει την ελάχιστη περιβαλλοντική επιβάρυνση.

Το άνοιγμα της Property

Μεγάλο άνοιγμα στις Πλάτρες επιχειρεί και η εταιρεία Property Gallery, με επενδύσεις που φτάνουν μέχρι στιγμής τα 42 εκατ. ευρώ. Η επένδυση της εταιρείας αφορά την αγορά και την ανακαίνιση τριών καταλυμάτων και ενός καταστήματος. Συγκεκριμένα του Petit Palais Hotel (το οποίο ήδη επαναλειτούργει), του καταστήματος Cleopatra, ύψους 5,5 εκατ. ευρώ, του Pendeli Hotel και του Splendid Hotel, ύψους 11 εκατ. ευρώ για το καθένα. Όσον αφορά το Splendid, πέραν της αγοράς και της ανακαίνισης, η επένδυση αφορά και την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων και αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το 2024. Στα 14 εκατ. ευρώ ανέρχεται το κόστος της τέταρτης επένδυσης της εταιρείας- το Le Plantes Chalet, που αφορά μια καινούργια κατασκευή με επαύλεις, η οποία ωστόσο παραμένει επί του παρόντος στον πάγο. Η εταιρεία απέκτησε πρόσφατα και το αθλητικό κέντρο για 800 χιλιάδες ευρώ και διαπραγματεύεται και την απόκτηση ενός ακόμα διατηρητέου κτηρίου στην κοινότητα. Στον κατάλογο των επενδυτών βρίσκονται και ο Λύσανδρος Ιωάννου της εταιρείας PHC, με την αγορά του Mount Royal Hotel αλλά και ο Αλέξανδρος Διογένης με το Minerva Hotel.

Το Chalet των €6 εκατ.

Από τον Ιούλιο άρχισαν οι δημοσιεύσεις για ένα επικείμενο έργο εκατομμυρίων στον Μονιάτη- το Grand Chalet de Moniat, όπως περιγράφεται στην ιστοσελίδα παρουσιάστος του. Πρόκειται για ένα πολυτελές ακίνητο με το εμβαδόν κατοικίας να ανέρχεται στα 824 τμ, ενώ συνολικά το εμβαδόν οικοπέδου να κυμαίνεται γύρω στα 2,5 χιλιάδες τμ. Η έπαυλη διαθέτει πέντε υπνοδωμάτια, και ξεχωριστά δωμάτια για home cinema, κάβα και χώρο για δημόσια σφαίρα. Συχνά διαβάζουμε και ακούμε νέα πορίσματα και σημαντικές τοποθετήσεις. Είναι όντως πολύ σημαντικό να υπάρξουν αλλαγές στις αντιλήψεις και στις πρακτικές για να υπάρξει βελτίωση και πρόοδος και να επιτευχθεί η ΑΑ.

Αλήθεια, πώς όμως θα καταφέρουμε να εντρυφήσουμε στη νέα γενιά τις νέες αντιλήψεις; Πώς θα εξελιχούμε τα βλαστώρια μας για να μετατραπούν σε καταλύτες αλλαγής; Πώς θα δημιουργήσουμε τους μελλοντικούς πρώτους ηγέτες; Μία ορθή απάντηση είναι διά του παραδείγματος εμάς των μεγάλων, αφού τα παιδιά, όπως υποστηρίζεται από τους ερευνητές, τείνουν να αντιγράφουν συμπεριφορές των με-

πλάνο ολοκληρώσης του έργου αναμένεται ότι με το τέλος του εξωτερικού τμήματος και του κήπου, θα πάρει σειρά το εσωτερικό, με την συμβολή του αγοραστή. Εκτιμάται ότι μέχρι τέλος του 2023, το έργο θα έχει ολοκληρωθεί. Το κόστος αγοράς της έπαυλης, ξεπερνά τα 6 εκατ. ευρώ- συγκεκριμένα 6,3 εκατ. ευρώ- και η τιμή είναι διαπραγματευσίμη. Όπως αναφέρεται στην περιγραφή του έργου, το ακίνητο προσφέρεται για μόνιμη ή παραθεριστική κατοικία, ενώ χωροθετείται σε προσιτή περιοχή και σε απόσταση 30 λεπτών από τη Λεμεσό και μία ώρα από τις πόλεις Πάφο, Λάρνακα και Λευκωσία.

Το έργο Grand Chalet στο Μονιάτη εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τέλος του 2023. Το κόστος αγοράς της έπαυλης ξεπερνά τα 6 εκατ. ευρώ.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΑΡΙΝΟΥ ΒΟΥΚΗ

Σώστε τη γη μας και τις μελλοντικές γενιές

Πολλά ακούγονται για την Αειφόρο/Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΑΑ), πως όμως μεταφέρεται η ουσία με απλό και τρόπο στη νέα γενιά; Πριν επιχειρηθεί αυτό, χρειαζόμαστε τους ενήλικες είναι να γνωρίζουν μια σύντομη των σταδίων που διένυσσε το κίνημα το οποίο σήμερα ονομάζεται ΑΑ: Αρχικά επικεντρώθηκε σε οπτικά ορατές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον αέρα, στο νερό και στο έδαφος. Εν συνεχεία, ενσωμάτωσε τις τοξικές ουσίες, το όζον της στρατόσφαιρας, την κλιματική αλλαγή, την έλλειψη νερού, την καταστροφή του οικοσυστήματος και την εξάλειψη των σπάνιων ειδών του. Από το 1987 και μετά, με τη δημοσίευση της Brundtland Commission Report για την ΑΑ (United Nations Brundtland Commission, 1987), δημιουργήθηκε μεγάλο ενδιαφέρον για την εισοδηματική ανισότητα, τη δίκαιη αντιπροσώπευση, την ασφαλή αμυντική, τη διαφάνεια και τις ασφαλείς συνθήκες εργασίας. Στις μέρες μας έχουμε πλέον φτάσει στο κατά κόρον χρησιμοποιούμενο, «Triple Bottom Line» (TBL), το οποίο προκύπτει από την ανάγκη για ταυτόχρονη και ισάδεια προσπάθεια για τριπλό κέρδος σε: Κοινωνία (People), Περιβάλλον (Planet)

και Οικονομία (Profit/Economy), ενώ το 2015, ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών δημιούργησε 17 στόχους για την Αειφόρο Ανάπτυξη, οι οποίοι περιλαμβάνουν και συνολικά 169 υποστόχους με όραμα να δημιουργήσουν ένα καλύτερο κόσμο για την παρούσα και τις μελλοντικές γενιές. Η έννοια της ΑΑ έχει πλέον ξεφύγει από το στενό πλαίσιο των ακαδημαϊκών ερευνών και συγγραμμάτων και έχει επεκταθεί στα καθημερινά θέματα που απασχολούν τη δημόσια σφαίρα. Συχνά διαβάζουμε και ακούμε νέα πορίσματα και σημαντικές τοποθετήσεις. Είναι όντως πολύ σημαντικό να υπάρξουν αλλαγές στις αντιλήψεις και στις πρακτικές για να υπάρξει βελτίωση και πρόοδος και να επιτευχθεί η ΑΑ.

Αλήθεια, πώς όμως θα καταφέρουμε να εντρυφήσουμε στη νέα γενιά τις νέες αντιλήψεις; Πώς θα εξελιχούμε τα βλαστώρια μας για να μετατραπούν σε καταλύτες αλλαγής; Πώς θα δημιουργήσουμε τους μελλοντικούς πρώτους ηγέτες; Μία ορθή απάντηση είναι διά του παραδείγματος εμάς των μεγάλων, αφού τα παιδιά, όπως υποστηρίζεται από τους ερευνητές, τείνουν να αντιγράφουν συμπεριφορές των με-

Μια ιστορία για την Αειφόρο Ανάπτυξη.

γάλων του περιβάλλοντος τους και όχι μόνο. Μία άλλη ορθή απάντηση είναι διά της γλώσσας τους, δηλαδή διά του μαγικού κόσμου των παραμυθιών μέσα από τον οποίο τα παιδιά μαθαίνουν διασκεδάζοντας!

Το πρώτο ελληνόφωνο παραμύθι

Το παραμύθι ονομάζεται «Σώστε τη γη μας και τις μελλοντικές γενιές. Μια ιστορία για την Αειφόρο Ανάπτυξη». Δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια του πρώτου εγκλεισμού λόγω πανδημίας δηλαδή τον Μάρτιο του 2020, η 1η του έκδοση κυκλοφόρησε το 2020 ενώ η 2η μόλις πρόσφατα, το 2022. Το παραμύθι διατίθεται δωρεάν σε έντυπη, ηλεκτρονική και ακουστική μορφή. Έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας της Κυπριακής Δημοκρατίας για να αποτελέσει εκπαιδευτικό υλικό για τις τάξεις από την Δ' δημοτικού μέχρι και Α' γυμνασίου, ενώ χαιρετίζεται η και υποστηρίζεται από σημαντικούς δημόσιους

και ιδιωτικούς φορείς της χώρας μας τους οποίους και ευχαριστώ ιδιαίτερα. Το έργο αυτό φιλοδοξεί να βοηθήσει τα παιδιά μας να αποκτήσουν από νεαρή ηλικία μια ολοκληρωμένη εικόνα όλων των 17 στόχων της ΑΑ του ΟΗΕ και με παιχνιδιόδη τρόπο να τους αποτυπωθεί η σημασία τους και κάποιες επιπτώσεις από την αποτυχία της σημερινής κοινωνίας να εργάζεται για να τους πετύχει, ενώ, επιμελώς δεν παραλείπεται να αναδειχτεί η προσωπική ευθύνη όλων για την υλοποίησή τους. Επιπρόσθετα, μέσα από το υπόλοιπο της παραμυθένια διαδρομή, ευελπιστώ πως θα εισαγάγω τα παιδιά μας στις αξίες της συνεργασίας, της αγάπης, της στοχοθέτησης και του καινοτόμου και ολιστικού τρόπου σκέψης, για την επίλυση πολύπλοκων και πολυδιάστατων προβλημάτων, όπως αυτών που περιλαμβάνονται στους 17 στόχους της Αειφόρου Ανάπτυξης.

Ανώτερη Εκπαίδευση και ΤΕΠΑΚ

Στη διεθνή βιβλιογραφία περιλαμβάνονται αρκετές δημοσιεύσεις που σχετίζονται με τα κίνητρα των ιδίων των ΑΕΙ για να προβούν στις ενέργειες εκείνες οι οποίες θα τα καταστήσουν

«ζωντανά εργαστήρια» για την ΑΑ. Ως κυριότερο κίνητρο καταγράφεται η επίτευξη της ίδιας τους της αποστολής τα οποία ανήκουν. Ο Αμερικανός Anthony Cortese, ένας πρώιμος ηγέτης στη δημιουργία ευαισθησίας σχετικά με την εκπαίδευση για την ΑΑ, στο σύγγραμμα του με τίτλο «Ο ρόλος της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην επίτευξη μιας αειφόρου κοινωνίας» (1992) υποστηρίζει πως τα ΑΕΙ φέρουν μια βαθιά, ηθική ευθύνη για την αύξηση της ευαισθητοποίησης, της γνώσης, των δεξιοτήτων και των αξιών που απαιτούνται για τη δημιουργία ενός δικαίου και βιώσιμου μέλλοντος. Ο εμπειρογνώμονας της ελληνικής κυβερνήσεως δρ Νίκος Τράντας συμπληρώνει πως τα ΑΕΙ έχουν βασικό ρόλο στην επίτευξη της Αναπτυξιακής Ατζέντας 2030 του ΟΗΕ και των στόχων που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την ΑΑ (2017).

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) περήφανα πλέον εφαρμόζει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο ενσωμάτωσης της ΑΑ στους πέντε πυλώνες του: Διδασκαλία, Έρευνα, Λειτουργίες, Κουλτούρα, Άνοιγμα/Προώθηση στην Κοινωνία. Αντιλαμβάνομενο

τις ευθύνες που εξ ορισμού έχουν όλα τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα για να λειτουργήσουν ως «ζωντανά εργαστήρια» και να μεταλαμπαδεύσουν αξίες και γνώσεις στην κοινωνία, ήδη έχει χρησιμοποιήσει το εν λόγω παραμύθι ως εργαλείο, κατά τη διάρκεια του καλοκαιρινού σχολείου του ΤΕΠΑΚ για παιδιά και εφήβους. Συγκεκριμένα, η Βιβλιοθήκη του ΤΕΠΑΚ, οργάνωσε με μεγάλη επιτυχία σειρά από βιωματικές δράσεις μέσω των οποίων τα παιδιά και οι έφηβοι είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν σε περισσότερο βάθος τις σημαντικές έννοιες που περιλαμβάνονται σε καθένα από τους 17 στόχους της ΑΑ.

Το παραμύθι μπορεί να αποκτηθεί δωρεάν από τους/τις ενδιαφερόμενους/ες τόσο σε ηλεκτρονική μορφή (PDF) όσο και σε ακουστική μορφή (mp3) μέσω του συνδέσμου <https://www.generation-sustainability.com/resources/>

Ο δρ Μαρίνος Βουκής είναι προϊστάμενος της Υπηρεσίας Επικοινωνίας, Προώθησης και Διεθνοποίησης στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. marinos.voukis@cut.ac.cy

Ξεκίνησε τα ευρωπαϊκά ψάξιμο για «κοριούς»

*Στην Κύπρο η αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου - Φούντωσε η πολιτική αντιπαράθεση*

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Με το πρόσωπο που πραγματοποίησε τις έρευνες για την υπόθεση με το κατασκοπευτικό ban κα-
θώς και δύο δημοσιογράφους ξεκίνησε το έργο
της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
για τις παρακολούθησεις. Ο Ηλίας Στεφάνου
συναντήθηκε με τους ευρωβουλευτές, ωστόσο,
όπως προκύπτει από δημοσιογραφικές πληρο-
φορίες, η συνεισφορά του στο έργο της Επιτροπής
περιορίστηκε στο να παραπέμψει τα μέλη της
στο πόρισμα που ετοίμασε και παρέδωσε στον
Γενικό Εισαγγελέα. Την στζέντα των επαφών
της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
σε Κύπρο και Ελλάδα καθόρισε ο πρόεδρος της
ευρωβουλευτικής Γερουσίας Λέναρς στο ΚΥΠΕ. Ό-
πως ανέφερε, οι πρακτικές σχετικά με την πιθανή

μεταβεί στην Αθήνα όπου θα παραμείνει μέχρι τις 4ης Νοεμβρίου προκειμένου να αναζητήσει στοιχεία για τις παρακολούθησεις, με αφορμή την περίπτωση του προέδρου του ΠΑΣΟΚ Νίκου Ανδρουλάκη. Στην ελληνική πρωτεύουσα τα μέλη της Επιτροπής μεταξύ άλλων θα συναντηθούν και με δημοσιογράφους οι οποίοι έχουν ασχοληθεί με τα παράνομα λογισμικά παρακολούθησεων. Ανάμεσα στα δημοσίως γνωστά που έχουν τραβήξει την προσοχή των ευρωπαίων είναι και αυτό του ΒΗΜΑΤΟΣ, στο οποίο παρουσιάζονται πληροφορίες για ύπαρξη γέφυρας μεταξύ Λευκωσίας και Αθηνών στις παρακολουθήσεις.

Οι συναντήσεις της Επιτροπής με την Υπουργό Εμπορίου και τον Υφυπουργό Έρευνας και Καινοτομίας χαρακτηρίζονται σημαντικές από τον πρόεδρο της Επιτροπής Γεώργιο Λενάδο.

σεις. Συγκεκριμένα, ρεπορτάζ της εφημερίδας υποστηρίζει πως το παράνομο λογισμικό Predator προωθήθηκε από την Κύπρο με την εμπλοκή συγκεκριμένων προσώπων. Επίσης, γίνεται αναφορά σε πολιτικά πρόσωπα, επιχειρηματίες και ιδιώτες οι οποίοι ωστόσο δεν κατονομάζονται.

εκτός από δύο κύπριους οι οποίοι αναφέρονται με τα αρχικά τους. Κληθείς να σχολιάσει τις δημοσιογραφικές πληροφορίες ο πρόεδρος της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δήλωσε άγνοια «για διασυνδέσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων εταιρειών που δραστηριοποιήθηκαν ή

δραστηριοποιούνται στις δύο χώρες, ωστόσο όπως συμπλήρωσε η PEGA θα ζητήσει διευκρινίσεις.

Πολιτικές σκιές

Στις δημοσιογραφικές τηλεφωνήσεις γίνεται ξεκάθαρο συσχετισμός μεταξύ ενός δικηγόρου με τα αρχικά Α.Σ. που είχε καιρό πόστο στον Δ.Σ.Ε.Υ. – από τον οποίο αρνήθηκε αποχώρηση. Δηλώνει ότι ο εν λόγω δικηγόρος φαίνεται να έχει πολύχρονες σχέσεις κι επαφές μέσα και από ευρωπαϊκά πολιτικά φόρουμ όπως με τον πρώην συνεργάτη του Έλνταν πρωθυπουργού Γρηγόρη Δημητρίδη. Το δημοσίευμα του ΒΗ-ΜΑΤΟΣ επαναφέρει το δημοσίευμα υπόθεση με το ισραηλινό βαν κάνοντας συσχετισμό με το λογισμικό Predator. Κάνοντας αναφορικές αναφορές στους γνωστούς στην Κύπρο «Χακάκι Αβνί (διευθυντή της εταιρείας NCIS) και Τάλε Ντίλιαν, διευθυντή της εταιρείας Wispear, υποστηρίζεται πως η Wispear θεωρείται «προπομπός» της εταιρείας Intellexa που άρχισε να χρησιμοποιεί το Predator την περίοδο 2021-2022 στην Ελλάδα». Εξάλλου, υπενθυμίζεται η επίσης γνωστή περίπτωση με το ασύρματο δίκτυο του αεροδρομίου Λάρνακας όπου υπήρχαν πληροφορίες για υποκλοπή δεδομένων κινητών τηλεφώνων από την τοποθετημένη Wi-Fi.

Πολιτικές φωτιές για τις «σχέσεις» με Πινδάρου

Η Εδώ παρουσία των μελών της Επιτροπής της Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συνδεδεμένης και ο-πό πολιτικές φριάτες που άναψε το δημοσίευμα από Ελλάδα για τις σχέσεις στελεχών του κυβερνώντος κόμματος της Κύπρου με τους Τάλ Ντίλαν και Σάκας Αβνί μέσω του δικηγόρου Α.Σ. καθώς και τις αναφορές στον Σάκας Αβνί η εταιρεία του οποίου «είχε αναλάβει την εγκατά-σταση συστημάτων ασφαλείας στα γραφεία του κόμματος του Δημοκρατικού Συναγερμού». Το ΑΚΕΛ ήγειρε το συγκεκριμένο θέμα θέτοντας μια σειρά ερωτημάτων.

-Αρνήθηκε ή όχι η Υπουργός Δικαιοσύνης να συναντήσει την επιτροπή του Ευρωκοινοβουλίου;
-Θα απαντήσει ή όχι ο Συναγερμός στο δημοσίευμα της αθηναϊκής εφημερίδας «Το Βήμα» για τον τώως αξιωματούχο τους, δεξί χέρι του Αβέρωφ Νεοφύτου που φέρεται πρωταγωνιστής στην υπόθεση;

Το γάντι που έριξε το ΑΚΕΛ σήκωσε η υπουργός Δικαιοσύνης Στέφη Δράκου η οποία διέψευσε ότι αρνήθηκε να συναντήσει την Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και πως δεν έλαβε σχετικό αίτημα για συνάντηση. Τις πολιτικές επιλογές κλήθηκε να σχολιάσει ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ ο οποίος επικαλέστηκε το πόρισμα Στεφάνου από το οποίο, όπως είπε, δεν προκύπτει κάτι μεμπτό σε βάρος του ΔΗΣΥ.

Εξαγωγή τεχνολογιών παρακολούθησης από την Κύπρο, καθώς και οι διασυνδέσεις μεταξύ εταιρειών και προσώπων στην Ελλάδα και την Κύπρο θα είναι μεταξύ των θεμάτων που αναμένεται να θεθούν από τους ευρωβουλευτές. Η αντιπροσωπεία της PEGA θα επικεντρωθεί ιδιαίτερα στο νομικό πλαίσιο για την εξαγωγή spyware και σχετικών τεχνολογιών και λογισμικού και θα ζητήσει διευκρινίσεις για το κατά πόσο η εταιρεία NSO Group έχει εξάγει προϊόντα από την Κύπρο. Ο πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε πως η υπόθεση του κατασκοπευτικού βλαβέν δεν σχετίζεται άμεσα με την έρευνα της PEGA, αφού προηγείται χρονικά των κατηγοριών για τη χρήση του Pegasus, αλλά ότι αναμένει από τους ευρωβουλευτές να θέσουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που αντιμετωπίζονται τα θέματα παρακολούθησης στην Κύπρο.

ΟΙ ΆΔΕΙΕΣ ΕΞΑΓΩΓΗΣ

Η Επιτροπή, όπως παραδείχθηκε ο πρόεδρος της, θα προσπαθήσει να φωτίσει το θέμα αδειών εξαγωγής λογοισμικών παρακολούθησης από την Κύπρο. Ο κ. Ανδρέας έκανε ιδιαίτερη βαρύτητα στην συνάντηση που θα έχει η Επιτροπή με την υπουργό Εμπορίου Νατάσα Πηλεδίου και τον υφυπουργό Ψηφιακών Πολιτικών Κυριάκο Κόκκινου την Τετάρτη. Επικαλούμενος τα όσα άκουσαν τα μέλη της Επιτροπής από τη ΝΣΟ Group, είπε πως «αν η κυπριακή Κυβέρνηση λήσει ότι δεν δίνει άδεια εξαγωγής για κανένα απολύτως προϊόν της ΝΣΟ Group, τότε νομίζω ότι υπάρχει μια ασυνέπεια μεταξύ των που λείει η ΝΣΟ Group και αυτών που λείει η κυπριακή Κυβέρνηση. Αν λένε πως δεν υπάρχει ποτέ άδεια εξαγωγής για κάτι όπως το Pegasus, τότε αυτό θα μπορούσε να συνάδει με αυτά που μας λέει η ΝΣΟ Group».

Μέσω Ελλάδας

Η Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
μετά το πέρας των επαφών στη Λευκωσία θα

Η κάρτα ΠΟΥ ΣΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ.

Κάνε τις καθημερινές σου αγορές με την
AEGEAN Mastercard από την Τράπεζα Κύπρου,
συγκέντρωσε μίλια για ταξίδια και απόλαυσε
μοναδικά προνόμια.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

την από μία δεκαετία, όταν το Twitter εμφανίστηκε ως επκτατούσα τάση, είχε την εικόνα ενός εργαλείου για την αμφισβήτηση της εξουσίας. Οι αγωνιστές υπέρ της δημοκρατίας στη Λιβύη και στην Αίγυπτο χρησιμοποίησαν το Twitter για την ανατροπή των δικτατοριών και οι Αμερικανοί για να καταλάβουν τη Γουόλ Στρίτ, ενώ και το #BlackLivesMatter δροαώθηκε στο Twitter. Αυτές οι εκστρατείες προοδούσαν για από τις καθοριστικές ιδέες της δεκαετίας του 2010, ότι δηλαδή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ήταν το όνειρο ενός ασυδοταίτη, ένα εργαλείο οργάνωσης από κάτω προς τα πάνω, που θα ανέτρεπε διεφθαρμένους θεσμούς και θα έδινε στους απλούς ανθρώπους την ικανότητα να επικοινωνούν ισότιμα με μεγιστάνες και τυράννους. Αυτή η αφήγηση έληξε επίσημα, όταν το Twitter έγινε ιδιοκτησία του πλουσιότερου ανθρώπου στον κόσμο.

Τον Απρίλιο, ο Ελον Μασκ έκανε την προσφορά του, λέγοντας ότι ήθελε να μετατρέψει το Twitter σε

Το Twitter ξεκίνησε ως εργαλείο οργάνωσης από κάτω προς τα πάνω· πλέον, ανήκει σε έναν από τους πλουσιότερους ανθρώπους του πλανήτη.

ιδιωτική εταιρεία και να επιτρέψει στους ανθρώπους να μιλούν πιο ελεύθερα. Λίγο καιρό μετά τη συμφωνία του κ. Μασκ και του Twitter, άρχισαν τα προβλήματα. Ο πρώτος απειλούσε με αποχώρηση εάν η εταιρεία δεν παρείχε περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο υπολογισμού του αριθμού των ψευτικών λογαριασμών. Τον Ιούνιο, το Twitter ανακοίνωσε ότι σχεδίαζε να του δώσει πρόσβαση σε μεγάλο μέρος των δεδομένων του και τον Ιούλιο απάντησε επιπλέον τι τηρείται τη συμφωνία. Οι διενέργειες και των δύο απειληρών έχουν εκδώσει περισσότερες από 100 κλητεύσεις ενόψει

δικής, που αναμενόταν να αρχίσει τον Οκτώβριο. Στις 4 Οκτωβρίου, ο κ. Μασκ επανήλθε με το αρχικό τμήμα και στις 27 Οκτωβρίου ολοκληρώθηκε η αγορά.

Όταν ο κ. Μασκ εντάχθηκε στο Twitter το 2009, ήταν ο διευθυντής συμβούλου μιας μικρής, χερμαζόμενης εταιρείας ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Ελάχιςτοι άνθρωποι γνώριζαν ή νοιάζονταν ποιος ήταν, και έκανε σπάνια σχόλια στο Twitter. Ενόψει η Tesla και το Twitter ενισχύονταν, τόσο και πιο πολυάριθμοι καθίσταντο οι ακόλουθοι του Μασκ. Κι εκείνος σχολίαζε ολοένα και περισσότερο.

Τα τελευταία χρόνια, καθώς ο κ. Μασκ έγινε ένας από τους μεγαλύτερους σέρτες του Twitter, η χρήση της πλατφόρμας έγινε πιο έντονη και πιο φίλα προσκειμένη στον Ντόναλντ Τραμπ. Επέλεξε να έλθει σε ρήξη με δημοσιογράφους, τάχθηκε ενάντια στην πολιτική ορθότητα και στον «ίο της πνευματικής εγγύησης» και κλέυαζε τις ομοσπονδιακές ρυθμιστικές αρχές ομολώνων.

Γερμανική οικονομία ενδεχομένως έχει περιέλθει σε ύφεση, η οποία θα διαρκέσει έως του χρόνου την άνοιξη, κατά την άποψή μας. Ο κύριος ένοχος είναι το φυσικό αέριο. Ο περιορισμένος εφοδιασμός στο καύσιμο μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και οι πρωτοφανείς τιμές του επιβαρύνουν πολύ τη Γερμανία, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από αυτό, ενώ, παράλληλα, διαθέτει εκτεταμένη βιομηχανία. Κατά συνέπεια, η ύφεση θα είναι πιθανώς βαθύτερη στη Γερμανία από ό,τι σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αν και οι ευρωπαϊκές και γερμανικές τιμές αναφοράς του φυσικού αερίου έχουν υποχωρήσει σημαντικά από τα επίπεδα καμίνιαξής τους στα τέλη Αυγούστου, παραμένουν πολύ υψηλότερες από τους πιο μακροπρόθεσμους μέσους όρους τους. Τούλαδιστον η Γερμανία και η Ε.Ε. μπόρεσαν να αυξήσουν τις εισαγωγές από τρίτους τον Φώσφο προμηθεύτες, ενώ, ταυτόχρονα, εξοικονομούν αρκετό αέριο ώστε πιθανότατα να μπορέσουν να αποφύγουν τις άμεσες ελλείψεις τόσο αυτόν τον χειμώνα όσο και τον επόμενο. Η άτακτη κατανόηση του φυσικού αερίου θα δημιουργούσε.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ*

Η ύφεση θα είναι βαθύτερη στη Γερμανία

Η μεγάλη εξάρτηση από το ρωσικό αέριο και η ισχυρή βιομηχανία της είναι οι βασικές αιτίες.

διαφορετικά, σοβαρούς περαιτέρω παράγοντες κινδύνου για τις προβλέψεις μας. Τα αποτελέσματα της έρευνας του οικονομικού ινστιτούτου ifo του Οκτωβρίου εναρμονίζονται με τις εκτιμήσεις μας. Ο δείκτης οικονομικού κλίματος υποχώρησε ελαφρά στις 84,3 μονάδες τον Οκτώβριο από τις 84,4 μονάδες τον Σεπτέμβριο. Αυτά τα επίπεδα είναι πολύ χαμηλότερα από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο των 96,8 μονάδων από το 2005 και εντευνθεν. Υπενθυμίζεται πως μόνο κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 2008-2009 και στο αποκορύφωμα της πανδημίας του κορωνοϊού, την άνοιξη του 2020, ο γενικός δείκτης ήταν χαμηλότερος. Με την ύφεση σε εξέλιξη, ο δείκτης τρεχουσών συνθηκών υποχώρησε στις 94,1 μονάδες τον Οκτώβριο από τις

94,5 μονάδες τον Σεπτέμβριο, ενώ ο δείκτης προσδοκιών ανήλθε στις 75,6 μονάδες τον Οκτώβριο.

Ειδικό, στην στον κλάδο της μεταποίησης το επιχειρηματικό κλίμα εξασηθένσε στις -15,9 μονάδες τον Οκτώβριο από τις -14,3 μονάδες τον Σεπτέμβριο. Σύμφωνα με το ifo, αυτό οφείλεται σε πιο απαισιόδοξε προσδοκίες των επιχειρήσεων, ενώ οι απόψεις για τις τρέχουσες συνθήκες βελτιώθηκαν έστω και λίγο. Τα βιβλία παραγγελιών παραμένουν πλήρη, αλλά οι εταιρείες λαμβάνουν όλο και λιγότερες νέες παραγγελίες. Το κλίμα στον κλάδο της παροχής υπηρεσιών ανέκαμψε στις -8,6 μονάδες τον Οκτώβριο από τις -8,9 μονάδες τον Σεπτέμβριο, ενώ στον κλάδο του εμπόριου αυξήθηκε στις -31,9 μονάδες τον Οκτώβριο από -32,3 μονάδες τον Σεπτέμβριο. Οι απόψεις για τις τρέχουσες συνθήκες βελτιώθηκαν ελαφρώς. Ωστόσο, οι προσδοκίες στο εμπόδιο συνολικά παρέμειναν εξαιρετικά ζωηρές, ειδικά για τον υποτομέα των λιανικών πωλήσεων.

* Ο κ. Σάλομον Φίντλερ είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Ερχονται αυξήσεις στις τιμές των σιτηρών

Δεν τίθεται θέμα επάρκειας στην Κύπρο

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Δεν υπάρχει σε αυτό το στάδιο ανησυχία ως προς την επάρκεια σιτηρών στην κυπριακή αγορά διαμνηύει μιλώντας στην «Κ» ο υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής, εξηγώντας ότι στις αποθήκες σιλό των εισαγωγέων παραμένουν τα στρατηγικά αποθέματα σιτηρών τα οποία έχουν παραληφθεί το καλοκαίρι. Πρόκειται για 37 χιλιάδες τόνους κριθαριού και αραβόσπου, που μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες της αγοράς το επόμενο διάστημα, με τα αποθέματα σε κριθάρι να καλύπτουν περίοδο 35 ημερών και

και της ανησυχίας που η εξέλιξη αυτή έχει προκαλέσει στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Η συμφωνία της Μαύρης Θάλασσας για τα σιτηρά υπογράφηκε στις 22 Ιουλίου στην Τουρκία, και είχε ως αποτέλεσμα την εξαγωγή εκατομμυρίων τόνων σιτηρών από την Ουκρανία, ενώ εκτιμάται ότι έχει βάλει ένα φρένο στον κίνδυνο της επισιτιστικής κρίσης. Η συμφωνία υπογράφηκε στις 22 Ιουλίου και εκπνέει στις 19 Νοεμβρίου.

Οι τιμές

Πέραν του θέματος επάρκειας, οι εξελίξεις στις εξαγωγές σιτηρών από τα ουκρανικά λιμάνια, ενισχύουν τα σενάρια για αυξήσεις στις τιμές των σιτηρών το επόμενο διάστημα. Πρόκειται για εκτίμηση την οποία εκφράζει ως αναπόφευκτο σενάριο, ο υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής, λόγω της μείωσης της προσφοράς των σιτηρών, και της διατήρησης της ζήτησης στα ίδια επίπεδα. Ήδη στις παγκόσμιες αγορές οι τιμές αραβόσπου και κριθαριού άρχισαν να καταγράφουν άνοδο. Πάντως από την πλευρά τους οι εισαγωγείς ζωοτροφών αναφέρουν ότι τουλάχιστον μέχρι στιγμής δεν έχουν ενόψει τους στοικεία για επερχόμενες αυξήσεις σε φορτία και εκτιμούν ότι είναι νωρίς για να σταθμιστούν οι συνέπειες των κινήσεων της Ρωσίας. Σύμφωνα με τον Στέλιο Κατοδρίτη, του συνδέσμου εισαγωγής ζωοτροφών, κατά την τελευταία παραγγελία, οι τιμές των σιτηρών ήταν μειωμένες κατά 50-70 ευρώ/τόνο πιο κάτω σε σχέση με τις τιμές πώλησής τους τον Απρίλιο του 2022. Συγκεκριμένα, από 420 ευρώ έπεσαν στα 360-370 (αραβόσπου και κριθάρι). Στο μεταξύ, ήδη σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Κατά την τελευταία παραγγελία, οι τιμές των σιτηρών ήταν μειωμένες κατά 50-70 ευρώ/τόνο πιο κάτω σε σχέση με τις τιμές πώλησής τους τον Απρίλιο του 2022.

ξεκίνησε η συζήτηση για την δημιουργία εναλλακτικών διαδρόμων εμπορίας σιτηρών διά της χερσαίας οδού, κάτι που θα επιτρέπει την διατήρηση των ποσοτήτων στην αγορά. Ωστόσο πρόκειται για λύσεις σαφώς πιο χρονοβόρες σε σχέση με τη διακίνηση εμπορευμάτων στα λιμάνια.

Ενίσχυση κτηνοτρόφων

Ένεκα των επερχόμενων αυξήσεων στις τιμές των σιτηρών και της μείωσης των ποσοτήτων στην αγορά, αναμένεται ότι στο επόμενο συμβούλιο υπουργών γεωργίας της ΕΕ που θα διεξαχθεί στις 21 και 22 Νοεμβρίου, θα θεθούν δύο ζητήματα, τα οποία υποστηρίζει έντονα

η κυπριακή πλευρά. Το πρώτο ζήτημα έχει να κάνει με την ανάγκη ισότιμης πρόσβασης όλων των χωρών στις διαθέσιμες ποσότητες σιτηρών. «Δεν μπορεί μια παραγωγός χώρα όπως οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης να μαζεύουν αποθέματα μηνών και άλλες χώρες-αγοραστές να μην έχουν», αναφέρει σχετικά ο κ. Καδής. Θα τεθεί επίσης ζήτημα στήριξης του πρωτογενούς τομέα-των κτηνοτρόφων- όλων των κρατών μελών ώστε να απορροφηθούν οι κραδασμοί της αύξησης στις ζωοτροφές. Κάτι αντίστοιχο δεν αναμένεται να συζητηθεί σε σχέση με τα σιτηρά ανθρωπίνης καταναλώσεως, εφόσον το κόστος μπορεί να μεταφερθεί άμεσα στα τελικά προϊόντα.

Πλάνα της κυβέρνησης

Πριν από τρεις εβδομάδες κυκλοφόρησε εσωτερικό σημείωμα στο Υπουργείο Γεωργίας, στο οποίο παρουσιαζόταν ο προβληματισμός, ως προς το πόσο καιρό θα διατηρούνται τα αποθέματα των 37 χιλιάδων τόνων σιτηρών και κατά πόσο θα έπρεπε να διατεθούν προς κατανάλωση. Αποφασίστηκε, βεβαίως ότι εφόσον συνεχίζεται ο πόλεμος και η αβεβαιότητα, η διατήρηση των αποθεμάτων είναι απαραίτητη. Επί του παρόντος λοιπόν η κυβέρνηση δεν έχει στα πλάνα της να χρησιμοποιήσει τα υφιστάμενα στρατηγικά αποθέματα σιτηρών, τα οποία θα συνεχίσουν να φυλάσσονται για περίπτωση ανάγκης. Αυτά διατηρούνται σε ιδιωτικά σιλό με το κράτος να πληρώνει ενοίκιο χρήσης καθώς και ένα ποσό για την συντήρηση και την ανανέωση τους. Τα δεδομένα αξιολογούνται σε εβδομαδιαία βάση στο Υπουργείο και αν χρειαστεί να γίνουν διορθωτικές κινήσεις θα γίνουν, επισημαίνει ο Κώστας Καδής.

Ο νέος ρόλος της Ελλάδας ως ηλεκτρικού διαδρόμου

Κομβικός για την ενεργειακή διασύνδεση της Ευρώπης με Μέση Ανατολή, Αφρική

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Κεντρικό ρόλο στη μεταφορά πράσινης ενέργειας που θα παράγεται στις χώρες της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής προς την Κεντρική και Δυτική Ευρώπη που επείγεται να υποκαταστήσει το ρωσικό φυσικό αέριο και να αφήσει πίσω της τους αγωγούς και τα ορυκτά καύσιμα, διεκδικεί η Ελλάδα, δρομολογώντας νέες διεθνείς διασυνδέσεις προς κάθε κατεύθυνση. Οι «λεωφόροι» της πράσινης ενέργειας θα πάρουν τη θέση των αγωγών που διασχίζουν την Ευρώπη από Ανατολάς προς Δυσμάς και από τον Βορρά προς τον Νότο με αντίθετη ακριβώς κατεύθυνση. Οι νέες πηγές της πράσινης ενέργειας για την Ευρώπη βρίσκονται στον Νότο και πέραν της Μεσογείου, στη Βόρεια Αφρική και στη Μέση Ανατολή και ο δρόμος για να φτάσουν στην Ευρώπη περνάει από την Ελλάδα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του δικτύου διαχειριστών Ε.Ε. ENTSO-E, πέραν των διασυννοριακών διασυνδέσεων 23 GW που προγραμματίζονται έως το 2025, η Ευρώπη έχει πρόσθετες ανάγκες για επιπλέον διασυνδέσεις 64 GW σε 50 ευρωπαϊκά σύνορα έως το 2030 και 132 GW έως το 2040 (συμπεριλαμβανομένων και έργων αποθήκευσης). Οι νέες αυτές διασυνδέσεις είναι αναγκαίες για να περιοριστεί η ηλεκτροπαραγωγή από αέριο στην Ευρώπη κατά 75 TWh έως το 2040 και να αποφευχθούν περικοπές ΑΠΕ 42 TWh.

Η Ελλάδα, μέσω του ΑΔΜΗΕ, έχει δρομολογήσει από πολύ νωρίς δύο στρατηγικού χαρακτήρα διεθνείς διασυνδέσεις, ώστε να αποτελέσει έναν διάδρομο πράσινης ενέργειας μεταξύ της Ευρώπης, της Βόρειας Αφρικής

και της Μέσης Ανατολής και συγκεκριμένα τη διασύνδεση της Ελλάδας με την Κύπρο και το Ισραήλ και της Ελλάδας με την Αίγυπτο. Μόλις πρόσφατα εξάλλου έγινε γνωστό ότι δρομολογείται και ένας τρίτος ηλεκτρικός διάδρομος που θα συνδέει την Ελλάδα με την Αυστρία, για να φτάνει πράσινη ενέργεια μέχρι τη νότια Γερμανία, όπου δεν μπορεί να αναπτύξει ΑΠΕ λόγω των περιβαλλοντικών όρων προστασίας του Μέλανα Δρυμού. Η διασύνδεση με αρχική δυναμικότητα 3 GW που σε δεύτερη φάση θα φτάσει στα 9 GW, θα ξεκινάει από την Ελλάδα και θα φτάνει στην Αλβανία. Από εκεί, ο ΑΔΜΗΕ φαίνεται να εξετάζει δύο εναλλακτικές οδεύσεις. Μία χερσαία που θα διασχίζει τα κράτη Μαυροβούνιο, Κροατία και Σλοβενία και θα καταλήγει στην Αυστρία και στη νότια Γερμανία. Η δεύτερη διαδρομή είναι υποθαλάσσια από τα παράλια της Αλβανίας μέχρι τη Σλοβενία και στη συνέχεια θα ακολουθεί χερσαία οδευση προς Αυστρία και νότια Γερμανία. Το σχέδιο βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, έχει ωστόσο υποβληθεί σχετική πρόταση στο Βερολίνο και στη Βιέννη, με τις συζητήσεις μεταξύ των τριών πλευρών να βρίσκονται σε εξέλιξη.

Η Ελλάδα είναι ήδη διασυνδεδεμένη με όλες τις γειτονικές χώρες, ενώ ο ΑΔΜΗΕ έχει δρομολογήσει την επέκταση των υφιστάμενων διασυνδέσεων προς κάθε πλευρά των συνόρων. Ο ΑΔΜΗΕ κατασκευάζει δεύτερη διασύνδεση με τη Βουλγαρία που θα τριπλασιάσει τη δυναμικότητα των αλληλαγών ενέργειας μεταξύ των δύο χωρών, προχωράει τις μελέτες για τη δεύτερη διασύνδεση με την Ιταλία, ισχύος τουλάχιστον 1 GW, μελετά δύο νέες διασυνδέσεις με την Τουρκία και

την Αλβανία, καθώς και την αναβάθμιση της υφιστάμενης διασύνδεσης με τη Βόρεια Μακεδονία, δεδομένου ότι η γειτονική χώρα αποτελεί κρίσιμο κόμβο στο συνολικό σύστημα των Δυτικών Βαλκανίων.

Η δεύτερη διασύνδεση με την Ιταλία βρίσκεται στη φάση των μελετών και με την ολοκλήρωσή τους οι διαχειριστές των δύο χωρών θα αποφασίσουν από κοινού την πλέον ενδεδειγμένη τεχνολογική λύση. Ο σχεδιασμός της δεύτερης διασύνδεσης με την Τουρκία ωριμάζει με τη συνεργασία των διαχειριστών Ελλάδας, Βουλγαρίας και Τουρκίας, καθώς διερευνώνται διά-

φορα εναλλακτικά σενάρια για την ανάπτυξη νέων συνδέσεων ανάμεσα στο ευρωπαϊκό και το τουρκικό ηλεκτρικό σύστημα. Το εγχώριο τμήμα της νέας διασύνδεσης Ελλάδας-Βουλγαρίας βρίσκεται σε προχωρημένη κατασκευή και αναμένεται να λειτουργήσει στις αρχές του 2023. Η νέα διασύνδεση θα υπερτριπλασιάσει τη μεταφερόμενη ενέργεια που ανταλλάσσουν οι δύο χώρες, αυξάνοντας τη μεταφορική ικανότητα σε 1.400 MW για την κατεύθυνση από την Ελλάδα προς τη Βουλγαρία και σε 1.700 MW για την κατεύθυνση από τη Βουλγαρία προς την Ελλάδα. «Οι διεθνείς διασυνδέσεις

Οι ηλεκτρικές διασυνδέσεις με το Ισραήλ, την Κύπρο και την Αίγυπτο που σχεδιάζει και υλοποιεί ο ΑΔΜΗΕ φιλοδοξούν να αναδείξουν την Ελλάδα σε κόμβο για τη μεταφορά της ενέργειας από τη Μ. Ανατολή και την Αφρική στην ηπειρωτική Ευρώπη.

— Υφιστάμενες
— Υπό κατασκευή ή υπό μελέτη

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Μια άλλη Ελλάδα

Αυτό που συμβαίνει τα τελευταία χρόνια είναι μοναδικό. Ο τρόπος που βλέπει πλέον ο υπόλοιπος κόσμος την Ελλάδα έχει αλλάξει προς το καλύτερο. Αυτό παράδειγμα είναι οι συνεχιζόμενες επενδύσεις που γίνονται σε διαφορετικούς τομείς αλλά και η διαπίστωση της μεγάλης αλλαγής από τις χώρες που μας βοήθησαν να σταθούμε στα πόδια μας ασκώντας όμως πολύ σκληρή κριτική μέχρι πριν λίγα χρόνια. Ένα από αυτά τα παραδείγματα είναι και η Γερμανία. Η τότε καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ και ο τότε υπουργός Οικονομικών Σόιμπλε κατέκριναν διαρκώς τις Ελληνικές κυβερνήσεις και τη διαχείριση της οικονομικής κρίσης με την Ελλάδα να έχει καταστεί το μαύρο πρόβατο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όλοι θυμόμαστε τον απαξιωτικό τρόπο με τον οποίο ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών αναφερόταν στην Ελλάδα, πράγμα που αυτή τη στιγμή έχει αλλάξει όρδην. Ειδικά όσον αφορά τη Γερμανία μπορούμε πλέον να λέμε ότι η σχέση είναι ισότιμη και σημαντική τόσο για την Ελλάδα όσο και για τη Γερμανία. Η ρητορική σε σχέση με την Τουρκία από πλευράς Γερμανίας έχει αλλάξει δραματικά όπως και η πρόθεση συνεργασίας με Ελλάδα από τον Σόλτς σε αντίθεση του τι γινόταν επί εποχής Μέρκελ. «Οι εταίροι στο ΝΑΤΟ δεν πρέπει να αμφισβητούν ο ένας την κυριαρχία του άλλου και όλα τα ζητήματα πρέπει να επιλύονται με διάλογο και στη βάση του Διεθνούς Δικαίου», είπε ο Γερμανός καγκελάριος συντασσόμενος πλήρως με τις θέσεις της Ελλάδας. Η συζήτηση μεταξύ Μπλόντινι και Σόλτς δεν αναλώθηκε όπως με προηγούμενες Ελληνικές κυβερνήσεις σε «ανταλλακτική πολιτική», δηλαδή, αγόρασε όπλα για να σε στρίψω. Αυτή τη φορά η συζήτηση περιελάμβανε θέματα περιφερειακής πολιτικής, ενεργειακής πολιτικής αλλά και σημαντικά θέματα επενδύσεων. Δεν χρειάστηκε να παρακαλέσουμε για κάτι αφού ο Σόλτς ήρθε σε μια διαφορετική Ελλάδα. Σε μια Ελλάδα που είναι ανοικτή σε επενδύσεις, σε μια Ελλάδα όπου η ψηφιακή μεταρρύθμιση έχει καταστεί φάρος της κυβερνητικής πολιτικής και το πιο σημαντικό είναι ότι ήρθε σε μια Ελλάδα που επιτέλους χαίρει εμπιστοσύνης από τους εταίρους της διεθνώς.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

must
06/11

ME THN ΞΗΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΦΙΛΙΠΠΑ ΚΑΡΣΕΡΑ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ

Ο πληθωρισμός φρενάρει τις δαπάνες των Ευρωπαίων

Περιορίζουν εξόδους για σινεμά, αγορές αυτοκινήτων και ταξίδια

Με τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης να φτάνει αίσιας στο 10,7% παρά τις συνεχείς αυξήσεις των επιτοκίων από την ΕΚΤ και με τα εισοδήματα των Ευρωπαίων να παραμένουν στάσιμα, οι καταναλωτές της Γηραιάς Ηπείρου αναγκάζονται να στερηθούν όσα δεν κρίνουν απολύτως αναγκαία. Η ακρίβεια μειώνει δραματικά την αγοραστική τους δύναμη και προκειμένου να εξοικονομήσουν τα απαιτούμενα χρήματα για θέρμανση, διατροφή και είδη πρώτης ανάγκης, οι Ευρωπαίοι περιορίζουν πλέον δραματικά τις εξόδους για σινεμά, για αγορές αυτοκινήτων και για την παραμονή σε ξενοδοχεία.

Την ίδια στιγμή, οι έρευνες φέρουν την καταναλωτική εμπιστοσύνη να υποχωρεί ραγδαία καθώς οικονομολόγοι και οικονομικά ινστιτούτα προειδοποιούν πως οι περισσότερες ευρωπαϊκές οικονομίες οδεύουν προς την ύφεση. Τις εκτιμήσεις τους επιβεβαιώνουν τα τελευταία στοιχεία για την ανάπτυξη που φέρουν την Ευρωζώνη να επιβραδύνεται το γ' τρίμηνο, με το ΑΕΠ της να αυξάνεται μόλις 0,2% σε σύγκριση

Σε Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία καταγράφεται μείωση στις αγορές εισιτηρίων κινηματογράφων τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο.

με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. Η εξέλιξη ήταν αναμενόμενη αλλά σηματοδοτεί επιβράδυνση σε σύγκριση με την ανάπτυξη 0,8% που είχε σημειωθεί το β' τρίμηνο.

Όπως σχολίασε στους Financial Times ο Κλάους Βίστεζεν, οικονομολόγος της Pantheon Macroeconomics, τα τελευταία στοιχεία για τον πληθωρισμό αποτελούν «πραγματικό εφιάλτη για την ΕΚΤ», καθώς πρόκειται για τον δωδέκατο συναπτό μήνα που ο δείκτης εκτοξεύεται σε ιστορικό ρεκόρ για την Ευρωζώνη.

Όπως προκύπτει από στοιχεία που έδωσε χθες στη δημοσιότητα η Eurostat, σε αντισυμβατικά επίπεδα υψηλότερα από τις προβλέψεις εκτοξεύθηκε ο πλη-

Τους 12 τελευταίους μήνες, στο σύνολο των χωρών της Δυτικής Ευρώπης μειώθηκαν οι πωλήσεις αυτοκινήτων κατά σχεδόν ένα τρίτο.

θωρισμός στην Ιταλία, φτάνοντας στο 12,8%, ενώ στη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία, τη Γερμανία, έφτασε στο 11,6%. Δεν εκπλήσσει έτσι ότι η πρώτη και η τρίτη οικονομία της Ευρωζώνης κατέγραψαν μείωση στις αγορές εισιτηρίων κινηματογράφων τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο όπως, άλλωστε, συνέβη και στη Γαλλία και στην Ισπανία. Σύμφωνα με την έρευνα που εκπόνησε η εταιρεία δεδομένων ENTSO-E για λογαριασμό της τράπεζας Barclays, την εβδομάδα που έληξε στις 22 Οκτωβρίου στις τρεις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρώπης, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, μειώθηκε η κατανάλωση φυσικού αερίου κατά 15% σε σύγκριση με τον μέσο όρο της τετραετίας 2017-2021. Σημειώτέον ότι η ανάπτυξη επιταχύνθηκε ελαφρώς στη Γερμανία το γ' τρίμηνο, αλλά υπήρξε ραγδαία επιβράδυνση στις άλλες τρεις μεγάλες οικονομίες της Ευρωζώνης,

Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία.

Στη Βρετανία, άλλωστε, καταγράφη δραματική μείωση 59% των εισιτηρίων κινηματογράφου σε σύγκριση τα προ πανδημίας επίπεδα την αντίστοιχη περίοδο του έτους. Και δεν ήταν η μεγαλύτερη επιτάχυνση των τιμών αυτή που σημειώθηκε σε αυτές τις χώρες. Στην Ολλανδία ο πληθωρισμός έφτασε στο 16,8%, στη Σλοβακία στο 14,5%, ενώ στο Ιλιγγίδες για τα ευρωπαϊκά δεδομένα 21% εκτοξεύθηκε στις χώρες της Βαλτικής. Κάτι ανάλογο συνέβη τον Οκτώβριο και με τις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία αλλά και κατοικίες που νοικιάζονται μέσα από πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης. Όπως αναφέρει σχετικά ρεπορτάζ της εφημερίδας Financial Times, οι διανυκτερεύσεις στη Γερμανία το γ' τρίμηνο, αλλά υπήρξε ραγδαία επιβράδυνση στις άλλες τρεις μεγάλες οικονομίες της Ευρωζώνης,

σύμφωνα με την ταξιδιωτική εταιρεία Sojern. Ομοίως η εταιρεία AirDNA, που παρακολουθεί και καταγράφει τις βραχυχρόνιες μισθώσεις μέσα από πλατφόρμες όπως οι Vrbo και Airbnb, τονίζει πως η ανάκαμψη της τουριστικής κίνησης «διεκρίθη» τον Σεπτέμβριο και ο αριθμός των διανυκτερεύσεων έχει μειωθεί κάτω από τα προ πανδημίας επίπεδα. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τις κρατήσεις για μελλοντικά ταξίδια.

Στη διάρκεια του Αυγούστου, άλλωστε, οι συνολικές καταναλωτικές δαπάνες όλων των χωρών της Ε.Ε. ήταν αυξημένες κατά 9% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα το περασμένο έτος, αλλά η ποσότητα αγαθών που αγόρασαν οι Ευρωπαίοι ήταν κατά 1% μικρότερη. Σε ό,τι αφορά τη χειμαζόμενη από οικονομική κρίση Βρετανία, οι καταναλωτές της δαπάνησαν 4% περισσότερα σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2021 αλλά

η ποσότητα όσων αγόρασαν ήταν κατά 7% μικρότερη. Οι αγορές βενζίνης ή ντίζελ για την κίνηση οχημάτων μειώθηκαν στη Βρετανία κατά 1,3%.

Τους τελευταίους 12 μήνες στο σύνολο των χωρών της Δυτικής Ευρώπης μειώθηκαν οι πωλήσεις αυτοκινήτων κατά σχεδόν ένα τρίτο. Η εικόνα διαγράφεται εμφανώς δυσόιωνη. Όπως σχολίασε ο Κεν Γουότρετ, επικεφαλής του τομέα ευρωπαϊκών αναλύσεων στην S&P Global Market Intelligence, «οι περιορισμοί που επιβάλλει το κόστος της ενέργειας θα οδηγήσουν σε μια σύνομη αλλά ραγδαία ύφεση». Ο εν λόγω οικονομολόγος προβλέπει πως το ΑΕΠ της Ευρωζώνης θα συρρικνωθεί κατά μία εκατοστιαία μονάδα ανάμεσα στο τελευταίο τρίμηνο του τρέχοντος έτους και το πρώτο του 2023.

BLOOMBERG, FINANCIAL TIMES, THE NEW YORK TIMES

Σε χαμηλά επίπεδα παραμένει η ανεργία στις ανεπτυγμένες χώρες

Τα παράξενα αυτής της ιδιόζουσας οικονομικής συγκυρίας δεν εξαντλούνται στον επίμονο υψηλό πληθωρισμό, που δεν κάμπτεται παρά τις αυξήσεις των επιτοκίων, αλλά επεκτείνονται και στην αγορά εργασίας. Μολονότι αυξάνεται το κόστος του δανεισμού και η ανάπτυξη επιβραδύνεται, η ανεργία παραμένει σε χαμηλά επίπεδα στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες, ενώ η ζήτηση για προσωπικό είναι ακόμη αυξημένη. Η γνωστή έλλειψη συμβατότητας ανάμεσα στη ζήτηση για εξειδικευμένο προσωπικό και την προσφορά από ανέργους εξακολουθεί να σπρίζει κάπως τους μισθούς, την ώρα που οι κεντρικές τράπεζες προσπαθούν να κάμψουν τη ζήτηση για να αναχαιτίσουν τον πληθωρισμό. Στις 38 χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ η ανεργία ήταν τον Αύγουστο στο 4,9% και στο 80% των χωρών αυτών βρισκόταν σε επίπεδα κάτω ή το πολύ ίσα με τα προ της πανδημίας. Στις ΗΠΑ η ανεργία βρισκόταν στο 3,5%, καταγράφοντας το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 50 ετών. Η ζήτηση για προσωπικό από πλευράς των επιχειρήσεων παραμένει σε υψηλά ε-

Στις ΗΠΑ βρίσκεται στο 3,5%, στην Ευρωζώνη στο χαμηλότερο επίπεδο από τη γέννηση του ευρώ.

πίπεδα και σε κάθε άνεργο Αμερικανό αντιστοιχούν 1,7 κενές θέσεις εργασίας. Επιπλέον τα στοιχεία στο τέλος του Οκτωβρίου καταδεικνύουν πως το κόστος της εργασίας εξακολουθεί να αυξάνεται στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου εξαιτίας του επίμονα υψηλού πληθωρισμού και η Federal Reserve αναμένεται να προχωρήσει σε νέες επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων. Σύμφωνα με στοιχεία της S&P Global, η απασχόληση στον μεταποιητικό τομέα και τον τομέα των υπηρεσιών παγκοσμίως αυξάνεται κάθε μήνα τα τελευταία δύο χρόνια μέχρι τον Σεπτέμβριο. Την ίδια στιγμή, στην Ευρωζώνη η ανεργία βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο από τη γέννηση του ευρώ, ενώ ακόμη και στις μεγάλες βιομηχανικές οικονομίες, όπως η Αυστραλία,

Η ζήτηση για προσωπικό από επιχειρήσεις στις ΗΠΑ παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Σε κάθε άνεργο αντιστοιχούν 1,7 κενές θέσεις εργασίας.

ο Καναδάς και η Νότια Κορέα η ζήτηση για εργατικά χέρια παραμένει αυξημένη, παρά τις αυξήσεις των επιτοκίων. Στη Βρετανία, όμως, το ποσοστό της ανεργίας που είναι το χαμηλότερο από το 1974 σχετίζεται με το σοβαρότατο πρόβλημα συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς είναι τουλάχιστον 300.000 λιγότεροι οι άνθρωποι που απασχολούνται σε σύγκριση με τα προ της πανδημίας επίπεδα. Ενδεικτικό παράδειγμα το αεροδρόμιο του Χίθροου, που έχει ανακοινώσει ότι χρειάζεται να προσλάβει 25.000 άτομα.

Και στο μεταξύ, το πότε και το αν θα αρχίσει να επιβραδύνεται η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, είναι αυτό που θα καθορίσει πότε θα μπορούσαν οι κεντρικές τράπεζες να επιβραδύνουν ή και να διακόψουν την αύξηση των επιτοκίων. Όσο, αντιθέτως, αυξάνονται οι προσλήψεις τόσο δεν θα αποφασίζουν οι κεντρικές τράπεζες να διακόψουν αυτή τη στροφή σε περιοριστική νομισματική πολιτική. Το καλύτερο σενάριο θα ήταν να υποχωρήσει ο πληθωρισμός, αλλά η αύξηση της ανεργίας να είναι ή-

πια. Σε κάτι τέτοιο προσβλέπει η Fed δεδομένου ότι εκτιμά πως η ανεργία θα αρχίσει να αυξάνεται το επόμενο έτος φτάνοντας στο 4,4% όπου και θα σταθεροποιηθεί. Είναι αμφίβολο, ωστόσο, κατά πόσον μπορούν οι κεντρικοί τραπεζίτες να θάψουν τον πληθωρισμό, χωρίς να οδηγήσουν στα ύψη την ανεργία και να αποφύγουν την ύφεση. Αυτού του είδους η ομαλή προσέγγιση μιας οικονομίας είναι κάτι σπάνιο. Τη διετία 1994-95 ο τότε πρόεδρος της Fed, Άλαν Γκρίνσπαν, διπλάσιασε τα επιτόκια του δολαρίου στο 6% και πέτυχε να επιβραδύνει την ανάπτυξη χωρίς να πυροδοτήσει μια εκτόξευση της ανεργίας. Στη διάρκεια όμως των εποχών υψηλού πληθωρισμού της δεκαετίας 1970 και 1980, η στροφή της Fed σε περιοριστική πολιτική οδήγησε την ανεργία στο 9% το 1975 και στο 10,8% το 1982. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Bloomberg Economics, στις ΗΠΑ θα χρειαστεί να χάνονται περίπου 35.000 θέσεις εργασίας τον μήνα επί ένα χρόνο για να υποχωρήσει ο πληθωρισμός στο επίπεδο στόχο του 2%.

Αύξηση ζήτησης πετρελαίου αναμένει ο ΟΠΕΚ

Μόλις δύο ημέρες μετά την πρόβλεψη της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας (IEA) για αύξηση της ζήτησης για πετρέλαιο κατά 8 εκατ. βαρέλια την ημέρα έως το 2030, ο ΟΠΕΚ αναθεωρεί προς τα πάνω τις δικές του προβλέψεις και εκτιμά πως η ζήτηση για «μαύρο χρυσό» πρόκειται να αυξηθεί τόσο άμεσα όσο και σε βάθος χρόνου. Το διεθνές καρτέλ πετρελαίου απηχεί τις εκτιμήσεις της IEA καθώς εκφράζει την εκτίμηση πως θα χρειαστούν επενδύσεις ύψους 12,1 τρισ. δολ. μέχρι το 2045 για να καλυφθεί η ζήτηση για πετρέλαιο. Προειδοποιεί μάλιστα πως θα ήταν επικίνδυνο να εγκαταλείψει ο κόσμος τα ορυκτά καύσιμα. Αρκετοί εκτιμούν πως η ζήτηση για πετρέλαιο

Θα χρειαστούν επενδύσεις ύψους 12,1 τρισ. δολ. μέχρι το 2045 για να καλυφθούν οι ανάγκες διεθνώς.

θα κορυφωθεί στο τέλος της δεκαετίας και στη συνέχεια θα αρχίσει να φθίνει, αφού η ανθρωπότητα θα στρέφεται στις ανανεώσιμες πηγές. Ο ΟΠΕΚ, πάντως, εκτιμά πως η κατανάλωση «μαύρου χρυσού» θα σημειώσει αύξηση 13% φθάνοντας στα 109,5 εκατ. βαρέλια την ημέρα μέχρι το 2035 και θα παραμείνει σε αυτά τα επίπεδα περίπου για μια δε-

καετία. Επίσης εκτιμά πως θα απαιτηθούν μεγάλες δαπάνες για επενδύσεις σε υποδομές και χαρακτηρίζει «σοβαρό λόγο ανησυχίας» την ανεπάρκεια επενδύσεων στην παγκόσμια πετρελαϊκή βιομηχανία που καταγράφεται τα τελευταία χρόνια αφενός λόγω της πανδημίας και αφετέρου λόγω της αλλαγής πολιτικής στο θέμα της χρηματοδότησης σχεδίων ορυκτών καυσίμων.

Σε ανάλογες προειδοποιήσεις προέβη δύο ημέρες νωρίτερα η IEA, όταν τόνισε πως χωρίς νέες και μακροχρόνιες επενδύσεις σε έργα έρευνας και παραγωγής πετρελαίου, η παγκόσμια οικονομία θα αντιμετωπίσει σοβαρότατες ελλείψεις από τα μέσα αυτής της δεκαετίας. Στην

ετήσια έκθεσή της, η IEA επισημαίνει πως τα τελευταία χρόνια μειώθηκαν σημαντικά οι επενδύσεις στον πετρελαϊκό κλάδο και εκτιμά πως στα υφιστάμενα κοιτάσματα πετρελαίου θα μειωθεί η παραγωγή κατά 18 εκατ. βαρέλια την ημέρα έως το 2030. Η απώλεια αυτή προβλέπεται πως θα αντισταθμιστεί μόνον αν αυξηθεί η παραγωγή κατά 6 εκατ. βαρέλια την ημέρα στις ΗΠΑ, στη Σαουδική Αραβία και στη Βραζιλία. Σε ό,τι αφορά την εκτίμηση της IEA για αύξηση της ζήτησης κατά 8 εκατ. βαρέλια την ημέρα έως το 2030, συνεπάγεται μεγάλες ελλείψεις πετρελαίου από τα μέσα της τρέχουσας δεκαετίας.

BLOOMBERG

Η κατανάλωση πετρελαίου εκτιμάται ότι θα φθάσει στα 109,5 εκατ. βαρέλια την ημέρα μέχρι το 2035 και θα παραμείνει σε αυτά τα επίπεδα έως το 2045.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε δοκιμασία
η συναίνεση της ΕΚΤΤων **ΤΖΑΝΑΣ ΡΑΝΤΟΥ** και **ΓΟΥΙΛΙΑΜ ΧΟΡΟΜΠΙΝ / BLOOMBERG**

Η ενόπληση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με γνώμονα το μέγεθος των αυξήσεων στα επιτόκια κινδυνεύει να διαταραχθεί τους επόμενους μήνες. Οι αξιωματούχοι της έχουν αποκλίνουσες απόψεις σχετικά με τον αντίκτυπο που πιστεύουν ότι μπορεί να αντέξει η οικονομία υπό συνθήκες σοβαρής ενεργειακής κρίσης. Ακριβώς όπως η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ παραμένει πλήρως επικεντρωμένη στην καταπολέμηση των αδάμαστων πληθωριστικών πιέσεων στη χώρα, έτσι και όσοι τάσσονται υπέρ μιας πολύ επιθετικής πολιτικής της ΕΚΤ εμφανίζονται εξίσου αποφασισμένοι να παρατείνουν την πιο δραστηική νομισματική σύσφιξη στην ιστορία της Ευρωζώνης έως το 2023. Οπέρ σημαίνει πως οι αυξήσεις στο κόστος δανεισμού θα συμπληρωθούν με μια άμεση έναρξη της συρρίκνωσης ισολογισμού της ΕΚΤ, ύψους 8,8 τρις. ευρώ. Εν τω μεταξύ, όλο και περισσότεροι συνάδελφοί τους και θιασώτες της

Αποκλίνουσες
οι απόψεις αξιωματού-
χων της τράπεζας για
τη νομισματική πολιτική.

ήπιας προσέγγισης ανησυχούν για τον αντίκτυπο μιας τέτοιας επιθετικότητας μετά τις μέχρι τώρα αυξήσεις των 125 μονάδων βάσης, υποδεικνύοντας πως υπάρχουν τριγμοί στην αποφασιστικότητα της ΕΚΤ. Και αυτό μπορεί να δυσχεραίνει ολόένα και περισσότερο τη συναίνεση, για την οποία επιμένει η πρόεδρος Κριστίν Λαγκάρντ. Μια τέτοια κρίση μπορεί κάλλιστα να αποκαλυφθεί, μόλις φθάσουν με τις αυξήσεις τους οι αξιωματούχοι σε ένα επίπεδο όπου το κόστος δανεισμού θεωρείται ότι έχει ουδέτερη επίδραση στην οικονομία, πιθανώς γύρω στον Δεκέμβριο.

«Πιθανότατα δεν θα σταματήσουμε να αυξάνουμε τα επιτόκια στα εν λόγω επίπεδα, αλλά θα εισέλθουμε σε μίαν άλλη φάση του ταξιδιού, όταν αυτό θα καταστεί πιο ευέλικτο και πιθανώς πιο αργό», δήλωσε ο διοικητής της Τράπεζας της Γαλλίας, Φρανσουά Βιλερούα ντε Γκαλό, σε ομιλία του στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια στη Νέα

Υόρκη την περασμένη εβδομάδα. Η αίσθηση πως η λήξη του 2022 συνιστά σημείο καμπής στη συζήτηση της ΕΚΤ, το οποίο εντόπισε ο Γάλλος, ο αυτοαποκαλούμενος πραγματιστής, ο οποίος απορρίπτει προσπάθειες να ενταχθεί στο ένα ή στο άλλο στρατόπεδο, αποτελεί κοινό θέμα προβληματισμού. Τα λεγόμενα «γεράκια», συμπεριλαμβανομένων του διοικητή της Τράπεζας της Ολλανδίας, Κλάας Κντ, και του Λετονού ομολόγου του Μάρτινς Κάζακς, εξέφρασαν παρόμοιες απόψεις, ενώ ορισμένοι συνάδελφοί τους φάνηκε να δείχνουν πως προτιμούν να συνεχιστούν οι ακόμη πιο δυναμικές κινήσεις. «Το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ δεν πρέπει να εγκαταλείψει πολύ σύντομα την προσπάθεια», τόνισε ο πρόεδρος της κεντρικής τράπεζας της Γερμανίας (Bundesbank), Ρίναλντ Νάγκελ, ενώ ο Σλοβάκος ομολόγος του Πέτερ Καζμίρ υποστήριξε ότι «πρέπει να συνεχίσουμε να αντέχουμε». Αντίθετα, ο Ιταλός συνάδελφός τους Ιγνάσιο Βίσκο προειδοποίησε ότι το 2023 θα είναι «πολύ δύσκολο». Ο δε Πορτογάλος Μάριο Σεντένο υπογράμμισε ότι μπορεί να υπάρξει κόστος από την παράταση μιας τέτοιας επιθετικότητας σε περίοδο τεράστιας οικονομικής αβεβαιότητας. «Η χειρότερη περίπτωση για όλους μας είναι αν κάποια στιγμή χρειαστεί να παλινδρομήσουμε», είπε, εν κατακλείδι.

«Πρέπει να είμαστε πηγή σταθερότητας. Δεν μπορεί να θεωρηθούμε ότι δεν πάμε κάπου ή ότι κάποια στιγμή πρέπει να αναδιπλωθούμε».

Οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι στη σύνοδο ΔΝΤ - Παγκόσμιας Τράπεζας βρέθηκαν αντιμέτωποι με τις επιδεινούμενες προοπτικές για την οικονομία. Το ΔΝΤ αναθεώρησε προς τα κάτω τις εκτιμήσεις του για την ανάπτυξη της Ευρωζώνης το 2023 κατά περισσότερο από το ήμισυ, στο μόλις 0,5%. Στην περίπτωση δε της Γερμανίας και της Ιταλίας, θα υπάρξει ξεκάθαρη συρρίκνωση. Η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, έχει δημοσίως δηλώσει ότι, παρά τη συναινετική εκτίμηση για το αντίθετο, η οικονομία της Ευρωζώνης δεν τελεί σε ύφεση. Ωστόσο, ο αντιπρόεδρος της Τράπεζας, Λουίς ντε Γκίντος, παραδέχθηκε πως είναι πιθανό σε μια τεχνική βάση να συμβεί κάτι τέτοιο.

Σε τροχιά μείωσης η αξία
του βασικού μισθού στην Ευρώπη

Οι όποιες αυξήσεις δεν συμπορεύονται με τον ρυθμό εκτόξευσης των τιμών

Με τον πληθωρισμό στην Ευρωζώνη να έχει φτάσει αισίως στο 10%, οι Ευρωπαίοι δυσκολεύονται να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες διαβίωσης, καθώς οι όποιες αυξήσεις των μισθών τους δεν συμπορεύονται με τον ρυθμό εκτόξευσης των τιμών. Κι ενώ η κατάσταση είναι ήδη εξαιρετικά δύσκολη, οικονομολόγοι και στελέχη της ΕΚΤ τους προειδοποιούν ότι πρέπει να περιμένουν μειώσεις στην πραγματική αξία των μισθών τους εξαιτίας, βέβαια, του πληθωρισμού. Κατά κάποιον τρόπο τους ζητούν και να τις αποδεχθούν, προκειμένου να μην οδηγηθεί η Ευρωζώνη στον φαύλο κύκλο των αυξήσεων μισθών που οδηγούν σε αύξηση της ζήτησης και περαιτέρω επιτάχυνση και παγίωση του πληθωρισμού. Σύμφωνα με την Ένωση Εργατικών Συνδικάτων της Ε.Ε. (ETUC), η πραγματική αξία του βασικού μισθού ανά την Ευρώπη έχει μειωθεί παρά τις όποιες αυξήσεις και κατά μέσον όρο η μείωση είναι περίπου 5%. Σε ορισμένες χώρες, όμως, η μείωση αυτή αγγίζει το 20%. Ανάμεσά τους είναι χώρες όπως

Στην Ολλανδία, όπου
ο πληθωρισμός έχει
εκτοξευθεί στο 17%,
η μείωση αγγίζει το 20%.

η Ολλανδία όπου ο πληθωρισμός έχει εκτοξευθεί σε ένα ιλιγγιώδες για τα ευρωπαϊκά δεδομένα 17% και οι χώρες της Βαλτικής όπου είναι υπερδιπλάσιος και φτάνει στο 35%.

Στην Ολλανδία

Στην Ολλανδία, από τις ευμερούς χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά με τη βαθμολογία ποτολπητικής αξιολόγησης των τριών Α και μόνιμη σύμμαχο της Γερμανίας στις διαμάχες για οικονομικά και δημοσιονομικά θέματα στην Ευρωζώνη, η κατάσταση για τον μέσο εργαζόμενο φαίνεται ζοφερή. Σχετικό ρεπορτάζ τον Financial Times αναφέρεται στην αύξηση 10% του βασικού μισθού που υποσχέθηκε η κυβέρνηση αρχής γενομένης από τον Ιανουάριο. Όπως τονίζει η βρετανική εφημερίδα, στόχος της κυβέρνησης είναι να βοηθήσει τα ολλανδικά νοικοκυριά να αντιμετωπίσουν τη διαστημική εκτόξευση που έχει σημειώσει το κόστος της διαβίωσης μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Και όμως, πολλοί Ολλανδοί εκφράζουν

Ο ρυθμός αύξησης των βασικών μισθών
στις ευρωπαϊκές χώρες

ΜΕΣΟΣ ΕΤΗΣΙΟΣ ΡΥΘΜΟΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2012 ΜΕΧΡΙ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2022

φόβους πως η αύξηση του μισθού τους δεν θα αρκεί για να καλύψουν βασικές ανάγκες και να πληρώσουν τους λογαριασμούς τους. Από τα τέλη Φεβρουαρίου βρίσκεται στα ύψη το κόστος βασικών ειδών διατροφής. Ένα μπουκάλι πλιέλαιο τριών λίτρων, ζωτικής σημασίας για τα περισσότερα ολλανδικά νοικοκυριά, αφού χρησιμοποιείται εκτεταμένα, κοστίζει πλέον 10 ευρώ, καθώς η τιμή του διπλασιάστηκε μέσα σε λίγους μήνες.

Η κατάσταση είναι λίγο ως πολύ ίδια σε όλη τη Γηραιά Ήπειρο. «Η τωρινή κρίση έχει πολύ μεγαλύτερο αντίκτυπο στις αποδοχές των εργαζομένων από όσο είχε η παγκόσμια χρηματοπιστωτική

κρίση», επισημαίνει η Εσθερ Λιν, αναπληρώτρια γενική γραμματέας της ETUC, που προεξοφλεί πως «όσο καλά κι αν ξέρεις να διαχειρίζσαι τον οικογενειακό προϋπολογισμό σου, δεν πρόκειται να τα βγάλεις πέρα».

Η οδγνία της Ε.Ε.

Όπως τονίζουν οι FT, ο Φίλιπ Λέιν, κορυφαίος οικονομολόγος της ΕΚΤ, δήλωσε τον περασμένο μήνα πως «για να επιστρέψουμε στην πρότερη κατάσταση του χαμηλού πληθωρισμού, πρέπει να διασφαλίσουμε πως θα μειωθεί για λίγο η κερδοφορία των επιχειρήσεων και οι μισθοί δεν θα προσαρμοστούν στον

πληθωρισμό επίσης για λίγο». Δεν συμμερίζονται, όμως, όλοι την άποψή του. Κάποιοι αξιωματούχοι της Ε.Ε. επιμένουν πως οι χαμηλοί μισθοί πρέπει να αμειβονται αξιοπρεπώς και δίκαια. Οδγνία της Ε.Ε. που εγκρίθηκε προσφάτως ζητεί να ανέρχονται οι καθαρές αποδοχές των χαμηλόμισθων τουλάχιστον στο 60% του ακαθάριστου μισθού. Στην περίπτωση της Ολλανδίας θα ισχύσει κάτι τέτοιο με την αύξηση του 10% στους μισθούς. Αν, πάντως, εισακουσθεί αυτή η οδγνία και εφαρμοστεί εκτεταμένα στην Ε.Ε., τότε κάπου 25 εκατ. εργαζόμενοι θα λάβουν αύξηση 20% στις αποδοχές τους.

Στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Ιούνιο οι τιμές του αερίου με σύμμαχο τον καιρό

Μια αδιανόητη τροπή παίρνει η ενεργειακή κρίση της Ευρώπης, που όλα δείχνουν πως θαφνικά βρίσκεται με περισσότερο αέριο από όσο χρειάζεται και από όσο μπορεί να χρησιμοποιήσει. Η Ευρώπη έσπευσε ταχύτατα να προμηθευτεί υγροποιημένο φυσικό αέριο από την παγκόσμια αγορά και ο καιρός είναι ασυνήθιστα καλός για την εποχή. Έτσι οι ταμειυήρες της Γηραιάς Ήπειρου είναι σχεδόν πλήρεις, προτού χρειαστεί να ανεβάσουν τον θερμοστάτη οι Ευρωπαίοι. Και οι τιμές του φυσικού αερίου έχουν υποχωρήσει εντυπωσιακά κάτω και από το 1/3 των επιπέδων του καλοκαιριού. Δεν έχουν εκλείψει, βέβαια, οι κίνδυνοι, αφού πολλά θα εξαρτηθούν από τον καιρό. Αρκεί μια θαφνική πτώση της θερμοκρασίας και η Ευρώπη θα βάλει αμέσως βαθιά το χέρι στα αποθεμάτά της. Οι κυβερνήσεις είναι, άλλωστε, σε επιφυλακή καθώς ανησυχούν για το ενδεχόμενο δολιοφθοράς σε ενεργειακές εγκαταστάσεις, που θα μπορούσε να τινάξει στον αέρα την αγορά.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο
η πληρότητα φτάνει στο
93,6%, παραμένουν σε
επιφυλακή οι κυβερνήσεις.

Και πάλι, πάντως, είναι τέλος Οκτωβρίου και η ήπειρος είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση από όσο ήλπιζαν οι πολιτικοί. Ο ήπιος καιρός περιορίζει μέχρι στιγμής τη ζήτηση, αλλά οι Ευρωπαίοι πολιτικοί εκφράζουν φόβους πως η πτώση των τιμών του αερίου θα ενθαρρύνουν την αύξηση της κατανάλωσης όταν θα υποχωρήσουν οι θερμοκρασίες. Σύμφωνα με τον Τζιάκομο Μαζάτο, αναλυτή και μετεωρολόγο στην ιταλική ενεργειακή Illumia, «το πλεόνασμα φυσικού αερίου αναμένεται να διαρκέσει τουλάχιστον μέχρι τον Δεκέμβριο». Ο ίδιος θεωρεί απίθανο να γνωρίσει η Ευρώπη μια παρατεταμένη περίοδο ψύχους μέσα στον Νοέμβριο.

Στη διάρκεια του 2022, η ζήτηση για αέριο μειώθηκε περίπου 7% με 9% κυρίως λόγω των περικοπών στη βιομηχανική παραγωγή. Ο στόχος της Ε.Ε., βέβαια, είναι μια μείωση της κατανάλωσης κατά 15%.

Στόλος από 60 πλοία LNG στις ακτές της Ευρώπης

Στις ακτές της Ευρώπης, 60 δεξαμενόπλοια με υγροποιημένο αέριο πλέον έχουν ήδη αγκυροβολήσει στη Βορειοδυτική Ευρώπη, στη Μεσόγειο και στην Ιβηρική χερσόνησο. Τα πλοία αυτά αποτελούν κατά κάποιον τρόπο πλωτές αποθήκες LNG, καθώς δεν μπορούν να παραδώσουν το φορτίο τους επειδή οι ταμειυήρες της Ευρώπης είναι πλήρεις και δεν υπάρχει κενός αποθηκευτικός χώρος.

Ένα εξ αυτών έχει αγκυροβολήσει στη δώρυγα του Σουέζ, ενώ οκτώ άλλα που προέρχονται από τις ΗΠΑ κατευθύνονται προς το λιμάνι Ουέλβα της Ισπανίας. Όπως τονίζει ο Αντριου Λίπου, πρόεδρος της Liprow Oil Associates, «το κύμα των δεξαμενόπλοιων που καταφθάνει στην Ευρώπη υπερβαίνει τις δυνατότητες που δια-

Εχουν μετατραπεί σε πλωτές
αποθήκες, καθώς δεν μπο-
ρούν να παραδώσουν το
φορτίο επειδή οι ταμειυήρες
της Ευρώπης είναι πλήρεις.

θέτουν οι ευρωπαϊκές εγκαταστάσεις για την επαναφορά του καυσίμου σε αέρια κατάσταση». Αυτό σημαίνει ότι τα φορτία δεν μπορούν να παραδοθούν εγκαίρως και καθυστερεί η επιστροφή τους στον κόλπο του Μεξικού στις ΗΠΑ. Εκεί πρόκειται να πάρουν το επόμενο φορτίο σύμφωνα με την εταιρεία Liprow, αλλά εφόσον καθυστερούν, το αποτέλεσμα είναι να συγκεντρώ-

νονται όλο και περισσότερα αποθέματα φυσικού αερίου από όσα θα περίμενε η αγορά.

Εν ολίγοις έρχεται στην επιφάνεια η ανεπάρκεια υποδομών στην Ευρώπη και ειδικότερα η έλλειψη μονάδων επαναφοράς του καυσίμου σε αέρια κατάσταση και η έλλειψη αγωγών για τη σύνδεση όσων χωρών διαθέτουν τέτοιες μονάδες. Γι' αυτό και συγκεντρώνεται όλο και μεγαλύτερος όγκος LNG στις πλωτές αποθήκες, με αποτέλεσμα να πιέζει προς τα κάτω τις τιμές του καυσίμου.

Αυτό έχει αντίκτυπο και στις τιμές του φυσικού αερίου, που είχαν εκτοξευθεί τον Αυγούστο πάνω από τα 340 ευρώ η μεγαβατώρα και αυτήν την εβδομάδα υποχώρησαν κάτω από τα 100 ευρώ, για πρώτη φορά από τη στιγ-

μή που η Ρωσία διέκοψε την προσφορά του καυσίμου. Μιλώντας στο CNBC, εμπεριγνώμονες του κλάδου της ενέργειας δηλώνουν πως παρακολουθούν προσεκτικά τη συζήτηση για την επιβολή ανώτατου ορίου στις τιμές του LNG στην Ε.Ε.

Όπως τονίζει ο Ζακ Ρουσό, διευθυντικό στέλεχος της ClearView Energy Partners LLC, «η διαδικασία συγκεντρώσεως αποθεμάτων στην Ευρώπη συνεχίζεται και αυτή τη στιγμή η πληρότητα υπερβαίνει το 93%». Ο ίδιος υπογραμμίζει όμως ότι «η επιβολή πλωτών στις τιμές του LNG θα απομακρύνει κάποιους διαπραγματευτές από την αγορά και αυτό θα έχει αργότερα αντίκτυπο στην προσφορά του καυσίμου που θα καταφθάνει στην Ευρώπη».

CNBC

Ο συνωστισμός πλοίων LNG στις ακτές της Ευρώπης φέρνει στην επιφάνεια και την ανεπάρκεια των ευρωπαϊκών υποδομών και ειδικότερα την έλλειψη μονάδων επαναφοράς του καυσίμου σε αέρια κατάσταση και την έλλειψη αγωγών για τη σύνδεση όσων χωρών διαθέτουν τέτοιες μονάδες.

BLOOMBERG

Ανησυχία

Σκοιιάζοντας την αναταραχή στις κινεζικές αγορές, ο στρατηγικός αναλυτής συναλλάγματος στην τράπεζα Mizuho, Κεν Τσεούνγκ, επισημαίνει πως «οι αλλαγές στο οικονομικό επίπεδο του Πεκίνου σε συνδυασμό με τη χαμηλή αύξηση του ΑΕΠ έχουν ανησυχίσει έντονα τους επενδυτές, που σπεύδουν να απαλλαγούν από τις τοποθετήσεις τους σε κινεζικά περιουσιακά στοιχεία».

Σε νέα ρότα

Ερμινεύοντας την έμφαση που έδωσε ο Κινέζος πρόεδρος σε θέματα εθνικής ασφάλειας, ο Βίκτορ Σικ, καθηγητής Κινεζικής Πολιτικής Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στο Σαν Ντιέγκο, πρόβλεψε πως «ο Σι θα προσπαθήσει να αλλάξει τον προσανατολισμό της Κίνας από την οικονομική ανάπτυξη και να τη στρέψει στην αναδιανομή του πλούτου και του κρατικού ελέγχου».

Αμφιβολίες

Η διευθύντρια του fund WisdomTree, Λίκιαν Ρεν, δεν φράνεται να συμμερίζεται τη γενικότερη ανησυχία, καθώς θεωρεί «αμφίβολο το κατά πόσον ο πρόεδρος Σι θα ακολουθήσει μια πολιτική ολέθρια για την οικονομική ανάπτυξη εναντίον των ιδιωτικών επιχειρήσεων και των πλουσίων απλώς επειδή του δίνει αυτή τη δυνατότητα η επανεκλογή του».

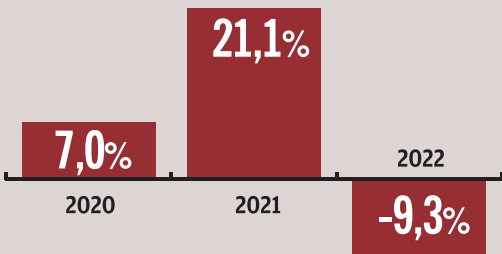
Πανδημία, αλληπαλληλα lockdowns και κατάρρευση αγοράς ακινήτων έχουν πλήξει την οικονομία της Κίνας και την κερδοφορία των επιχειρήσεων, τόσο των κινεζικών όσο και των ξένων. Τώρα προστίθεται η ανησυχία για την πολιτική που θα τηρήσει ο πρόεδρος Σι στην τρίτη θητεία του.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα στοιχεία για το 2022 περιλαμβάνουν τη μεταβολή στην κερδοφορία από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Σεπτέμβριο.

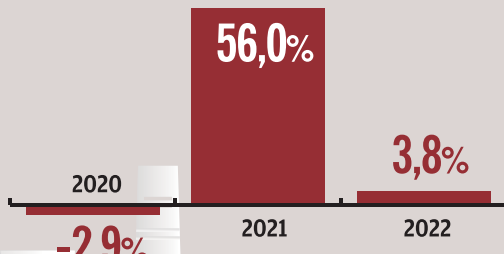
Πλήγμα στην κερδοφορία των επιχειρήσεων στην Κίνα

Τη μεγαλύτερη ζημία υπέστησαν οι ξένες επιχειρήσεις

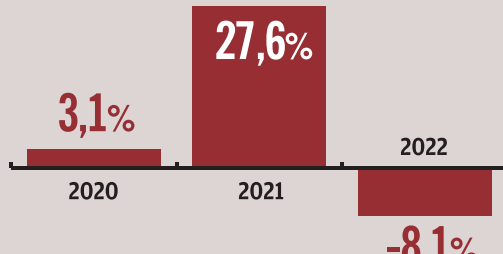
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ

Ξένες επιχειρήσεις

Κρατικές κινεζικές επιχειρήσεις

Ιδιωτικές κινεζικές επιχειρήσεις

Το γουάν υποχώρησε σε ιστορικό χαμηλό προκαλώντας παρέμβαση της Τράπεζας της Κίνας.

Στην αρχή της εβδομάδας τα χρηματιστήρια της Κίνας σημείωσαν τη μεγαλύτερη πτώση μετά το 2008.

ΠΗΓΗ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Κίνας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τρομάζει τους επενδυτές η Κίνα του Σι Τζινπίνγκ

Θεωρείται οπαδός του ισχυρού ρόλου του κράτους και των παρεμβάσεων στην οικονομία

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Αν κρίνει κανείς από την πτώση που σημείωσαν τα κινεζικά χρηματιστήρια στην αρχή της εβδομάδας και από τα σχόλια του αγγλοσαξονικού Τύπου που τη συνόδευσαν, ενίοτε και με δυσοίωνες προβλέψεις για την πορεία της κινεζικής οικονομίας, θα υποθέσει ότι έχει συμβεί κάποια κοσμοϊστορικής σημασίας πολιτική ανατροπή στη δεύτερη οικονομία του κόσμου. Αυτό φαίνεται να δηλώνει με τον κάπως υπερβολικό τίτλο «Μόλις τελείωσε μια εποχή στην Κίνα», σε σχετικό άρθρο του σε στήλη των New York Times, ο αναλυτής Γουέν Γουέν Ανγκ. Με μια δόση υπερβολής ο Ανγκ υποστηρίζει ότι ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ δίνει τέλος στην εποχή που εγκαινίασε πριν από 44 χρόνια ο τότε ηγέτης της

Η απομάκρυνση του παλαιού οικονομικού επιτελείου ερμηνεύεται ως απόφαση του Κινέζου προέδρου να αναλάβει τον πλήρη έλεγχο της οικονομίας.

κομμουνιστικής Κίνας, Ντενγκ Σιαοπίνγκ, όταν άνοιξε την οικονομία της στην ελεύθερη αγορά και τον δρόμο προς τη διαστημική ανάπτυξη της και την ανάδειξή της σε δεύτερη οικονομία του κόσμου.

Και όμως εκείνο που έχει θορυβήσει τόσο επενδυτές και αναλυτές δεν είναι

κάποια πολιτική ανατροπή, δεν είναι κάποιο τέλος, ούτε καν αυτό καθαυτό το γεγονός ότι η ανάπτυξη της Κίνας το γ' τρίμηνο του έτους περιορίστηκε σε ένα εξαιρετικά πενιχρό για τα κινεζικά δεδομένα 3,9%. Πρόκειται, άλλωστε, και πάλι για μια γενναία ανάπτυξη, δεδομένου ότι η δεύτερη οικονομία στον κόσμο έχει βυθιστεί επανειλημμένως σε lockdowns στη διάρκεια του έτους, όταν οι δυτικές οικονομίες είχαν προ πολλού εγκαταλείψει τα δραστικά αυτά μέτρα. Αντανακλά, βέβαια, σε μεγάλο βαθμό και τη βαθύτατη κρίση που έχει γνωρίσει στη διάρκεια του έτους η κινεζική αγορά ακινήτων που, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, αντιπροσωπεύει το 29% του κινεζικού ΑΕΠ.

Εκείνο που πραγματικά ανησυχεί επενδυτές και αναλυτές είναι η συνέχεια

που παίρνει το πολιτικό σκηνικό της Κίνας μετά το συνέδριο του ΚΚΚ, καθώς παραμένει στο τιμόνι της χώρας ο πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ, που θεωρείται οπαδός του ισχυρού ρόλου του κράτους και των παρεμβάσεων στην οικονομία. Κρίσιμη παράμετρος, βέβαια, ότι πρόκειται για μια άνευ προηγουμένου τρίτη θητεία του Κινέζου προέδρου, που ερμηνεύεται ως στροφή στον απολυταρχισμό και αναχρονιστική επιστροφή στην εξουσία του ενός ανδρός. Αν κάτι άλλαζε, όμως, ουσιαστικά για την οικονομία της Κίνας, πιθανώς με διεθνείς επιπτώσεις, είναι η απομάκρυνση του παλαιού οικονομικού επιτελείου, όσων στελεχών δηλαδή είχαν φιλική στάση προς την ελεύθερη αγορά, και η αντικατάστασή τους με τους στενούς συνεργάτες και ομοϊδεάτες του Κινέζου προέδρου. Ο πρώην τσάρος

της Οικονομίας Λιου Χε, ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας Γι Γκανγκ και ο επικεφαλής της ρυθμιστικής αρχής Γκού Σουκίνγκ αποτελούν παρελθόν. Η απομάκρυνσή τους ερμηνεύεται ως απόφαση του Κινέζου προέδρου να αναλάβει τον πλήρη έλεγχο της οικονομίας. Κάτι που, θεωρητικά τουλάχιστον, συνεπάγεται καθοριστικές παρεμβάσεις του κράτους στην οικονομική πολιτική, καθυστάτηση του επιχειρηματικού κόσμου και έμφαση στην αναδιανομή του εισοδήματος και όχι στην οικονομική ανάπτυξη.

Κι αν κάτι έχει δώσει σε οικονομικούς και πολιτικούς αναλυτές λαβή για προβληματισμό, ήταν το γεγονός ότι στην ομιλία του ο Κινέζος πρόεδρος δεν αναφέρθηκε στην οικονομία αλλά έδωσε έμφαση στην ασφάλεια, τόσο με εθνικούς όσο και με υγιονομικούς όρους.

Τι σηματοδοτούν τα νέα deals από Cosco και BASF

Οποies κι αν είναι οι εκτιμήσεις επενδυτών και αναλυτών, είναι γεγονός ότι δύο μόλις ημέρες μετά την αναταραχή στα κινεζικά χρηματιστήρια και τις κινδυνολογίες των αρθρογράφων, η κυβέρνηση της Γερμανίας παραχωρούσε στον κινεζικό κρατικό κολοσσό Cosco το 24,9% τερματικού σταθμού στο λιμάνι του Αμβούργου. Το βάρος της απόφασης έχει επωμισθεί προσωπικά ο Γερμανός καγκελάριος Ολαφ Σολτς, καθώς το θέμα είχε προκαλέσει τριβές στο εσωτερικό της γερμανικής κυβέρνησης, με τον υπουργό Οικονομικών Ρόμπερτ Χάμπεκ να τοποθετείται κατά τις συμφωνίες

και να επισημαίνει ότι συνεπάγεται πώληση στην Κίνα μιας στρατηγικής σημασίας υποδομής της Γερμανίας. Εν ολίγοις το κινεζικό κεφάλαιο εξακολουθεί να αποτελεί δέλεαρ για τις ευρωπαϊκές οικονομίες και ειδικότερα για τη Γερμανία, που εδώ και μερικά χρόνια προβληματίζεται έντονα για την επέλαση της Κίνας στις βιομηχανίες της.

Με διαφορά λίγων ωρών έγινε, άλλωστε, γνωστή η απόφαση ενός εμβληματικού γίγαντα της Γερμανίας, της χημικής βιομηχανίας BASF, που σχεδιάζει επένδυση ύψους 10 δισ. ευρώ στην Κίνα, καθώς προβλέπει σε μεγάλη ανάπτυξη

των ασιατικών αγορών, ενώ επιδιώκει τη μείωση της έκθεσής του στην Ευρώπη. Η επένδυση αφορά την ανέγερση συγκροτήματος χημικών στην περιοχή Ζαντζιάνγκ στο νότιο μέρος της χώρας και καταδεικνύει πως η κινεζική αγορά εξακολουθεί να ενδιαφέρει τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες, που παράλληλα πιέζονται από το απρόσιτο κόστος της ενέργειας στην Ευρώπη, ενώ προσπαθούν και να διασφαλίσουν την εφοδιαστική τους αλυσίδα αυξάνοντας την παρουσία τους στο «εργοστάσιο του κόσμου». Την ίδια στιγμή, πάντως, στο εσωτερικό της Κίνας οι φόβοι της αγοράς και του επιχειρη-

ματικού κόσμου είναι έως ένα βαθμό δικαιολογημένοι δεδομένης της πολιτικής που έχει έως τώρα εφαρμόσει ο Κινέζος πρόεδρος.

Τους δικαιολογεί πρωτίστως η εκστρατεία που διεξήγαγε την τελευταία διετία το Πεκίνο κατά όσων κινεζικών επιχειρήσεων θεωρήθηκαν υπερβολικά ισχυρές ώστε να υψώσουν το ανώτατο όριο στην ηγεσία του ασιατικού οικονομικού γίγαντα. Μια εκστρατεία που έθεσε στο στόχαστρο τους τεχνολογικούς κολοσσούς και επέτυχε να «κοντύνει» τον κολοσσό της Alibaba, αφού πρώτα προβληματίσει τον κόσμο η επί ημέρες

εξαφάνισή του ιδρυτή της, Τζακ Μα. Γι' αυτό και οι μετοχές των κινεζικών κολοσσών ήσαν αυτές που σημείωσαν τη μεγαλύτερη πτώση τη Δευτέρα, με την Alibaba να κατρακυλάει κατά 10,5% και την Tencent κατά 9%. Κεντρική επιλογή του προέδρου Σι είναι, άλλωστε, η μηδενική ανοχή στον κορωνοϊό που έχει πλήξει καίρια τη βιομηχανική παραγωγή της Κίνας, τις εξαγωγές της και την ιδιωτική κατανάλωση. Και σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις και τις δηλώσεις του προέδρου περί «ασφάλειας», θεωρείται δεδομένη μια παράταση της πολιτικής μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό.

Η μεγάλη κρίση στην αγορά ακινήτων και η εκτόξευση του κινεζικού χρέους

Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2001 η Κίνα δεν ήταν για την παγκόσμια οικονομία κάτι περισσότερο από το «εργοστάσιο του κόσμου», που παρέμεινε στην πραγματικότητα για αρκετά χρόνια. Και ως έναν βαθμό μπορεί να είναι ακόμη. Τον Δεκέμβριο του 2001, για την ακρίβεια στις 11 Δεκεμβρίου, υπεγράφη επισήμως η ένταξη της στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και έγινε δεκτή στη λέσχη των χωρών με αναπτυγμένες εμπορικές σχέσεις. Σχεδόν με ενθουσιασμό, καθώς κανείς δεν μπορούσε να διανοηθεί τότε ότι κάποια στιγμή θα αντιμετωπιζόταν ως απειλή και μάλιστα όχι μόνον από τις ευρωπαϊκές οικονομίες, αλλά και από

την ίδια τη μοναδική υπερδύναμη, τις ΗΠΑ. Αντιθέτως επικρατούσε η προσδοκία πως θα εναρμονιζόταν με διεθνώς αποδεκτές πρακτικές στο εμπόριο και την οικονομία.

Η ανάπτυξη της έκτοτε ήταν αλματώδης και πριν από μερικά χρόνια, κάπου γύρω στο 2010, η αναβάθμιση της θέσης της στη διεθνή οικονομία αιφνίδιασε τόσο, ώστε άρχισε να κυκλοφορεί η θεωρία πως σύντομα η κινεζική οικονομία θα εκτοπίσει την αμερικανική από την πρώτη θέση στον κόσμο. Πριν από 7 με 8 χρόνια περίπου άρχισε να διατυπώνεται η άποψη από ορισμένους οικονομικούς αναλυτές πως ίσως είχε ήδη υπερβεί τις

Οι προφητείες για αναρρίχηση της κινεζικής οικονομίας στην κορυφή του κόσμου δεν είναι πλέον πειστικές.

ΗΠΑ και στην πραγματικότητα βρισκόταν στην κορυφή.

Σήμερα αντιπροσωπεύει το 13% του παγκόσμιου εμπορίου και είναι ο υπ' αριθμόν ένα εμπορικός εταίρος τουλάχιστον 120 χωρών. Αποτελεί, άλλωστε, την ατμομηχανή της παγκόσμιας οικονομίας εφόσον συνεισφέρει ετησίως

κατά μέσον όρο σχεδόν το 30% της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης. Το 2020 το ΑΕΠ της Κίνας υπερέβη τα 100 τρις. γουάν, ποσό αντίστοιχο των 14,7 τρις. δολαρίων που αντιπροσωπεύει το 18,3% της παγκόσμιας οικονομίας. Κατά την ένταξη της στον ΠΟΕ δεν αντιπροσώπευε παρά μόνον το 11,1% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Οι προφητείες για την αναρρίχησης της στην κορυφή του κόσμου δείχνουν πάντως να διαψεύδονται. Μαζί τους και οι διάφορες θεωρίες για την ανατίμηση του γουάν, που ήταν τεχνητά υποτιμημένο και η ενίσχυσή του σε βαθμό που να απειλήσει το δολάριο. Το γουάν έχει

υποτιμηθεί, τη Δευτέρα υποχώρησε σε ιστορικό χαμηλό και η ισοτιμία του κυμαίνεται περίπου στα 7,17 γουάν προς ένα δολάριο. Στη διάρκεια των τελευταίων περίπου 12 μηνών η οικονομία της έχει κλονιστεί από τους τεκτονικούς κραδασμούς μιας κρίσης στην αγορά ακινήτων, που αντιπροσωπεύει περίπου το 29% του κινεζικού ΑΕΠ. Υπήρξε μια από τις χειρότερες φύσκες που καλλιέργησε η ίδια η πολιτική του Πεκίνου, καθώς βασίστηκε στον εκτεταμένο δανεισμό των κατασκευαστικών και των εταιρειών ακινήτων και οδήγησε σε μαζικές πτωχεύσεις τους. Εγγενής παθολογία της κινεζικής οικονομίας το με-

γάλο χρέος των εταιρειών της, αλλά και των τοπικών και περιφερειακών Αρχών, καθώς και η συνεχής διόγκωση του χρέους της. Πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, το χρέος της Κίνας δεν υπερέβαινε το 150% του ΑΕΠ της, αλλά έκτοτε άρχισε να διογκώνεται εξαιτίας του εκτεταμένου δανεισμού με στόχο τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Σήμερα το συνολικό χρέος της Κίνας ανέρχεται στο 275% του ΑΕΠ της και σε μεγάλο βαθμό είναι αυτό που χρηματοδότησε τις επενδύσεις στη φούσκα των ακινήτων. Η θεωρία πως θα εκτοπίσει τις ΗΠΑ τώρα δεν φαίνεται τόσο πειστική.

Net Zero 2030

Στόχος μας το μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το μεγάλο πρόβλημα της νομισματικής πολιτικής

Του ΕΝΤΟΝΑΡΝΤ ΤΖΑΝΣΕΛΟΡ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Οι αγορές, που ακολουθούν το σκεπτικό της ανόδου της αξίας των τίτλων, εμφανίζονται από την ιδέα ότι ξεκινάει μια «νέα εποχή μόνιμης ευημερίας», «μιας συναρπαστικής νέας τεχνολογίας» κ.λπ. Οι αγορές των καθοδικών τάσεων εμφανίζονται όταν αυτή η προσέγγιση αποδεικνύεται εσφαλμένη. Η σοβαρότητα της ύφεσης εξαρτάται από το πόσο λανθασμένη αποδείχτηκε η προηγούμενη αντίληψη και στη συγκεκριμένη συγκυρία αυτή αφορά ότι τα επιτόκια θα παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα επί αόριστον. Αποδείχθηκε ότι επρόκειτο για κολοσσίοιο λάθος. As εξετάσουμε μερικά από τα μεγάλα οικονομικά λάθη κατά τα τελευταία 25 χρόνια. Η ασιατική κρίση ξέσπασε μόλις έγινε σαφές ότι οι οικονομίες της Νοτιοανατολικής Ασίας, οι λεγόμενες «τίγρεις», βρίσκονταν σε μια μη βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία. Η κατάρρευση των ηλεκτρονικών εταιρειών αποκάλυψε ότι οι προ-

Η πεποίθηση ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν μόνιμα σε χαμηλά επίπεδα θα μπορούσε να αποδειχθεί το πιο δαπανηρό λάθος.

γούμενες προβλέψεις για αύξηση της κίνησης στο Διαδίκτυο ήταν υπερβολικά αισιόδοξες. Η παγκόσμια έκρηξη πιστώσεων στα πρώτα χρόνια αυτού του αιώνα σπρίχθηκε τελικά στη διαδεδομένη πεποίθηση ότι οι τιμές κατοικιών στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν θα υποχωρούσαν ποτέ. Η επακόλουθη κατάρρευση πυροδότησε την κρίση χρέους της Ευρωζώνης, η οποία αποκάλυψε άλλη μία εσφαλμένη πεποίθηση, ότι δηλαδή ο κίνδυνος με τα κρατικά ομόλογα των μελών της Ευρωζώνης ήταν παρελθόν. Οι εν λόγω κρίσεις φανερώνουν μια ανησυχητική τάση: κάθε διαδοχική κατάρρευση της αγοράς τείνει να προκαλεί μεγαλύτερες οικονομικές απώλειες σε μεγαλύτερη γεωγραφική εμβέλεια από τις προηγούμενες.

Η πεποίθηση ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν μόνιμα σε χαμηλά επίπεδα θα μπορούσε να αποδειχθεί το πιο δαπανηρό λάθος απ' όλα. Αυτό συμβαίνει επειδή, όπως σχολίασε πριν από δέκα χρόνια

ο πρώην πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ και οικονομολόγος του Χάρβαρντ, Τζέρεμι Στάν, «η νομισματική πολιτική εισδύει σε όλα τα ρήγματα». Την τελευταία δεκαετία οι συνθήκες εύκολου χρήματος μεταμόρφωσαν τις χρηματοπιστωτικές αγορές και τις οικονομίες του κόσμου. Ο Σεθ Κλάρκαν, διαχειριστής επενδυτικών κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου με έδρα τη Βοστώνη, έγραψε στις αρχές του 2021: «Η ιδέα των επίμονα χαμηλών επιτοκίων έχει παρερμηνέσει παντού, στη σκέψη των επενδυτών, στις προβλέψεις της αγοράς, στις προσδοκίες για τον πληθωρισμό, στα μοντέλα αποτίμησης αξιών, στους δείκτες μόχλευσης, στις αξιολογήσεις χρέους, στις τιμές των κατοικιών και στην εταιρική συμπεριφορά». Ο μεγάλος Αμερικανός οικονομολόγος Ιρβινγκ Φίσερ δήλωσε ότι το επιτόκιο αποτελεί ένα «πανταχού παρόν φαινόμενο». Τα χαμηλότερα επιτόκια όλων των εποχών μας έδωσαν τη «φούσκα των πάντων». Τώρα που τα επιτόκια αυξάνονται, όλα κινδυνεύουν. Από την αρχή του τρέχοντος έτους οι σημαντικότεροι παγκόσμιοι δείκτες ομολόγων και χρηματιστηρίων υποχώρησαν περισσότερο από 20%. Παρατηρούνται τριγμίοι στις περιφερειακές αγορές ακινήτων από την Αυστραλία μέχρι την Κίνα.

Καθώς η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ συσφίγγει τη νομισματική πολιτική για να περιορίσει τον πληθωρισμό, το δολάριο έχει εκτοξευθεί στα ύψη έναντι άλλων νομισμάτων. Αυτό ανέτρεψε τους υπολογισμούς των ξένων που δανείστηκαν τρισεκατομμύρια δολάρια με χαμηλά επιτόκια. Οι διαφορές αποδόσεων στα ομόλογα υψηλής απόδοσης έχουν διευρυνθεί, οι συμφωνίες εξαγοράς ιδίων μετοχών κλονίζονται και οι εταιρικές συγχωνεύσεις έχουν σταματήσει.

Για χρόνια, οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών υποστήριζαν ότι η νομισματική πολιτική πρέπει να είναι ξεχωριστή από τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων. Το πρόβλημα είναι ότι, όπως κατάλαβε ο Τζέρεμι Στάν, οι ρυθμιστικές Αρχές ήταν πάντα πιθανό να βρίσκονται πίσω από την χαμηλή αποδόσεων των τίτλων, καθώς οι συμμετέχοντες στην αγορά προσπαθούσαν διακαώς να ενισχύουν τα κέρδη τους.

Αυστηρή δημοσιονομική πολιτική από τις κυβερνήσεις ζητάει το ΔΝΤ

Συστάσεις για περικοπές δαπανών λόγω αύξησης επιτοκίων και πληθωρισμού

Το παγκόσμιο χρέος βρίσκεται σε πτωτική πορεία φέτος, καθώς εκπνέουν τα προγράμματα στήριξης που επιστράτευσαν οι κυβερνήσεις για να στήριξουν νοικοκυριά, επιχειρήσεις και απασχόληση εν τω μέσω της ύφεσης της πανδημίας. Παραμένει, ωστόσο, σε επίπεδα υψηλότερα από εκείνα στα οποία βρισκόταν προτού πλήξει την παγκόσμια οικονομία ο κορωνοϊός το 2020.

Στην εκτίμηση αυτή καταλήγει το ΔΝΤ στη φετινή έκθεσή του για τη δημοσιονομική κατάσταση, στο πλαίσιο της οποίας εγκαταλείπει τις εκκλήσεις του για αναπτυξιακή δημοσιονομική πολιτική, καθώς οι συνθήκες έχουν ανατραπεί, το κόστος δανεισμού έχει αυξηθεί σημαντικά και ο πληθωρισμός κινδυνεύει να βγει εκτός ελέγχου.

Ως εκ τούτου το Ταμείο συνιστά και πάλι στις κυβερνήσεις που αγωνίζονται να ανακόψουν τον πληθωρισμό να επιδείξουν σύνεση στις δαπάνες προκειμένου να μη χάσουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών που αγοράζουν τα ομόλογά τους. Τις καλεί επίσης να επεκτερωθούν σε προγράμματα για τη στήριξη των φτωχότερων και πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, καθώς η εκτόξευση των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων προκαλεί παντού ένδεια και δυστυχία.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Τα-

Σύμφωνα με το Ταμείο, το παγκόσμιο δημόσιο χρέος φέτος θα ανέλθει στο 91% του παγκόσμιου ΑΕΠ, έχοντας σημειώσει δραματική μείωση σε σύγκριση με το 256% του 2020.

μείου, φέτος το παγκόσμιο δημόσιο χρέος θα ανέλθει συνολικά στο 91% του παγκόσμιου ΑΕΠ, έχοντας σημειώσει δραματική μείωση σε σύγκριση με το ιλιγγιώδες επίπεδο του 256% στο οποίο είχε εκτοξευθεί το 2020 εξαιτίας των δαπανών κατά της ύφεσης της πανδημίας. Παραμένει, πάντως, και πάλι υψηλότερο κατά 7,5 εκατοστιαίες μονάδες σε σχέση με τα προ της πανδημίας επίπεδα. Το Ταμείο επισημαίνει πως οι ΗΠΑ είναι ανάμεσα στις ανεπτυγμένες οικονομίες που παρουσίασαν αύξηση του συνολικού χρέους τους και των δημοσιονομικών ελλειμμάτων τους τα τελευταία χρόνια. Το συνολικό δημόσιο χρέος της υπερδύναμης έφτασε στο 134,5% του ΑΕΠ το 2020, σημειώνοντας μεγάλη αύξηση

Το Ταμείο επισημαίνει πως οι ΗΠΑ είναι ανάμεσα στις ανεπτυγμένες οικονομίες που παρουσίασαν αύξηση του συνολικού χρέους τους και των δημοσιονομικών ελλειμμάτων τους τα τελευταία χρόνια. Το συνολικό δημόσιο χρέος της υπερδύναμης έφτασε στο 134,5% του ΑΕΠ το 2020, σημειώνοντας μεγάλη αύξηση από το 108,8% του 2019, και αναμένεται να φτάσει στο 122,1% φέτος.

από το 108,8% του 2019, και αναμένεται να φτάσει στο 122,1% φέτος.

Στις συστάσεις του προς τις κυβερνήσεις, το Ταμείο υπογραμμίζει πως είναι πολύ πιο σημαντικό να οικοδομηθούν ισχυρά οικονομικά και να ενισχύσουν τις αντιστάσεις τους σε αυτό το παγκόσμιο περιβάλλον υψηλών επιτοκίων και επιταχυνόμενου πληθωρισμού που είναι «επικρατές σε οικονομικά σοκ». Συνιστά αυξήσει φόρων και περικοπές δαπανών που, όπως τονίζει, είναι «πολιτικά δύσκολες επιλογές», αλλά σημειώνει πως «για σταδιακή και σταθερή στροφή σε αυστηρή δημοσιονομική πολιτική προκαλεί λιγότερους τριγμούς από μια απότομη προσέγγιση στην οποία εξαναγκάζεται μια χώρα όταν χάσει την

εμπιστοσύνη της αγοράς». Προτείνει επίσης στους ιθύνοντες της οικονομικής πολιτικής να αποφύγουν την επιβολή ελέγχων στις τιμές, τις επιδοτήσεις ή τις οριζόντιες φοροαπαλλαγές για όλα τα νοικοκυριά που πολλές εξετάζουν ως μέτρα για να προστατεύσουν τους πολίτες από την εκτόξευση των τιμών. Επισημαίνει πως αυτού του είδους τα μέτρα είναι δαπανηρά για τα δημόσια οικονομικά, ενώ σε βάθος χρόνου αποδεικνύονται ατελέσφορα.

Αντ' αυτών προτείνει μέτρα στήριξης των ευάλωτων, όπως εκπτώσεις στους λογαριασμούς των εταιρειών κοινής ωφελείας, δωρεάν γεύματα στα σχολεία και δωρεάν χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς, αλλά πάντα για τα νοικοκυριά

χαμηλού εισοδήματος. Κατά την παρουσίαση της έκθεσης για τη δημοσιονομική κατάσταση των χωρών, ο υπεύθυνος δημοσιονομικής πολιτικής του Ταμείου, Βιτόρ Γκασπάρ, απέφυγε να απαντήσει σε ερωτήσεις δημοσιογράφων σχετικά με το πακέτο μέτρων στήριξης ύψους 200 δισ. ευρώ που ανακοίνωσε προ ημερών η Γερμανία.

Προτίμωσε, αντιθέτως, να τονίσει πως ο ανεπτυγμένος κόσμος πρέπει να βοηθήσει τις φτωχότερες και αναπτυσσόμενες χώρες να αντιμετωπίσουν το αυξανόμενο κόστος των τροφίμων. Όπως εξήγησε, «για τις φτωχές χώρες, που δεν είναι ασφαλείς όσον αφορά την επαρκή προσφορά τροφίμων, πρόκειται για ζήτημα ζωής και θανάτου».

Περιουσιακά στοιχεία 11 δισ. δολαρίων πουλάει ο όμιλος της Fosun International

Ο όμιλος της Fosun International, ένας από τους μεγαλύτερους ιδιωτικούς ομίλους της Κίνας, δήλωσε σε αναλυτές ότι στοχεύει να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία έως και 11 δισ. δολαρίων τους επόμενους 12 μήνες στο πλαίσιο των προσπαθειών του να τονώσει αφενός τον ισολογισμό του και αφετέρου την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Ειδικότερα, η διοίκηση της Fosun International ανέφερε ότι σκοπεύει να διαθέσει στην αγορά δευτερεύοντα περιουσιακά στοιχεία της, τα οποία αποτιμώνται 50-80 δισ. γουάν (έως και 11 δισ. δολ.)., διότι αποσκοπεί να εστιάσει στις δραστηριότητες που αφορούν καταναλωτικά αγαθά και ε-

Κυρίως στις δραστηριότητες που αφορούν καταναλωτικά αγαθά και εξυπηρέτηση πελατών.

ξυπηρέτηση πελατών, όπως ανέφεραν οι αναλυτές της Citigroup, συμπεριλαμβανομένου του Τζορτζ Τσόνι. Ο όμιλος θεωρεί ότι τα βασικά του περιουσιακά στοιχεία είναι οι εισηγμένες μονάδες του στο φάρμακο, στο λιανεμπόριο και στον τουρισμό, καθώς και εκείνη που ασχολείται με τις ασφαλείες, ονόματι Fidelidade, σύμφωνα με τη Citigroup. Η Fosun με έδρα τη Σαγκάη, της οποίας η επιχειρηματική δραστηριότητα εκτείνεται από την αλυσίδα θερέτρων Club Med έως τον γαλλικό οικο μόδας Lanvin, τελεί υπό τον έλεγχο των επενδυτών όσον αφορά την κατάσταση της ρευστότητάς της, αρχής γενομένης από τον Ιούνιο, όταν ο οίκος αξιολόγησε Moody's Investors Service έκανε γνω-

Στις 30 Σεπτεμβρίου η Moody's έθεσε τη Fosun σε κατάσταση επιφυλακής για περαιτέρω υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητάς της, επικαλούμενη «αυξημένο κίνδυνο αναχρηματοδότησης».

στές τις πιέσεις που δέχεται με αφορμή τη χρηματοδότησή της. Στις 30 Σεπτεμβρίου η Moody's έθεσε τη Fosun σε κατάσταση επιφυλακής για περαιτέρω υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητάς της, επικαλούμενη «αυξημένο κίνδυνο αναχρηματοδότησης».

Και χθες ο διεθνής οίκος υποβάθμισε περαιτέρω την εταιρεία, κατατάσσοντας τα εταιρικά της ομόλογα στη βαθμίδα των «σκουπιδιών», επισημαίνοντας ότι η Fosun έχει ασθενή ρευστότητα σε επίπεδο ομίλου συμμετοχών και ανεπαρκή μετρητά για

να καλύψει τη ρευστοποίηση των τίτλων της που λήγουν εντός δωδεκάμηνου – οπότε μπορεί να εξηγηθεί και το γιατί επιλέγει να πουλήσει μη πρωτεύοντα περιουσιακά στοιχεία της. Η Fosun αποκάλυψε νωρίτερα αυτή την εβδομάδα ότι ειδοποίησε τη Moody's να τερματίσουν την επιχειρηματική συνεργασία τους και είπε ότι σταμάτησε να της παρέχει σχετικές πληροφορίες.

Οι μετοχές της Fosun και τα ομόλογά της σε δολάρια έχουν υποχωρήσει απότομα από την έκθεση της Moody's του Ιουνίου και μετά λόγω γενικευμένων ανησυχιών της αγοράς για τη δυνατότητα αποπληρωμής του χρέους τόσο της εταιρείας όσο και άλλων δανειοληπτών με τίτλους υψηλής απόδοσης στην Κίνα. Μερικά από τα χρεόγραφα της Fosun διαμορφώνονται σε επίπεδα κάτω από 50 σεντς του δολαρίου. Η μετοχή της έχει υποχωρήσει περισσότερο από 40% φέτος, φτάνοντας πρόσφατα σε επίπεδα πρωτόγνωρα μέσα στα τελευταία δέκα χρόνια. Η Fosun πραγματοποιεί την ενημέρωση των αναλυτών λίγες μέρες μετά την ανακοίνωση μιας εκκρεμούς συμφωνίας για την πώληση του πλειοψηφικού μεριδίου της στη μητρική κινεζική εταιρεία μετállων με τίμημα έως και 16 δισ. γουάν (2,2 δισ. δολ.). Η ολοκλήρωση της εκποίησης «θα επιτρέψει στη Fosun να ανακαταλάβει τους πόρους της προς καλύτερες χρήσεις», έγραψε ο κ. Τσόνι της Citigroup. Το Bloomberg ανέφερε χθες ότι η Fosun επανεξετάζει τις συμμετοχές της σε ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, διότι εξετάζει τρόπους συγκέντρωσης χρημάτων για την αποπληρωμή του χρέους, σύμφωνα με άτομα που γνωρίζουν το θέμα.

Κέρδη καλύτερα των εκτιμήσεων στο γ' τρίμηνο για UBS

Το γ' τρίμηνο ο ελβετικός όμιλος UBS παρουσίασε καλύτερα από τα αναμενόμενα κέρδη, διότι τα υψηλότερα επιτόκια συνέβαλαν στο να αντισταθμίσουν τη μειωμένη δραστηριότητα πελατών στη βασική μονάδα του, που ασχολείται με τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων. Η τράπεζα ανακοίνωσε πως το εν λόγω διάστημα τα καθαρά κέρδη ανήλθαν σε 1,73 δισ. δολάρια, σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις των αναλυτών στα 1,57 δισ. Αναφορικά τώρα με τον κύριο βραχίονά της στη διαχείριση περιουσιών, αυτός είχε εισροές περιουσιακών στοιχείων της τάξεως των 17,1 δισ. δολαρίων, ενώ στον βραχίονα επενδυτικής τραπεζικής τα έσοδα ελαττώθηκαν.

Οι αιφνίδιες αυξήσεις επιτοκίων από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προσφύεραν στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ένα πλεονέκτημα στα έσοδά τους από δανεισμό, συμβάλλοντας στο να παραμείνουν αμετάβλητα τα σχέδιά τους για επιστροφή κεφαλαίων στους μετόχους - επενδυτές. Εντούτοις, οι διεθνείς βεληνεύουσες τράπεζες έχουν δει τόσο τις τιμές των μετοχών τους όσο και τα έσοδά τους να δέχονται κτυπήματα εξαιτίας της αποδυνάμωσης της εμπιστοσύνης, αφενός λόγω του πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία και της ενεργειακής κρίσης, αφετέρου λόγω της επιβράδυνσης της οικονομίας της Κίνας. Χθες η ελβετική τράπεζα UBS δήλωσε πως η επαναγορά ιδίων μετοχών το τρέχον έτος μάλλον θα φθάσει σε αξία περίπου τα 5,5 δισ. δολάρια.

Ο διευθύνων σύμβουλος της, Ραλφ Χάμερς, έχει αναλάβει εκστρατεία για την ενίσχυση της αυτοματοποίησης, τη μείωση των διοικητικών βαρβήδων και την επέκταση της παρουσίας του ελβετικού ομίλου στις ΗΠΑ, όπου και η δρα-

στηριότητά του επισκιάζεται από τοπικούς ανταγωνιστές. Επίσης, τον Σεπτέμβριο είχε να διαχειριστεί μια σημαντική οπισθοδρόμηση, όταν η τράπεζά του ανακοίνωσε ότι αποχωρεί από μια συμφωνία για την αγορά της αμερικανικής εταιρείας συμβούλων διαχειρίσεων πλούτου με χρήση ρομπότ Wealthfront. Χθες στο χρηματιστήριο της Zurixns η τιμή μετοχής της UBS ανοίξε υψηλότερα κατά 2,7%, ενώ τα συνολικά της κέρδη ανήλθαν σε 7,73%.

«Το μακροοικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον έχει γίνει όλο και πιο περίπλοκο», δήλωσε ο Ραλφ Χάμερς, παρουσιάζοντας τα οικονομικά αποτελέσματα.

Ανέλθαν σε 1,73 δισ. δολάρια, σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις των αναλυτών για 1,57 δισ.

«Η παγκόσμια αβεβαιότητα μπορεί επίσης να επηρεάσει τα επίπεδα δραστηριότητας των πελατών το τέταρτο τρίμηνο», πρόσθεσε.

Στις ανταγωνιστικές τράπεζες των ΗΠΑ τα έσοδα και τα κέρδη αυξήθηκαν στις περισσότερες περιπτώσεις, ξεπερνώντας τις προσδοκίες των αναλυτών. Αλλά με την προοπτική μιας ύφεσης προετοιμάζονται για υψηλότερες προβλέψεις δανείων. Η JPMorgan Chase πρόσθεσε 808 εκατ. δολάρια στις προβλέψεις δανείων της, ενώ η Wells Fargo διέθεσε 784 εκατ. δολάρια. Αντίθετα, τέλος, η UBS ανακοίνωσε προβλέψεις για πιστωτικές ζημιές ύψους 15 εκατ. ελβετικών φράγκων (15 εκατ. δολαρίων) στη μονάδα ατομικής και εταιρικής τραπεζικής.

BLOOMBERG

Deal στην Κίνα από την BASF για επένδυση 10 δισ. ευρώ

Ανησυχία του Βερολίνου για την κίνηση του γερμανικού κολοσσού χημικών

Παρά την ανησυχία που έχει προκαλέσει στις αγορές και στον επιχειρηματικό κόσμο εντός και εκτός Κίνας η ενίσχυση του Κινέζου προέδρου, Σι Τζινπίνγκ, υπερμάχου του κρατισμού και των παρεμβάσεων στην οικονομία, οι δυτικές επιχειρήσεις δεν δείχνουν να ποοούνται και δεν ακυρώνουν τα επενδυτικά τους σχέδια στη δεύτερη οικονομία του κόσμου. Είναι ενδεικτική η περίπτωση του γερμανικού κολοσσού των χημικών BASF, που σχεδιάζει επένδυση ύψους 10 δισ. ευρώ στην Κίνα, καθώς προσβλέπει σε μεγάλη ανάπτυξη των ασιατικών αγορών ενώ επιδιώκει τη μείωση της έκθεσής του στην Ευρώπη. Η επένδυση αφορά την ανέγερση συγκροτήματος χημικών στην περιοχή Ζαντζιάνγκ, στο νότιο μέρος της χώρας. Η γερμανική βιομηχανία σχεδιάζει μάλιστα να λειτουργεί το εν λόγω συγκρότημα αποκλειστικά με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η κίνηση του γερμανικού βιομηχανικού κολοσσού τροφοδοτεί την ανησυχία του Βερολίνου για την αυξανόμενη οικονομική εξάρτηση της Γερμανίας από τον γείτονα εμπορικό

Το 43% των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Κίνα την περίοδο από το 2018 έως και το 2021 προέρχεται από τη Γερμανία.

της εταιρό, την Κίνα. Η ανησυχία οφείλεται στο ότι βλέπει τη δεύτερη οικονομία στον κόσμο να κάνει μια αποκλίνουσα στροφή προς τον απολυταρχισμό. Είναι ενδεικτικό της έκθεσης που έχει η Γερμανία στην Κίνα ότι οι γερμανικοί κολοσσοί της αυτοκινητοβιομηχανίας Volkswagen, BMW και Daimler σε συνδυασμό με την BASF αντιπροσωπεύουν από κοινού το ένα τρίτο του συνόλου των ευρωπαϊκών επενδύσεων στην Κίνα την περίοδο από το 2018 έως και το 2021. Σύμφωνα μάλιστα με πρόσφατη έρευνα που δόθηκε στη δημοσιότητα στα τέλη του περασμένου μήνα, οι γερμανικές επενδύσεις στην Κίνα αυτό το χρονικό

Η επένδυση της BASF αφορά την ανέγερση συγκροτήματος χημικών στην περιοχή Ζαντζιάνγκ, στο νότιο μέρος της Κίνας. Η γερμανική βιομηχανία σχεδιάζει μάλιστα να λειτουργεί το εν λόγω συγκρότημα αποκλειστικά με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

διάστημα αντιπροσωπεύουν το 43% του συνόλου των άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα, όταν την προηγούμενη δεκαετία δεν υπερβαίνουν το 34%.

Στο μεταξύ, πάντως, παράγοντες της κινεζικής αγοράς που μίλησαν προσφάτως στο Reuters σκιαγράφησαν μian εντελώς διαφορετική εικόνα, τονίζοντας πως καμία ευρωπαϊκή επιχείρηση δεν έχει επενδύσει στην Κίνα από τη στιγμή που εκδηλώθηκε η πανδημία και μέχρι σήμερα. Προ μυνών, στην αρχή του καλοκαιριού, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις είχαν αρχίσει να αποφεύγουν την Κίνα και όσες είχαν ήδη μεγάλη έκθεση σε αυτήν είχαν αρχίσει να την εγκαταλείπουν. Από σχετική δημοσκόπηση του Bloomberg είχε προκύψει πως 23% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων προβληματίζονταν ότι ίσως έπρεπε να αναστείλουν τις επενδύσεις τους στην Κίνα ή και να φύγουν από τη χώρα. Όπως, πάντως, επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ του Reuters,

η ειρωνεία της τύχης είναι ότι ισχυρότατοι γεωπολιτικοί παράγοντες εξωθούν τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις στην κινεζική αγορά και είναι αφενός το κόστος της ενέργειας και αφετέρου η ανάγκη να τοποθετήσουν προσωπικό στη δεύτερη οικονομία του κόσμου ώστε να διασφαλίσουν την προμηθευτική τους αλυσίδα.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την BASF, έχει προειδοποιήσει πως η προσπάθεια της Ευρώπης να απεξαρτηθεί ενεργειακά από τη Ρωσία, να υποκαταστήσει το ρωσικό φυσικό αέριο με υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG), συνεπάγεται διαρθρωτικό ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τις ευρωπαϊκές οικονομίες έναντι των ανταγωνιστριών τους που θα προμηθεύονται φθηνότερη ενέργεια.

Στο πλαίσιο, άλλωστε, της έκτακτης δημοσιεύσεως προκαταρκτικών αποτελεσμάτων γ' τριμήνου, η BASF ανακοίνωσε ότι σκοπεύει να μειώσει το λει-

τουργικό της κόστος στην Ευρώπη κατά 500 εκατ. ευρώ ετησίως έως το 2024. Το σχετικό πρόγραμμα προβλέπει μαζικές απολύσεις και ενδεχομένως και άλλες διαρθρωτικές μεταβολές στην παραγωγή της στη Γηραιά Ηπειρο. Καθοριστικός παράγοντας που υπαγορεύει αυτές τις κινήσεις στον κολοσσό των χημικών δεν είναι άλλος από την ακριβή ενέργεια. Τους πρώτους εννέα μήνες του 2022, το φυσικό αέριο κόστισε στις μονάδες της BASF εντός Ευρώπης περίπου 2,2 δισ. ευρώ περισσότερο από την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Όπως τονίζει, άλλωστε, θεωρεί αναγκαίο τον περιορισμό της παρουσίας της στην εξωρία αγορά της Γερμανίας εξαιτίας αυτού του μείγματος αρνητικών παραγόντων, που είναι η αναμικτή ανάπτυξη, το υψηλό κόστος της ενέργειας και οι υπερβολικές ρυθμίσεις. Ως εκ τούτου, προειδοποιεί την Ευρώπη ότι οι τρεις αυτοί παράγοντες στοιχειοθετούν «ένα

πλάνο συνθηκών που θέτουν σε κίνδυνο τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των Ευρωπαίων παραγωγών και τους αναγκάζουν να προσαρμόσουν αναλόγως το κόστος τους το τάχιστο δυνατόν, αλλά και σε μόνιμη βάση».

Στο μεταξύ, πολλές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις τηρούν στάση αναμονής και δεν αποφασίζουν ούτε να προωθήσουν ούτε να αναστείλουν επενδυτικά τους σχέδια στην Κίνα μέχρις ότου αρχίσει να ξεκαθαρίζει το τοπίο και να καταστεί σαφές αν θα χαλαρώσει και τότε μπορεί να χαλαρώσει τουλάχιστον η πολιτική μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό. Πρόκειται για την πολιτική που έχει κυριολεκτικά γονατίσει πολλές ξένες βιομηχανίες στην Κίνα, με τα στοιχεία να καταδεικνύουν ότι ειδικότερα το α' τρίμηνο του έτους, όταν ήταν σε εξέλιξη τα πλέον εκτεταμένα lockdowns, οι ξένες επιχειρήσεις σημείωσαν πτώση κερδών 16,2%. REUTERS, BLOOMBERG

Το 24,9% του λιμανιού του Αμβούργου παραχωρεί το Βερολίνο στην Cosco

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση ενέκρινε τον συμβιβασμό που πρότεινε ο καγκελάριος Ολαφ Σολτς για πώληση μεριδίου 24,9% του λιμανιού του Αμβούργου στην κρατική κινεζική ναυτιλιακή εταιρεία Cosco. Σύμφωνα με το γερμανικό πρακτορείο ειδήσεων DPA, η συμμετοχή της Cosco στην εταιρεία εκμετάλλευσής τερματικού σταθμού εμπορευμάτων στο λιμάνι του Αμβούργου θα είναι τελικά σημαντικά περιορισμένη σε σύγκριση με το αρχικό σχέδιο, που προβλέπε πώληση του 35%. Σχετικό ρεπορτάζ της Deutsche Welle αναφέρει πως η συμμετοχή της Cosco θα είναι κάτω του 25%. Σημειωτέον ότι η αρχική πρόταση επικρίθηκε με το επιχείρημα ότι παρέδιδε στην κινεζική εταιρεία μεγάλο μερίδιο στο σημαντικότερο λιμάνι της Γερμανίας.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, στην Cosco δεν θα παραχωρηθεί συμβατικό δικαίωμα βέτο σε στρατηγικές επιχειρηματικές αποφάσεις ή αποφάσεις που

Στην κινεζική εταιρεία δεν θα δοθεί συμβατικό δικαίωμα βέτο σε στρατηγικές επιχειρηματικές αποφάσεις.

αφορούν το προσωπικό της εταιρείας, ενώ δεν θα διορίζει μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

Όπως επισημαίνει το περιοδικό Der Spiegel, η πρόταση του καγκελαρίου είχε στόχο να κατευνάσει τις αντιδράσεις έξι υπουργείων –μεταξύ των οποίων τα Οικονομίας και Εξωτερικών– για τη συμφωνία. Επιφυλακτικός για τη συμφωνία εμφανίστηκε και ο ομοσπονδιακός πρόεδρος Φρανκ-Βάλτερ Στάινμάγερ, ο οποίος την Τρίτη το βράδυ δήλωσε στην τηλεόραση της ARD ότι «πρέπει να πάρουμε το μάθημά μας και να μειώσουμε όπου είναι δυνατόν τις μονόπλευρες εξαρτήσεις – και αυτό ισχύει

Η συμμετοχή της Cosco στην εταιρεία εκμετάλλευσής τερματικού σταθμού εμπορευμάτων στο λιμάνι του Αμβούργου θα είναι τελικά σημαντικά περιορισμένη σε σύγκριση με το αρχικό σχέδιο, που προβλέπε πώληση του 35%.

και για την Κίνα». Ένας από τους πολιτικούς που προέβλεπαν αντιρρήσεις στην εν λόγω συμφωνία ήταν ο υπουργός Οι-

κονομικών Ρόμπερτ Χάμπεκ, καθώς επισημάνα πως θα πωλούνταν στην Κίνα στρατηγικής σημασίας υποδομή της

Γερμανίας. Αντίθετο στη συμμετοχή της κινεζικής εταιρείας στη διαχείριση του λιμανιού είναι, σύμφωνα με δημοσκόπηση του Spiegel, το 81% των Γερμανών, αλλά ο Ολαφ Σολτς, ο οποίος θα επισκεφθεί το Πεκίνο στις αρχές Νοεμβρίου, είχε ταχθεί εξ αρχής υπέρ της επένδυσης. Το Reuters αναφέρει μάλιστα προειδοποίηση του υπουργείου Εξωτερικών της Γερμανίας, στην οποία προειδοποιούσε ότι η επένδυση της Cosco «επεκτείνει δυσανάλογα τη στρατηγική επιρροή της Κίνας στις υποδομές μεταφορών της Γερμανίας και της Ευρώπης, καθώς και την εξάρτηση της Γερμανίας από την Κίνα». Όπως αναφέρει, η προειδοποίηση υπογράμμιζε «τους σημαντικούς κινδύνους που υπάρχουν όταν τμήματα ευρωπαϊκών υποδομών ελέγχονται από την Κίνα, ενώ η Κίνα δεν επιτρέπει στη Γερμανία να συμμετέχει σε κινεζικά λιμάνια» και κατέληγε στο συμπέρασμα ότι «η εξαγορά του εν λόγω τερματικού σταθμού έχει,

όχι μόνον οικονομική αλλά και ιδιαίτερως γεωπολιτική διάσταση».

Οι υποστηρικτές της συμφωνίας επισημαίνουν, αντιθέτως, ότι θα δώσει στο γερμανικό λιμάνι τη δυνατότητα να παραμείνει ανταγωνιστικό έναντι άλλων, καθώς αυξάνεται ο ανταγωνισμός για το εμπόριο με την Κίνα. Ο συμβιβασμός έρχεται σε μια στιγμή που η Γερμανία προσπαθεί να βρει τη χρυσή τομή ανάμεσα στη διασφάλιση των εμπορικών της σχέσεων με τον μεγαλύτερο εταίρο της, την Κίνα, αλλά παράλληλα τη θωράκισή της έναντι μιας υπερβολικής εξάρτησης από την Κίνα. Αντικρούοντας τις επικρίσεις που δέχθηκε για την απόφασή του να πουλήσει στην Κίνα έναν τερματικό σταθμό εμπορευματοκιβωτίων στο Αμβούργο, ο Γερμανός καγκελάριος υπογράμμισε πως δεν πρόκειται περί πώλησης ούτε του λιμένος ούτε του τερματικού σταθμού, αλλά «απλά και μόνον» ενός μεριδίου σε έναν και μόνον τερματικό σταθμό.

Αίτημα για επιβολή κυρώσεων στα ρωσικά μέταλλα

Κυρώσεις στα ρωσικά μέταλλα ζητεί η ευρωπαϊκή βιομηχανία αλουμινίου καθώς ο τομέας πλήττεται εξαιτίας του πολέμου. Η Norsk Hydro που λειτουργεί το μεγαλύτερο εργοστάσιο πρωτογενούς αλουμινίου στην Ευρώπη, ζητεί την επιβολή κυρώσεων στα ρωσικά μέταλλα καθώς η ευρωπαϊκή παραγωγή μειώνεται εξαιτίας του ενεργειακού κόστους.

«Το ευρωπαϊκό αλουμίνιο υποφέρει από τον πόλεμο», δήλωσε στο Bloomberg η διευθύνουσα σύμβουλος Hilde Merete Aasheim. «Υπάρχει το παράδοξο ότι ορισμένοι παραγωγοί έχουν “αυτο-ακυρωθεί”, ενώ άλλοι αγοράζουν ρωσικό μέταλλο και κερδίζουν από τον πόλεμο με πολλούς τρόπους».

Επί του παρόντος το ρωσικό αλουμίνιο δεν υπόκειται σε κυρώσεις, αν και ορισμένοι Ευρωπαίοι προτιμούν να μην το αγοράζουν. Η νορβηγική Norsk Hydro

Η ευρωπαϊκή παραγωγή μειώνεται εξαιτίας του ενεργειακού κόστους, φόβοι για αυξήσεις τιμών στο αλουμίνιο το επόμενο διάστημα.

δεν δέχεται νέα ρωσικά μέταλλα, ενώ η αμερικανική Novelis έχει αποκλείσει τη ρωσική παραγωγή από βασικό διαγωνισμό για την προμήθεια των εργοστασίων της στην Ευρώπη το 2023.

Η Alcoa, ο μεγαλύτερος παραγωγός αλουμινίου στις ΗΠΑ, ήδη από τον Σεπτέμβριο με επιστολή προς το Χρηματιστήριο Μετάλλων του Λονδίνου (LME) υποστήριζε ότι το ρωσικό μέταλλο θα πρέπει να τεθεί εκτός διαπραγμάτευσης,

σύμφωνα με πηγές. Η Norsk Hydro, η οποία ελέγχει επίσης το μεγαλύτερο διυλιστήριο αλουμίνιας παγκοσμίως στη Βραζιλία, αποφάσισε τον περασμένο μήνα να περιορίσει την παραγωγή σε δύο μεταλλουργεία στη Νορβηγία ως απάντηση στη μειωμένη ζήτηση της αγοράς, ενώ τον Αύγουστο δήλωσε ότι θα κλείσει τις εγκαταστάσεις αλουμινίου της Slovalco στη Σλοβακία.

Παράλληλα, και καθώς μπαίνει στο παιχνίδι η πιθανότητα να περιοριστούν οι ρωσικές προμήθειες, ανεβαίνουν τα στοιχεία για αυξήσεις τιμών στο αλουμίνιο το επόμενο διάστημα. Το Χρηματιστήριο Μετάλλων συζητάει επισήμως για την απαγόρευση του ρωσικού μετάλλου, ενώ η κυβέρνηση των ΗΠΑ εξετάζει σειρά πιθανών περιορισμών, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων στον εξορυκτικό κολοσσό United Co.

Rusal International. Η συζήτηση έχει διχάσει την αγορά: ορισμένοι κατασκευαστές αρνούνται κατηγορηματικά να πάρουν ρωσικό αλουμίνιο, «για ηθικούς λόγους», ενώ άλλοι εξαρτώνται από τη ρωσική παραγωγή και δύσκολα μπορούν να την αποφυγούν. Η προτίμηση για call options έχει φτάσει σήμερα σε επίπεδα που παρατηρήθηκαν μόνο δύο φορές στην πρόσφατη ιστορία: Το 2018, όταν οι κυρώσεις στη Ρωσία εκτόξευσαν τις τιμές, και τον περασμένο Μάρτιο, λίγες μέρες μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Ο κίνδυνος για τους αγοραστές των calls, βέβαια, θα έρθει αν το LME και ο Λευκός Οίκος αποφασίσουν τελικά να μην επιβάλουν περιορισμούς. Σε αυτή την περίπτωση, η καλή όψη του νομίσματος στην αγορά μετάλλου ίσως είναι η αντίστροφη...

Το Χρηματιστήριο Μετάλλων συζητάει για την απαγόρευση του ρωσικού αλουμινίου, ενώ η κυβέρνηση των ΗΠΑ εξετάζει σειρά πιθανών περιορισμών.

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Σκληρή κριτική στην Μπρέβερμαν για την «εισβολή»

Πυρά κατά της Βρετανίδας υπουργού εντός και εκτός Τόρις για το θέμα των μεταναστών

Εκκλση προς τους πολιτικούς να είναι πιο προσεκτικοί στην επιλογή των λέξεων που χρησιμοποιούν απιύθυνε ο υπουργός Μετανάστευσης της Βρετανίας, Ρόμπερτ Τζένρικ, αντιδρώντας με τον τρόπο αυτό στις δηλώσεις της υπουργού Εσωτερικών, Σουέλα Μπρέβερμαν, περί «εισβολής» παράτυπων μεταναστών στη νότια Αγγλία. Σε συνέντευξη που παραχώρησε στην εκπομπή BBC «Breakfast», ο Τζένρικ παραδέχθηκε ότι δεν θα επέλεγε τέτοιες αναφορές αναγνωρίζοντας, ταυτόχρονα, την ανάγκη σε συναδέλφου του να απευθυνθεί στον βρετανικό λαό με σαφή και άμεσο τρόπο για την κλίμακα του προβλήματος. Η υπουργός Εσωτερικών της Βρετανίας Σουέλα Μπρέβερμαν βρίσκεται τις τελευταίες ημέρες επί ξυρού ακμής, καθώς καλείται να βελτιώσει τάχιστα τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης που επικρατούν στο κέντρο Μάνστον στην κομητεία του Κεντ, όπου συγκεντρώνονται οι αιτούντες άσυλο στη χώρα και που συχνά έχουν πυροδοτήσει βίαια επεισόδια αλλά και επιδημίες. Σήμερα εκεί κρατούνται περίπου 4.000 άνθρωποι σε ένα χώρο με μέγιστη χωρητικότητα 1.600.

Σκληρή κριτική κατά της υπουργού Εσωτερικών άσκησε το Εθνικό Κόμμα της Σκωτίας, επισημαίνοντας ότι «η επιρηρηστική ρητορική της θέτει εν αμφιβόλω τη δέμευση του πρωθυπουργού Ρισί Σούνακ για συντηρητισμό με ανθρώπινο πρόσωπο». Η Μπρέβερμαν

δέχεται, ωστόσο, και εσωκομματικά βέλη. Ο Ρότζερ Γκέιλ, βουλευτής των Τόρις για την περιφέρεια που περιλαμβάνει και το Μάνστον, σημείωσε ότι δεν την εμπιστεύεται. «Ο χθεσινός λόγος της αποκαλύπτει ότι το μόνο που θέλει η υπουργός είναι να καθοσυχάσει τη δεξιά πτέρυγα», τόνισε, προσθέτοντας ότι είχε λάβει διαβεβαιώσεις για την μη επέκταση του κέντρου.

Την ίδια στιγμή, διεγράφη από το Συντηρητικό Κόμμα ο πρώην υπουργός Υγείας, Ματ Χάνκοκ, επειδή δήλωσε συμμετοχή σε τηλεοπτικό ριάλιτι επιβίωσης, που πραγματοποιείται στην αυστραλιανή ζούγκλα. Δριμεία κριτική στον πρώην υπουργό Υγείας και επίδοξο

Διεγράφη από το Συντηρητικό Κόμμα ο πρώην υπουργός Υγείας, Ματ Χάνκοκ, επειδή δήλωσε συμμετοχή σε τηλεοπτικό ριάλιτι επιβίωσης.

παίκτη ριάλιτι άσκησε και ο νέος Βρετανός πρωθυπουργός Ρισί Σούνακ. Σε σχετική ερώτηση που τέθηκε κατά την καθημερινή ενημέρωση των δημοσιογράφων, εκπρόσωπος του πρωθυπουργικού γραφείου υπογράμμισε: «Ο πρωθυπουργός πιστεύει ότι η Βρετανία διάγει μια δύσκολη περίοδο και όλοι οι

Η **υπουργός** Εσωτερικών της Βρετανίας, Σουέλα Μπρέβερμαν, καλείται να βελτιώσει τάχιστα τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης στο κέντρο Μάνστον, όπου συγκεντρώνονται οι αιτούντες άσυλο και που συχνά έχουν πυροδοτήσει βίαια επεισόδια, αλλά και επιδημίες.

βουλευτές οφείλουν να εργάζονται σκληρά για τις περιφέρειες που εκπροσωπούν. Αυτό, άλλωστε, περιμένουν και οι ψηφοφόροι τους».

«Partygate» και «permacrisis»
Σε μίαν άλλη εξέλιξη, το βρετανικό λεξικό Harper Collins συμπεριέλαβε τη

λέξη «partygate», το σκάνδαλο των συναθροίσεων στην πρωθυπουργική κατοικία εν μέσω lockdown, μεταξύ των λέξεων της τρέχουσας χρονιάς. Η λέξη της χρονιάς του λεξικού είναι το «permacrisis», η μόνιμη κατάσταση κρίσης στην οποία βρίσκεται η παγκόσμια κοινότητα.

Μέγας ρυπαντής η ελίτ του 1% των πλουσιότερων κατοίκων της Βρετανίας

Η «**ρυπογόνος** ελίτ», το 1% των πλουσιότερων κατοίκων της Βρετανίας, είναι υπεύθυνη για περισσότερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα σε ένα χρόνο απ' ό,τι το 10% των φτωχότερων συμπολιτών τους σε δύο δεκαετίες, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύει η εφημερίδα «The Guardian».

Η έκθεση αποκαλύπτει το τεράστιο χάσμα που χωρίζει το αποτύπωμα άνθρακα της αποκαλούμενης «ρυπογόνου ελίτ», ο πολυτελής τρόπος ζωής της οποίας τροφοδοτεί την κλιματική κρίση, με εκείνο του υπόλοιπου πληθυσμού, ακόμη και σε χώρες του ανεπτυγμένου κόσμου.

Ενας χαμηλόμισθος εργαζόμενος θα χρειαζόταν 26 χρόνια προκειμένου να εκπέμψει όσο διοξείδιο του άνθρακα απελευθερώνουν οι δραστηριότητες των πλουσίων σε ένα χρόνο, σύμφωνα με την ανάλυση του ινστιτούτου Autonomy. Το πόρισμα αναφέρει επίσης ότι αν η Βρετανία είχε αποφασίσει να φορολογήσει τις εκπομπές καυσαερίων των πλουσιότερων κατοίκων πριν από 20 χρόνια, τα έσοδα στα κρατικά ταμεία θα ήταν ικανά να χρηματοδοτήσουν σημαντικά προγράμματα ανανεώσιμης ενέργειας, όπως για παράδειγμα για τη θερμάνωση κατοικιών σε υποβαθμισμένες αστικές ζώνες.

Το φαινόμενο της «ρυπογόνου ελίτ» δεν αφορά μόνο τη Βρετανία. Οι οικονομικές ανισότητες σε όλες τις χώρες του κόσμου έχουν επιτρέψει σε συγκεκριμένη κοινωνική τάξη να απολαμβάνει προνόμια αδιανόητα για τον υπόλοιπο πληθυσμό. Η τακτική χρήση του αεροπλάνου, τα ακριβά αυτοκίνητα, η ιδιοκτησία πολλών ακινήτων και τα ταξίδια μεταξύ αυτών, η πλούσια σε κρέας διαίτα, η αγορά εισαγόμενων ρούχων και ειδών πολυτελείας είναι οι λόγοι για τους οποίους το αποτύπωμα άνθρακα των πλουσίων έχει τέτοια διαφορά από εκείνο των φτωχότερων.

Δίκαιη φορολόγηση

Η φορολόγηση των πιο ρυπογόνων δραστηριοτήτων είναι δίκαιη, καθώς θα έχει ως αποκλειστικό στόχο της τους πιο εύπορους. Η βρετανική κυβέρνηση, όμως, έχει αποδειχθεί απρόθυμη να ακολουθήσει αυτή την οδό, προφερόντας αντίθετα φοροελαφρύνσεις στην αεροπορική βιομηχανία

Οι **οικονομικές** ανισότητες σε όλες τις χώρες επιτρέπουν σε πλούσιους να απολαμβάνουν ιδιαίτερα προνόμια, που επιδεινώνουν την κλιματική αλλαγή.

Εκπέμπει ετησίως το ίδιο διοξείδιο του άνθρακα με το 10% των φτωχότερων σε 20 χρόνια.

και την αυτοκινητοβιομηχανία, παρά τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Ο επικεφαλής της έρευνας του ινστιτούτου Autonomy Ουίλ Στρογγκ επισημαίνει ότι οι πρωτοβουλίες καθημερινών ανθρώπων, που επιθυμούν να βοηθήσουν ορβήνοντας τα φωτά ή περιορίζοντας τη χρήση ενεργοβόρων ηλεκτρικών συσκευών, «δεν θα αλλάζουν τίποτα εφόσον η κυβέρνηση δεν συνεδικοποιήσει ότι οι πλούσιοι είναι αυτοί που ευθύνονται πρώτοι για την κλιματική κρίση». Ο αντιπρόεδρος των Πρασίνων στη Βρετανία Έντριαν Ρόμζι λέει: «Η μόνη δίκαιη λύση είναι η επιβολή φόρου μεγάλου πλούτου στο 1% των πιο εύπορων Βρετανών, οι οποίοι ευθύνονται δυσανάλογα για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στη χώρα. Ενας τέτοιος λογικός φόρος θα μπορούσε να αποφέρει 70 δισ. στερλίνες τον χρόνο στον κρατικό προϋπολογισμό».

REUTERS

Χωρίς περίοδο χάριτος η νέα θητεία Λούλα

Περιορισμένα περιθώρια ελιγμών, καθώς οι πολιτικοί του αντίπαλοι ελέγχουν το Κογκρέσο

Τα σενάρια πολιτικής ανωμαλίας στη Βραζιλία μετά τη νίκη, με μικρή διαφορά, του κεντροαριστερού Λουίς Ινάσιο Λούλα ντα Σίλβα επί του απερχόμενου, ακροδεξιού προέδρου Ζαΐρ Μπολσονάρο στις εκλογές της Κυριακής βρίσκονταν και χθες στην ημερήσια διάταξη, καθώς οδηγιοι φορτηγών είχαν αποκλείσει κεντρικές οδικές αρτηρίες σε 23 από τις 26 πολιτείες της χώρας, αμφισβητώντας το εκλογικό αποτέλεσμα.

Παρότι το Ανώτατο Δικαστήριο αναγνώρισε επίσημα τη νίκη του Λούλα, ο Μπολσονάρο δεν είχε κάνει καμία δημόσια δήλωση μέχρι χθες το βράδυ (ώρα Ελλάδας), ούτε είχε τηλεφωνήσει στον νικητή της αναμέτρησης. Στενοί συνεργάτες του έλεγαν ότι επρόκειτο να μιλήσει εντός της ημέρας, χωρίς να γνωρίζουν αν πρόθεση του ήταν να αναγνωρίσει ή να αμφισβητήσει το αποτέλεσμα της κάλπης, που ανέδειξε τον Λούλα νικητή με ποσοστό 50,9%.

Ζητούν πραξικόπημα

Οι οδηγοί φορτηγών ανήκουν στον σκληρό πυρήνα των οπαδών του Μπολσονάρο, καθώς επωφελήθηκαν από την πολιτική του για μείωση της τιμής του πετρελαίου κίνησης. Ορισμένοι από αυτούς ανέβασαν σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης βίντεο, όπου καλούσαν τον στρατό να προχωρήσει σε πραξικόπημα για να ακυρώσει την εκλογή του Λούλα, ο οποίος προβλέπεται να αναλάβει τα προεδρικά του καθήκοντα την Πρωτοχρονιά του 2023. Η πλειοψηφία του Ανωτάτου Δικαστηρίου διέταξε το συνδικάτο των οδηγών να άρει τα οδοφράγματα, αλλά μέχρι χθες το βράδυ η κρίση συνεχιζόταν, απειλώντας την ομαλή τροφοδοσία των πόλεων με τρόφιμα.

Ο ίδιος ο Μπολσονάρο είχε αφήσει να εννοηθεί, κατά την προεκλογική περίοδο, ότι δεν εννοούσε να αποδεχθεί

Οι **οδηγοί** φορτηγών ανήκουν στον σκληρό πυρήνα των οπαδών του Μπολσονάρο, καθώς επωφελήθηκαν από την πολιτική για μείωση της τιμής πετρελαίου κίνησης. Χθες το απόγευμα η αστυνομία προσπάθησε να μπει στη μπλόκα.

Οδηγοί φορτηγών, οπαδοί του Μπολσονάρο, έκλεισαν κεντρικές οδικές αρτηρίες, αν και στενοί σύμμαχοι του αναγνώρισαν το εκλογικό αποτέλεσμα.

ενδεχόμενη εκλογική ήττα του, κάνοντας λόγο για επιχείρηση νόθευσης του αποτελέσματος, χωρίς να προσφέρει πειστικές ενδείξεις. Ωστόσο, αμέσως μετά την ανακοίνωση των τελικών αποτελεσμάτων, τη νύχτα της Κυριακής προς τη Δευτέρα, θεσμικοί παράγοντες και στενοί σύμμαχοι του κατέστησαν σαφές ότι δεν επρόκειτο να τον ακολουθήσουν. Καταλυτικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση φαίνεται ότι έπαιξε η στάση του Αμερικανού προέ-

δρου Τζο Μπάιντεν, ο οποίος συνεχάρη τον Λούλα αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Όπως ανακοίνωσε το επιτελείο Λούλα, ο απερχόμενος αντιπρόεδρος Χάμιλτον Μουράο τηλεφώνησε στον εκλεγμένο αντιπρόεδρο του Λούλα, Τζεράλντο Αλκμίν, και αναγνώρισε το αποτέλεσμα. Τόσο ο πρόεδρος της Βουλής, Άρθουρ Λίμα, όσο και ο πρόεδρος της Γερουσίας, Ροντρίγκο Πατσέκο, επικοινωνήσαν με τον νικητή των εκλογών και τον συνεχάρησαν, ενώ δήλωσαν δημόσια ότι δεν είναι δυνατόν να αμφισβητηθεί η βούληση της πλειοψηφίας των εκλογέων.

Στην ίδια κατεύθυνση κινήθηκε ο κυβερνήτης του Σάο Πάολο, Ταρσίζιο ντε Φρέιτας, ένας από τους πιο σημαντικούς συμμάχους του Μπολσονάρο. Αλλά και ο ισχυρής επιρροής Ευαγγελιστής πάστορας Σίλβας Μαλαφά, από τους πιο γνωστούς υποστηρικτές του ακροδεξιού πολιτικού, δήλωσε ότι «προ-

σεύχεται για να δώσει ο Θεός την ευλογία του στον Λούλα».

Η επιστροφή του «Φοίνικα»

Στον διεθνή Τύπο, αφηρούνται τα άρθρα για τη θεαματική επιστροφή του «Φοίνικα της Βραζιλίας» (ο τίτλος είναι της γαλλικής Le Monde), που κυβέρνησε τη χώρα από το 2003 μέχρι το 2010, έφυγε από την προεδρία με τα μεγαλύτερα ποσοστά δημοτικότητας που έχει γνωρίσει ποτέ εκλεγμένος ηγέτης, μπήκε φυλακή κατηγορούμενος για σκάνδαλα, για να επιστρέψει στην εξουσία στα 77 του χρόνια, αναγεννημένος από τη στάχτη του. Την ίδια στιγμή, όμως, όλοι αναγνωρίζουν ότι ο ιδρυτής του αριστερού Κόμματος των Εργατών θα έχει αναφορικό δρόμο μπροστά του.

Σαν να μην έφταναν τα οξέτατα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα της Βραζιλίας, ο Λούλα έχει να αντιμετωπίσει τον βαθύ πολιτικό διχασμό του κοινωνικού σώματος, χωρίς να διαθέτει μεγάλα περιθώρια ελιγμών. Στο Κογκρέσο πλειοψηφούν πολιτικοί του αντίπαλοι, ενώ η μεγαλύτερη κοινοβουλευτική ομάδα θα είναι εκείνη του κόμματος του Μπολσονάρο. Οπαδοί του ακροδεξιού προέδρου εκλέχθηκαν κυβερνήτες σε πολλές πολιτείες, συμπεριλαμβανομένης της μεγαλύτερης, του Σάο Πάολο. Ο ίδιος ο αντιπρόεδρος του Λούλα υπήρξε πολιτικός του αντίπαλος και ανθυποψήφιος του στις προεδρικές εκλογές του 2006. Ο νικητής των εκλογών κρωστάει την επιτυχία του στο γεγονός ότι κατάφερε να νηθεί ενός μεγάλου πολιτικού συνασπισμού, από μέρους της Κεντροδεξιάς μέχρι τη ριζοσπαστική Αριστερά, αλλά είναι βέβαιο ότι θα χρειαστεί να μοχθήσει πολύ για να διατηρήσει την εύθραυστη ενότητα ανάμεσα σε τόσο ετερόκλητες δυνάμεις.

REUTERS

“Ευχαριστούμε για την εμπιστοσύνη σας πάνω από 25 χρόνια. Ευγενική υπενθύμιση όπως τερματίσετε την μεταξύ μας τραπεζική σχέση.”

Μετά λύπης & χαιρετισμών,
RCB Bank

Επίδομα θέρμανσης δύο ταχυτήτων θα δοθεί φέτος

Διαφορετικά ποσά και κριτήρια για παλαιούς και νέους δικαιούχους

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Με δύο κατηγορίες εισοδηματικών ορίων θα χορηγηθεί φέτος το επίδομα θέρμανσης. Για κάποιους θα ισχύσουν τα περυσινά εισοδηματικά όρια (14.000 για τον άγαμο και 20.000 για τον έγγαμο) και διπλό επίδομα, και για άλλους τα νέα εισοδηματικά όρια (16.000 για τον άγαμο και 24.000 για τον έγγαμο), αλλά με μονό επίδομα. Ουσιαστικά οι νέοι δικαιούχοι που θα φύγουν από το φυσικό αέριο και το ηλεκτρικό και θα αγοράσουν πετρέλαιο θέρμανσης θα λάβουν διπλό επίδομα, αλλά με τα εισοδηματικά κριτήρια που ίσχυαν πέρυσι, ενώ για τους παλαιούς δικαιούχους θα ισχύσουν τα νέα διευρυμένα εισοδηματικά κριτήρια. Επίσης, με τη διεύρυνση των κριτηρίων επίδομα θα λάβουν και καταναλωτές που χρησιμοποιούσαν πετρέλαιο, αλλά έμμενα εκτός λόγω εισοδήματος.

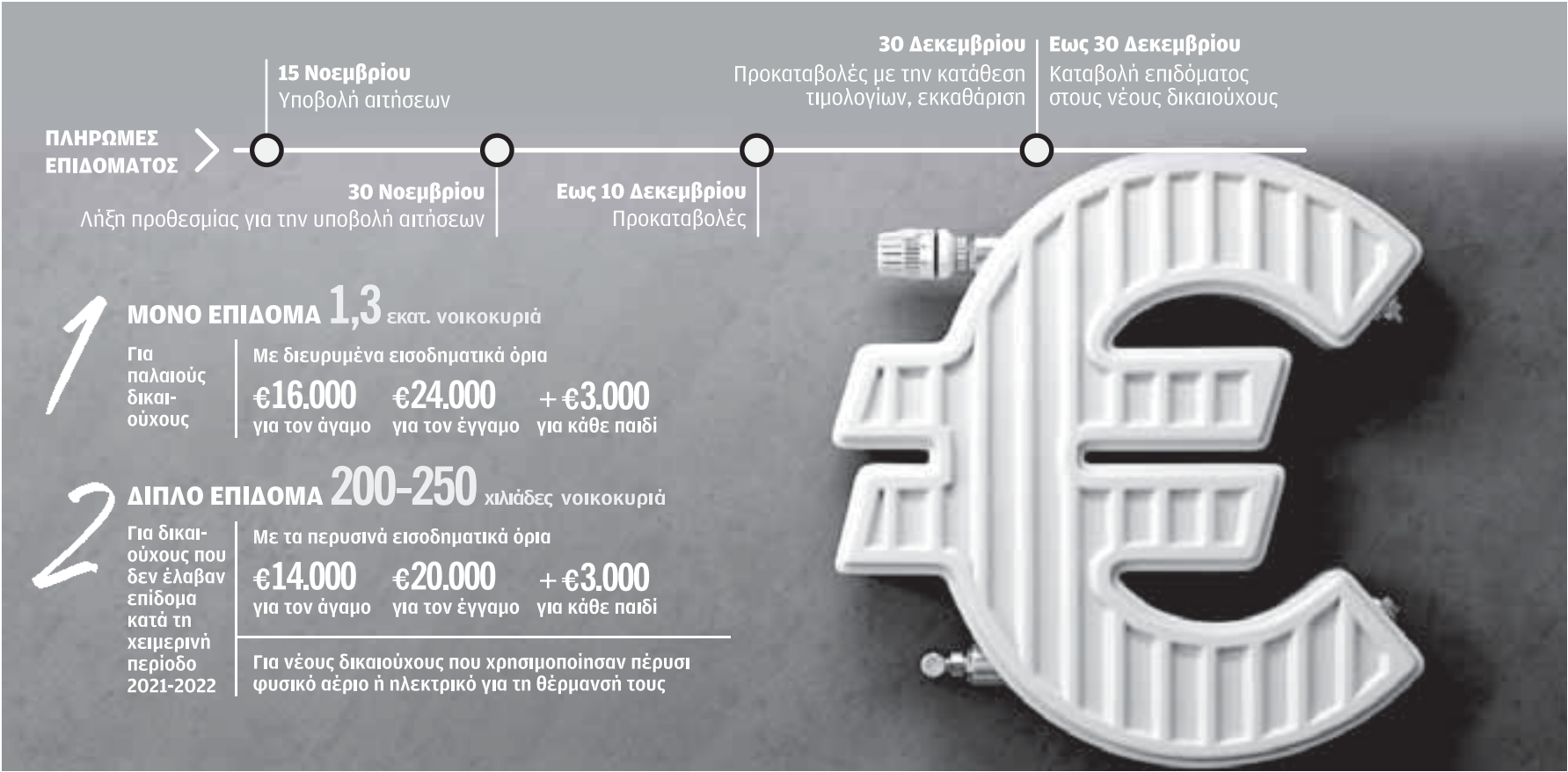
Με τη νέα διαδικασία εντάσσονται περισσότεροι δικαιούχοι στον σχεδιασμό της κυβέρνησης και υπολογίζεται ότι συνολικά θα μπορούν να λάβουν το επίδομα 1,3 εκατομμύριο νοικοκυριά από 950.000 πέρυσι. Το κόστος για το επίδομα θέρμανσης ανέρχεται στα 300 εκατ. ευρώ. Ωστόσο η κυβέρνηση, ανάλογα και με τις εξελίξεις στις διεθνείς

τιμές του πετρελαίου, αναμένεται να συνεχίσει την επιδότηση των 0,25 λεπτών του ευρώ στην αντλία για το πρώτο τρίμηνο του έτους. Υπενθυμίζεται ότι η επιδότηση των 25 λεπτών αφορά αγορές που θα γίνουν μέχρι το τέλος του έτους. Σύμφωνα με την απόφαση που θα εκδοθεί εντός της εβδομάδας διπλό επίδομα δικαιούνται:

1. Ειδικά για δικαιούχους που δεν έλαβαν επίδομα κατά τη χειμερινή περίοδο 2021-2022 και το ετήσιο οικογενειακό εισόδημά τους ανέρχεται στα 14.000 ευρώ για τον άγαμο και στα 20.000 για τον έγγαμο, προσαυξανόμενο κατά 3.000 ευρώ για κάθε παιδί, το ύψος της επιδότησης διαμορφώνεται στα 700 ευρώ υπολογιζόμενο με τις βαθμονομήρες.

2. Επιπλέον, δικαιούχοι που έλαβαν επίδομα φυσικού αερίου τη χειμερινή περίοδο 2021-222 θα λάβουν διπλό επίδομα εφόσον αυτό θα διατεθεί για αγορά πετρελαίου θέρμανσης.

Οι υπόλοιπες κατηγορίες φορολογουμένων θα λάβουν μονό επίδομα με διεύρυνση των εισοδηματικών κριτηρίων. Επί της ουσίας το διπλό επίδομα αφορά περίπου 200.000-250.000 νοικοκυριά, για το οποίο όμως, όπως προαναφέρθηκε, θα χρησιμοποιηθούν τα περυσινά εισοδηματικά όρια.

Σημειώνεται ότι το επίδομα για κάθε δικαιούχο υπολογίζεται με πολλαπλασιασμό του βασικού ποσού των 350 ευρώ (ή των 700 ευρώ για όσους λάβουν διπλό επίδομα) με τον συντελεστή επιδότησης 0,12 έως 1,62 (οι λεγόμενες βαθμονομήρες) που έχει καθοριστεί για τον οικισμό στον οποίο βρίσκεται η κύρια κατοικία του.

Οι πληρωμές

Οι αιτήσεις θα πρέπει να υποβληθούν έως τις 30 Νοεμβρίου, ενώ μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου τα νοικοκυριά που είχαν λάβει πέρυσι το επίδομα θα εισπράξουν ως προκαταβολή το ποσό που τους καταβλήθηκε για τη σεζόν 2021-2022. Μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου θα λάβουν το υπόλοιπο ποσό του επιδόματος που δικαιούνται και θα πληρωθούν και οι νέοι δικαιούχοι του επιδόματος θέρμανσης. Ειδικότερα:

– Εως τις 15 Νοεμβρίου θα ανοίξουν οι πύλες της ηλεκτρονικής πλατφόρμας myΘέρμανση για την υποβολή των αιτήσεων.

– Στις 30 Νοεμβρίου λήγει η προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων από τους δικαιούχους.

– Εως τις 10 Δεκεμβρίου θα πληρωθούν προκαταβολικά όσοι έλαβαν το επίδομα θέρμανσης πέρυσι. Περίπου 700.000 νοικοκυριά θα λάβουν σε πρώτη φάση το επίδομα θέρμανσης που είχαν εισπράξει πέρυσι. Με την κατάθεση των τιμολογίων αγοράς καυσίμων θα λάβουν το υπόλοιπο επίδομα μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2022.

Όσοι εγκαταλείψουν φέτος το αέριο και στραφούν στο πετρέλαιο θα λάβουν διπλό επίδομα με τα περυσινά εισοδηματικά κριτήρια.

myΘέρμανση για την υποβολή των αιτήσεων.

– Στις 30 Νοεμβρίου λήγει η προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων από τους δικαιούχους.

– Εως τις 10 Δεκεμβρίου θα πληρωθούν προκαταβολικά όσοι έλαβαν το επίδομα θέρμανσης πέρυσι. Περίπου 700.000 νοικοκυριά θα λάβουν σε πρώτη φάση το επίδομα θέρμανσης που είχαν εισπράξει πέρυσι. Με την κατάθεση των τιμολογίων αγοράς καυσίμων θα λάβουν το υπόλοιπο επίδομα μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2022.

– Εως τις 30 Δεκεμβρίου θα λάβουν το επίδομα οι νέοι δικαιούχοι, τα νοικοκυριά δηλαδή που θα πάρουν για πρώτη φορά επίδομα θέρμανσης λόγω της διεύρυνσης των κριτηρίων.

– Εως την 28η Φεβρουαρίου 2023 θα λάβουν το επίδομα οι δικαιούχοι για το σύνολο των αγορών που θα τιμολογηθούν έως την 31η Ιανουαρίου 2023 και υπό την προϋπόθεση καταχώρισης των απαιτούμενων στοιχείων έως και τη 15η Φεβρουαρίου 2023.

– Εως την 29η Απριλίου 2023 θα λάβουν το επίδομα οι δικαιούχοι για το σύνολο των αγορών που θα τιμολογηθούν έως την 31η Μαρτίου 2023 και υπό την προϋπόθεση καταχώρισης των απαιτούμενων στοιχείων έως και τη 15η Απριλίου 2023.

Η αίτηση

Οι ενδιαφερόμενοι θα υποβάλουν αίτηση μέσω εφαρμογής στο myAADE για να ενταχθούν στο μητρώο δικαιού-

χων του επιδόματος θέρμανσης. Στην αίτηση θα αναγράφονται κατά περίπτωση τα ακόλουθα στοιχεία:

– Ο αριθμός φορολογικού μητρώου του αιτούντος προσώπου - υπόχρεου φορολογικής δήλωσης.

– Το ονοματεπώνυμό του.

– Ο αριθμός των εξαρτώμενων τέκνων του.

– Η ένδειξη αν πρόκειται για πολυκατοικία.

– Ο αριθμός παροχής ηλεκτρικού ρεύματος του ακινήτου κύριας κατοικίας.

– Η ταχυδρομική διεύθυνση που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, αν η κατοικία είναι ιδιόκτητη, ενοικιαζόμενη ή δωρεάν παραχωρημένη, καθώς και ο ΑΦΜ του εκμισθωτή ή του δωρεάν παραχωρού- μένου.

– Τα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων της κύριας κατοικίας κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης.

Αλμα τζιρού σε καταλύματα, εστίαση τον Αύγουστο

Ωθηση στον τζίρο των επιχειρήσεων παροχής καταλυμάτων και εστίασης έδωσε η μεγάλη αύξηση του τουρισμού που καταγράφηκε φέτος, ενώ ακόμη και στα μέσα Οκτωβρίου, η τουριστική κίνηση παραμένει αυξημένη. Έτσι, τον Αύγουστο καταγράφηκε στους δύο αυτούς κλάδους αύξηση του τζίρου όχι μόνο σε σύγκριση με το 2021 και φυσικά το 2020, τα δύο χρόνια δηλαδή των περιορισμών που τέθηκαν λόγω πανδημίας, αλλά και σε σύγκριση με το 2019. Μέρος, πάντως, αυτής της αύξησης του κύκλου εργασιών οφείλεται και στις ανατιμήσεις, καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) οι χρεώσεις των ξενοδοχείων τον Αύγουστο του 2022 ήταν αυξημένες κατά 16,4% σε σύγκριση

με τον Αύγουστο του 2021 και της εστίασης κατά 5%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων του κλάδου καταλυμάτων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση, ανήλθε τον Αύγουστο του 2022 σε περίπου 1,65 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 25,6% σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2021 (1,31 δισ. ευρώ). Τον Αύγουστο του 2020 ο τζίρος των επιχειρήσεων καταλυμάτων ήταν μόλις 520,3 εκατ. ευρώ, ενώ προ πανδημίας, τον Αύγουστο του 2019 ο τζίρος στον κλάδο είχε διαμορφωθεί σε 1,33 δισ. ευρώ.

Η υπερκάλυψη πάντως του τζίρου

του 2019 δεν σημαίνει ότι αναπληρώθηκαν οι συνολικές απώλειες που είχε ο κλάδος τη διετία 2020-2021.

Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων εστίασης διαμορφώθηκε τον Αύγουστο του 2022 σε 248,38 εκατ. ευρώ έναντι 214,06 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο του 2021, καταγράφοντας αύξηση 16%. Τον Αύγουστο του 2020 ο τζίρος στον κλάδο είχε υποχωρήσει σε 146,72 εκατ. ευρώ, ενώ τον Αύγουστο του 2019 ο τζίρος ήταν 218,66 εκατ. ευρώ.

Συνολικά στο οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2022 ο τζίρος για τις επιχειρήσεις και των δύο κλάδων διαμορφώθηκε σε 6,58 δισ. ευρώ (αφορά πάντα μόνο τις επιχειρήσεις με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων), έναντι

τζιρού 3,74 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2021 και 1,93 δισ. την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2020. Το οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2019 ο συνολικός κύκλος εργασιών και στους δύο κλάδους είχε διαμορφωθεί σε 5,63 δισ. ευρώ.

Για τις επιχειρήσεις των Περιφερειακών Ενοτήτων με συνεισφορά στον συνολικό κύκλο εργασιών έτους 2021 μεγαλύτερη από 1%, η μεγαλύτερη αύξηση στον κύκλο εργασιών τον Αύγουστο 2022 σε σύγκριση με τον Αύγουστο 2021 παρατηρήθηκε στην Περιφερειακή Ενότητα Κω (46,4%) και η μικρότερη αύξηση (2,2%) καταγράφηκε στην Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων εστίασης διαμορφώθηκε τον Αύγουστο του 2022 σε 248,38 εκατ. ευρώ έναντι 218,66 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο του 2019.

Ο πληθωρισμός θα αργήσει να μειωθεί παρά την υποχώρηση των τιμών αερίου

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ελπίδες για αποκλιμάκωση του πληθωρισμού προκαλεί η σημαντική μείωση στις τιμές του φυσικού αερίου τις τελευταίες ημέρες, ακόμη και κάτω από τα 100 ευρώ η μεγαβατώρα (στο TTF της Ολλανδίας), καθώς η συμβολή του στον πληθωρισμό στην Ελλάδα ξεπερνάει το 50%. Ταυτόχρονα, η αποκλιμάκωση συνολικά των τιμών της ενέργειας ενδεχομένως αποτρέπει, όχι βεβαίως στο σύνολο των αγαθών και υπηρεσιών, την εμφάνιση δευτερογενών επιπτώσεων στις τιμές των υπολοίπων προϊόντων, υπηρεσιών και αμοιβών.

Στο παραπάνω θετικό σε γενικές γραμμές σενάριο, ωστόσο, υπάρχει μία αρνητική παράμετρος: η ενδεχόμενη αποκλιμάκωση του πληθωρισμού να επέλθει λόγω σημαντικής υποχώρησης της ζήτησης, προκαλώντας περαιτέρω επιβαρύνση της ανάπτυξης, αν όχι έναν νέο γύρο ύφεσης. Ακόμη δε και εάν η μείωση των τιμών της ενέργειας έχει διάρκεια, η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού δεν αναμένεται να είναι γρήγορη: πρώτον, διότι υπάρχει απόθεμα προϊόντων που έχουν παραχθεί με υψηλό κόστος και σε καμία περίπτωση οι παραγωγοί τους δεν πρόκειται να τα διαθέσουν σε πολύ χαμηλότερες τιμές – με δεδομένο άλλωστε ότι υπάρχει ήδη πίεση στα περιθώρια κέρδους –, δεύτερον, διότι υπάρχουν προϊόντα των οποίων το κόστος παραγωγής συνεχίζει να αυξάνεται, καθώς αυτό επιβεβαιώνεται σε μεγάλο βαθμό από πρώτες και δεύτερες ύλες που εξακολουθούν να έχουν σημαντικά υψηλές τιμές.

Πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα

Μεταβολή τιμών σε βασικά τρόφιμα

	Σεπτ.2022 / Σεπτ. 2021		Σεπτ.2022 / Σεπτ. 2021
Αλεύρι	39,90%	Μοσχάρι	17,54%
Πουλερικά	25,70%	Καφές	15,60%
Τυριά	25,53%	Χοιρινό	13,36%
Γάλα φρέσκο	23,13%	Αρνί και κατσίκι	13,26%
Ψωμί	22,23%	Ελαιόλαδο	11,00%
Ζυμαρικά	20,26%	Παιδικές τροφές	10,24%
Μαργαρίνη	17,98%	Λαχανικά	8,70%

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

αποτελούν τα γαλακτοκομικά και τυροκομικά προϊόντα, καθώς η πρώτη ύλη, το γάλα, παραμένει σε σταθερά ανοδική πορεία. Τον Αύγουστο, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού «Δήμητρα» (ΕΛΓΟ «Δήμητρα») η μέση τιμή παραγωγού για το αγελαδινό γάλα είχε διαμορφωθεί 0,55 ευρώ/κιλό έναντι 0,38 ευρώ/κιλό έναν χρόνο πριν, αύξηση δηλαδή της τάξης του 45%. Τις τελευταίες ημέρες, μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες από την αγορά, έχουν γίνει συμφωνίες ανάμεσα σε γαλακτοβιομηχανίες και παραγωγούς για τιμή στα 0,60 ευρώ/κιλό.

Ανάλογη είναι η κατάσταση και στο πρόβειο και κατσικίσιο γάλα, που χρ-

σιμοποιείται κυρίως για την παραγωγή φέτας και άλλων τυριών. Τον Αύγουστο η μέση τιμή παραγωγού του πρόβειου γάλακτος διαμορφώθηκε σε 1,28 ευρώ/κιλό από 0,97 ευρώ/κιλό τον Αύγουστο του 2021, αύξηση δηλαδή 32%. Ωστόσο, τα νέα συμβόλαια που κλείνουν οι βιομηχανίες αυτό το διάστημα προβλέπουν τιμές παραγωγού ακόμη και προς 1,70 ευρώ/κιλό. Στο κατσικίσιο γάλα η μέση τιμή διαμορφώθηκε τον Αύγουστο σε 0,79 ευρώ/κιλό από 0,61 ευρώ/κιλό τον Αύγουστο του 2021, αυξημένη δηλαδή κατά 29,5%.

Η εξέλιξη αυτή σχετίζεται τόσο με το ενεργειακό κόστος, με τις τιμές της ενέργειας στον κλάδο γεωργίας - κτηνοτροφίας να αυξάνονται στο οκτάμηνο

Ιανουαρίου - Αυγούστου 2022 κατά 46,1%, αλλά και με την αύξηση των τιμών των ζωοτροφών κατά 23,9%. Μάλιστα, όπως επισημαίνουν οι κτηνοτρόφοι, αλλά και στελέχη της γαλακτοβιομηχανίας, πλέον δεν υπάρχουν αποθέματα ζωοτροφών από πέρυσι και όλες έχουν παραχθεί και έχουν αγοραστεί σε πολύ υψηλότερες τιμές, λόγω της διαταραχής που επέφερε στην τροφοδοσία της αγοράς με σιτάρι, κριθάρι και καλαμπόκι ο πόλεμος στην Ουκρανία. Τα νέα μάλιστα από την παγκόσμια αγορά σιτηρών δεν είναι και πολύ ευχάριστα, καθώς, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του Διεθνούς Συμβουλίου Σιτηρών (IGC), η συνολική παραγωγή αναμένεται να είναι μειωμένη την περίοδο 2022-2023, κυρίως λόγω της σημαντικής υποχώρησης που προβλέπεται στην παγκόσμια παραγωγή καλαμποκιού στην Ουκρανία, στην ΕΕ, αλλά και τις ΗΠΑ. Η άνοδος των τιμών των ζωοτροφών αναμένεται ότι θα συνεχιστεί να ωθεί προς τα πάνω και τις τιμές των κρεάτων, από τα κοτόπουλα μέχρι το μοσχαρίσιο κρέας. Σε υψηλά επίπεδα παραμένουν επίσης οι τιμές σε διάφορα υλικά συσκευασίας, από τις γυάλινες φιάλες, των οποίων οι τιμές έχουν αυξηθεί κατά 80%, των πακέτων για φιάλες με αυξήσεις έως 70%, ενώ η διατήρηση των τιμών του αλουμινίου σε πολύ υψηλά επίπεδα επηρεάζει σημαντικά το κόστος των συσκευασιών πληθώρας τροφίμων και ποτών, αλκοολούχων και μη. Σε υψηλά επίπεδα σε σχέση με πέρυσι παραμένουν, εξάλλου, οι τιμές των πλαστικών, παρά την κάμψη που καταγράφουν τις τελευταίες εβδομάδες.

Λιγότερες αγορές με περισσότερα χρήματα στο 9μηνο

Με τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή να σημειώνει στο εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2022 ετήσια αύξηση 9,5% κατά μέσον όρο (τον Σεπτέμβριο ο πληθωρισμός έκλεισε στο 12%), αλλά τα εισοδήματα την ίδια ώρα να αυξάνονται μόλις κατά 1,7%, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το δεύτερο τρίμηνο του 2022, οι καταναλωτές στην Ελλάδα αλλάζουν όριον συνήθειες. Αλλωστε το 90% των καταναλωτών στην Ελλάδα, σύμφωνα με την τελευταία έρευνα καταναλωτικών τάσεων της εταιρείας ερευνών αγοράς NielsenIQ, αισθάνεται περισσότερο από ποτέ ότι οι τιμές ακολουθούν ανοδική πορεία. Το αντίστοιχο ποσοστό το 2020 ήταν 70%. Έτσι, λοιπόν, οι καταναλωτές αναγκάζονται να αγοράσουν λιγότερα προϊόντα, κάτι βεβαίως που δεν σημαίνει ότι δίνουν και λιγότερα χρήματα. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της NielsenIQ, το εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2022 δώσαμε στα σούπερ μάρκετ 7,27 δισ. ευρώ, περίπου 320 εκατ. ευρώ περισσότερα χρήματα σε σύγκριση με το αντίστοιχο εννεάμηνο του 2021, προκειμένου να αγοράσουμε συνολικά 1,8% λιγότερα προϊόντα.

Η υποχώρηση του όγκου πωλήσεων μάλιστα αφορά και τις τρεις μεγάλες ομάδες προϊόντων, και δη τα τρόφιμα, τα είδη οικιακής χρήσης (απορρυπαντικά, χαρτικά κ.λπ.) και τα είδη ατομικής φροντίδας και ομορφιάς (σαμπουάν, αφρόλουτρα κ.ά.). Σύμφωνα με τα στοιχεία της IRI, επίσης εταιρείας ερευνών αγοράς, στο οκτάμηνο Ιανου-

Στα σούπερ μάρκετ πληρώσαμε 320 εκατ. ευρώ περισσότερα, αλλά αγοράσαμε 1,8% λιγότερα προϊόντα.

αρίου - Αυγούστου οι πωλήσεις σε τεμάχια στα τρόφιμα υποχώρησαν κατά 0,9% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2021, στα είδη οικιακής χρήσης κατά 6,3% και στα είδη ατομικής φροντίδας και ομορφιάς κατά 4,9%. Η τάση εκτιμάται από τους αναλυτές της αγοράς ότι είναι ανάλογη και τον Σεπτέμβριο αλλά και τον Οκτώβριο. Κατακόρυφη, δε, είναι η μείωση των πωλήσεων στη λεγόμενη κατηγορία ειδών bazaar που πωλούνται στα σούπερ μάρκετ (είδη ένδυσης και υπόδησης, λευκά είδη, σκεύη μαγειρικής κ.ά.), καθώς, παρά τις ανατιμήσεις, η εν λόγω κατηγορία καταγράφει μηδενική αύξηση τζίρου. Μεγάλη επίσης είναι η στρόφιξη των καταναλωτών στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, προϊόντα οι πωλήσεις των οποίων «τρέχουν» με ρυθμό 11,2% στο οκτάμηνο, ενώ το μερίδιο αγοράς βρίσκεται από τα μέσα του 2021 σε διαρκή ανοδική πορεία.

21^η ΑΠΟΝΟΜΗ

Τράπεζα Κύπρου

MAN

OF THE YEAR

ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

- MANAGER / ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ
- ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ
- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
- INVESTOR
- ΑΘΛΗΤΗΣ
- ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΥΠΡΙΟΣ
- ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
- LIFETIME ACHIEVEMENT
- MAN OF THE YEAR

© Η διοργάνωση και το λογότυπο «Man of the Year» είναι πνευματική ιδιοκτησία του ομίλου SprMedia

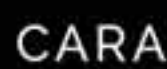
ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

Παράγεται με σπορτίβ

Χαρ. Πηλοκοίτης Απ.Ε.

Μικρότερες συσκευασίες σε υψηλότερες τιμές

Τα τρικ των εταιρειών μετά τη μεγάλη αύξηση του κόστους παραγωγής

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Αντιμέτωποι με μια δυσάρεστη έκπληξη βρίσκονται εδώ και μερικές εβδομάδες οι καταναλωτές που αγοράζουν μια συγκεκριμένη μάρκα μαργαρίνης, ίσως την πιο γνωστή στην ελληνική αγορά. Όταν ανοίγουν τη συσκευασία, η οποία εξωτερικά είναι σχεδόν η ίδια με αυτή που αγόραζαν και πριν από το σούπερ μάρκετ, βλέπουν ότι μέσα έχει αρκετά λιγότερο προϊόν. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που νόμιζαν ότι κάποιο λάθος είχε γίνει στην παραγωγή του προϊόντος, ενώ αρκετοί έσπευσαν να διαμαρτυρηθούν στους υπευθύνους των καταστημάτων από τα οποία αγόρασαν την εν λόγω μαργαρίνη, φοβούμενοι ότι η λιγότερη ποσότητα ήταν συνέπεια ελλειπών συντήρησης του προϊόντος.

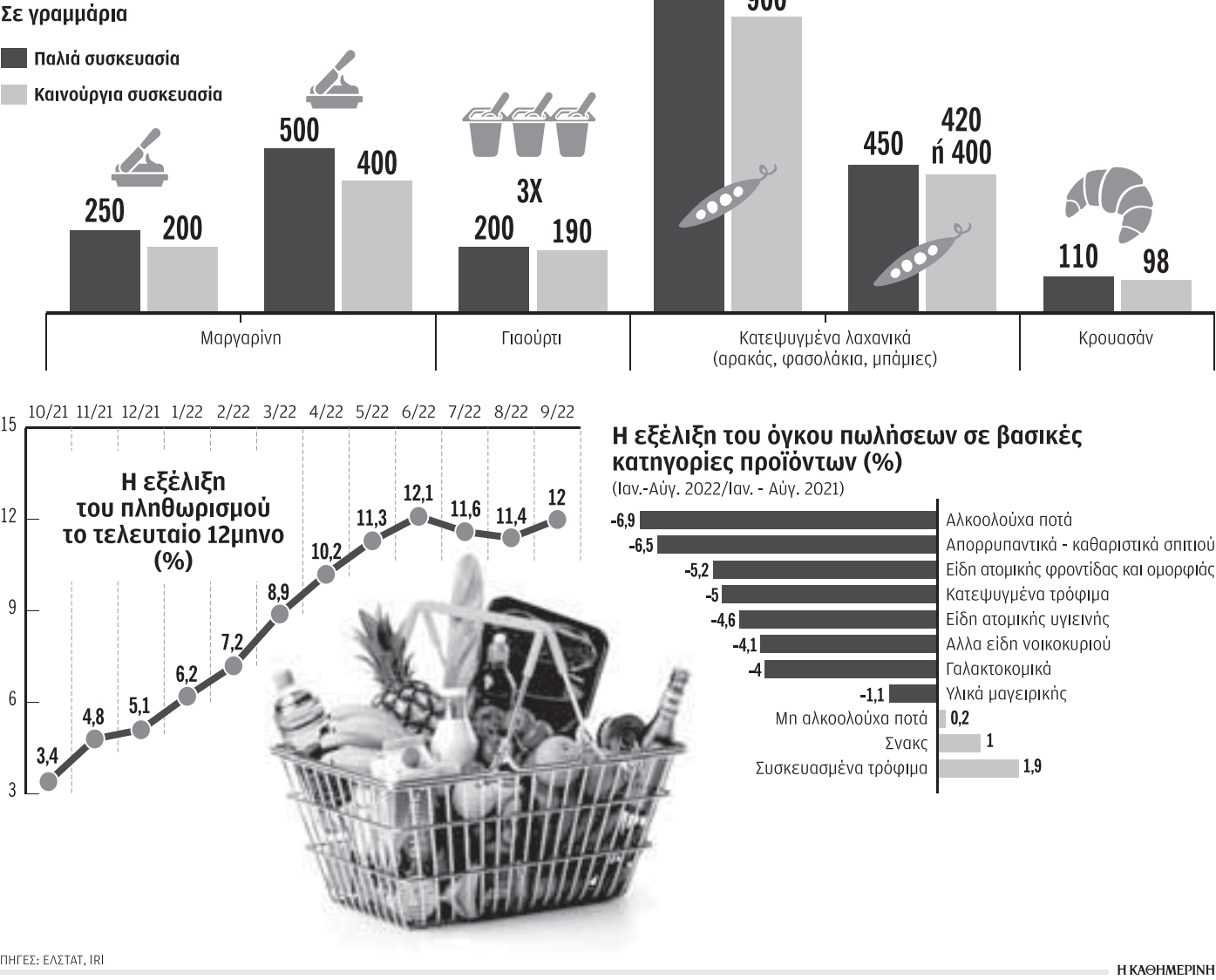
Από τα 500 στα 400 γρ. Όχι, δεν είχε φράει κάποιος... ποντικός τη μαργαρίνη που έλειπε. Αλλωστε οι συσκευασίες ήταν σφραγισμένες. Εάν πρόσεχαν λίγο καλύτερα τι αναγράφεται στις συσκευασίες θα έβλεπαν ότι πλέον γράφουν 200 γρ. αντί για 250 και 400 γρ. αντί για 500. Το μέγεθος των συσκευασιών δεν έχει αλλάξει. Αλλωστε κάτι τέτοιο θα κόστιζε στην εταιρεία παραγωγής, ενώ η αλλαγή δύο αριθμών στις μύτερες εκτύπωσης των πληροφοριών που αναγράφονται στις συσκευασίες είναι ευκολότερη διαδικασία. Το πρόβλημα δεν είναι ότι παίρνεις λιγότερο προϊόν, εκτός βεβαίως από τις περιπτώσεις που η συνταγή ζαχαροπλαστικής που είκας σκοπό να εκτελέσεις έλεγε ότι χρειαζόσαι 250 γρ. μαργαρίνης

Το φαινόμενο του «shrinkflation» ήρθε και στην Ελλάδα, με τους καταναλωτές να πληρώνουν περισσότερα χρήματα για λιγότερο προϊόν.

και όχι 200 γρ. Το πρόβλημα είναι ότι οι καταναλωτές πληρώνουν πολύ περισσότερα χρήματα για λιγότερο προϊόν. Την 1η Μαρτίου 2022, λίγες ημέρες αφού είχε ξεσπάσει ο πόλεμος στην Ουκρανία, η μέση τιμή της εν λόγω μαργαρίνης (συσκευασία των 250 γρ.) ήταν 1,41 ευρώ. Σήμερα η συσκευασία των 200 γρ. πωλείται προς 1,62 ευρώ. Δηλαδή ο καταναλωτής πληρώνει 21 λεπτά περισσότερα ή 15% ακριβότερα μία συσκευασία που περιέχει 50 γρ. λιγότερο προϊόν. Σε ό,τι αφορά την τιμή ανά κιλό, αυτή έχει αυξηθεί από 5,64 ευρώ σε 8,1 ευρώ, δηλαδή κατά 43,61%!

Αυξημένα κόστη
Αν μη τι άλλο, λοιπόν, έφτασε και στην Ελλάδα το φαινόμενο του περιφημού «shrinkflation», το οποίο, όπως είχε γράψει η «Κ», ήταν προ των πυλών, με αρκετές βιομηχανίες να έχουν προχωρήσει ήδη στον σχετικό σχεδιασμό. Η λέξη προέρχεται από τις αγγλικές λέξεις shrink που σημαίνει συρρικνώνω και inflation που σημαίνει πληθωρισμός. Πρόκειται, δε, για πρακτική που ακολουθούν οι βιομηχανίες τροφίμων κυρίως

Το shrinkflation στην Ελλάδα

Ξεκινά ελέγχους το υπ. Ανάπτυξης

Το θέμα του shrinkflation στην ελληνική αγορά βρίσκεται, σύμφωνα με δηλώσεις του υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων Αδ. Γεωργιάδη, στο μικροσκόπιο των ελέγχων της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου Αγοράς (ΔΙ-ΜΕΑ), επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι χρειάζεται αρκετός χρόνος για να ολοκληρωθούν οι έλεγχοι, να τεκμηριωθεί η παράβαση και να επιβληθούν τα σχετικά πρόστιμα. Σε πρώτη φάση πάντως, και προκειμένου να έχουν μια καλύτερη εικόνα και οι καταναλωτές για το τι συμβαίνει, καλό θα ήταν να ενημερωθεί η βάση δεδομένων του e-Καταναλωτή (Παρατηρητήριο Τιμών Προϊόντων) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου με τις νέες συσκευασίες των προϊόντων και όχι να εμφανίζονται στην πραγματικότητα οι παλιές συσκευασίες με τις νέες τιμές, συσκευασίες, όμως, οι οποίες δεν διατίθενται πλέον από τα σούπερ μάρκετ. Τόσο το εάν υπάρχει παράβαση ή όχι όσο και τι εμφανίζεται στο e-Καταναλωτή αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία ενόψει της εφαρμογής του περιήφου «καλαθιού του νοικοκυριού» το επόμενο διάστημα.

σε περιόδους σημαντικών αυξήσεων στο κόστος παραγωγής προκειμένου στην πραγματικότητα να διατηρούν ή και να αυξάνουν τα περιθώρια κέρδους, μειώνοντας την πωλούμενη ποσότητα και πουλώντας την στις ίδιες ή –το χειρότερο για τον καταναλωτή– σε υψηλότερες τιμές.

Απαραίτητη διευκρίνιση: η παραπάνω πρακτική, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την ενημέρωση του καταναλωτή, δεν μπορεί να θεωρηθεί παραπλανητική. Κι αυτό διότι το σωστό βάρος αναγράφεται στη συσκευασία. Το εάν, βεβαίως, τίθεται θέμα παραβίασης της διάταξης περί περιθωρίων κέρδους (σ.ο. το περιθώριο μεικτού κέρδους ανά μονάδα από την πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το αντίστοιχο περιθώριο μεικτού κέρδους ανά μονάδα που ίσχυε πριν από την 1η

Σεπτεμβρίου 2021) είναι κάτι που πρέπει να διερευνήσουν οι υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή. Σύμφωνα με έμπειρα στελέχη της αγοράς, η αλλαγή συσκευασίας, στην ουσία αλλαγή κωδικού, ίσως αποτελεί «παράθυρο» έτσι ώστε τα προϊόντα αυτά να μην υπάγονται στις διατάξεις περί πλαφόν στο περιθώριο κέρδους, καθώς έχουν τοποθετηθεί στην αγορά ως νέοι κωδικοί μετά την 1η Σεπτεμβρίου 2021.

Η περίπτωση της δημοφιλούς μαργαρίνης δεν είναι δυστυχώς η μοναδική. Κορυφαία εταιρεία τροφίμων διαθέτει πλέον κάποια από τα κατεψυγμένα λαχανικά της σε συσκευασίες των 900 γρ., ενώ μέχρι πρότινος οι συσκευασίες ήταν των 1.000 γρ., του ενός κιλού. Επίσης, κάποιες συσκευασίες των 450 γρ. μειώθηκαν αρχικά στα 400 γρ. και

στη συνέχεια αυξήθηκαν στα 420 γρ. Η συσκευασία κατεψυγμένου αρακά των 450 γρ. πωλείτο μέχρι πρόσφατα προς 1,95 ευρώ ή 4,33 ευρώ/κιλό και πλέον η συσκευασία των 420 γρ. πωλείται από την ίδια κορυφαία αλυσίδα σούπερ μάρκετ προς 2,88 ευρώ ή 6,86 ευρώ/κιλό. Αύξηση δηλαδή της τιμής ανά κιλό κατά 58,42%!

Οι «προσφορές»

Οι «εκπτώσεις» στην ποσότητα, χωρίς όμως ανάλογες εκπτώσεις στην τιμή, εντοπίζονται πλέον και σε προϊόντα γιορτινής, κάτι που επίσης αναμενόταν ότι θα γίνει. Γιαούρτι που παράγει πολύ γνωστή βιομηχανία τροφίμων πωλείται πλέον σε συσκευασία 3x190 γρ. και όχι 3x200 γρ. Το προϊόν αυτό το διάστημα πωλείται σχεδόν σε όλες τις αλυσίδες υπό καθεστώς προωθητικής ενέργειας

με την τιμή να είναι μειωμένη κατά 1 ευρώ. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι όταν τελειώσει η περίοδος της προσφοράς η τιμή του δεν θα είναι μεγαλύτερη σε σύγκριση με όταν πωλείτο στη συσκευασία 3x200 γρ. Το φαινόμενο του shrinkflation φαίνεται ότι διαπερνά αρκετές κατηγορίες και όχι μόνο τις βασικές. Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα πολύ γνωστής μάρκας συσκευασμένου κρουασάν, το οποίο πλέον δεν πωλείται σε συσκευασία των 110 γρ., αλλά σε συσκευασία των... 98 γρ.

Τι κόλλα» έχουν οι καταναλωτές; Να προσέχουν πολύ καλά τι αναγράφεται στις συσκευασίες των προϊόντων που αγοράζουν και κυρίως να κοιτάζουν το ταμπελάκι που συνοδεύει το προϊόν στο ράφι του σούπερ μάρκετ με την τιμή ανά μονάδα μέτρησης (ανά κιλό, ανά λίτρο κ.ο.κ.).

Επιχείρηση «αυτοσυγκράτηση» από το οικονομικό επιτελείο

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Το σχέδιο «αυτοσυγκράτηση» μπαίνει σε πλήρη εφαρμογή. Τα μηνύματα που στέλνουν οι αγορές ανεβάζοντας τις αποδόσεις των ομολόγων, η επικείμενη κατάθεση των προτάσεων της Κομισιόν για την αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας –κάτι που σημαίνει ότι οι δημοσιονομικοί στόχοι θα μπει και πάλι στη ζωή μας ύστερα από το Ζετέ... διάλειμμα λόγω των κρίσεων– αλλά και η αβεβαιότητα που δημιουργούν οι επικείμενες εκλογές του 2023, επιβάλλουν αλλαγή «ατζέντας».

Το ζητούμενο πλέον για το οικονομικό επιτελείο είναι να σταματήσει η αναζήτηση του επόμενου μέτρου στήριξης, να διασφαλιστεί η επίτευξη του δημοσιονομικού στόχου για τη φετινή χρονιά και η πιθανή «υπερ-απόδοση», είτε σε επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης είτε σε δημοσιονομικό επίπεδο, να δημιουργήσει ένα «απόθεμα αξιοπιστίας» απέναντι στις αγορές. Ζητούμενο πλέον, να σταλεί το μήνυμα ότι το πρωτογενές έλλειμμα θα είναι φέτος μικρότερο –και στη χειρότερη περίπτωση ίσο με το 1,7%– και ότι η αναλογία του χρέους ως προς το ΑΕΠ θα υποχωρήσει χαμηλότερα από ό,τι προβλέπει το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού (169,1% του ΑΕΠ).

Η ταχύτητα με την οποία οι αγορές ακύρωσαν τη σχεδιαζόμενη οικονομική πολιτική στη Μεγάλη Βρετανία –προκαλώντας τελικώς και πολιτικές εξελίξεις σε μία από τις επτά ισχυρότερες οικονομίες του πλανήτη– υπενθύμισε ποιος

Οι δημοσιονομικοί στόχοι μπαίνουν και πάλι στη ζωή μας ύστερα από το Ζετέ... διάλειμμα λόγω κρίσεων.

ασκεί την αυστηρότερη εποπτεία και της ελληνικής οικονομίας τώρα που έχει κλείσει και η μεταμνημονιακή περίοδος. Η εβδομάδα θα ξεκινήσει με την απόδοση του ελληνικού 10ετούς ομολόγου να ξεπερνάει και το όριο του 5% με το αντίστοιχο ιταλικό να είναι στο 4,74% και το βρετανικό πάνω από το 4%. Με τέτοιες συνθήκες στην αγορά ομολόγων, η συζήτηση για πολιτικές που οδηγούν σε παραγωγή πρόσθετων ελλειμμάτων μπορεί να δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα. Γι' αυτό και ο πρωθυπουργός, επίσημα πλέον από τις Βρυξέλλες, έσπευσε να βάλει «πάγο» στη συζήτηση για πρόσθετη στήριξη (σ.σ. τελευταίο... κεφάλαιο η επαναφορά της οριζόντιας επιδότησης του πετρελαίου κίνησης παρά το χαμηλό δημοσιονομικό κόστος του μέτρου) και να διαβεβαιώσει για μια ακόμη φορά ότι ο στόχος για συγκράτηση του φετινού πρωτογενούς ελλείμματος στο 1,7% του ΑΕΠ θα επιτευχθεί.

Το ενδεχόμενο η οικονομία να «τρέξει» φέτος με μεγαλύτερη ταχύτητα από την προϋπολογισμένη του 5,3% είναι ανοικτό. Ωστόσο, τίποτα δεν είναι δεδομένο. Το +6% που συζητείται ατύπως προϋποθέτει ρυθμό ανάπτυξης άνω του 3,5%-4% στο γ' και στο δ' τρίμηνο της φετινής

Ζητούμενο πλέον για το οικονομικό επιτελείο είναι να διασφαλιστεί η επίτευξη του δημοσιονομικού στόχου για τη φετινή χρονιά και η πιθανή «υπεραπόδοση» να δημιουργήσει ένα «απόθεμα αξιοπιστίας» απέναντι στις αγορές.

χρονιάς. Τα έσοδα του τουρισμού αυξήθηκαν αισθητά στον κρισιμότερο μήνα της φετινής χρονιάς (τον Αύγουστο), ωστόσο δεν κινήθηκαν σε εντυπωσιακά επίπεδα με αποτέλεσμα στο 8μηνο να καταγράφεται ήδη υστέρηση 500 εκατ. ευρώ συγκριτικά με το 2019 (ατύπως, ο πήχυσ έχει μπει πλέον στο να καταγραφεί νέο ιστορικό ρεκόρ τουριστικών εσόδων). Ετσι, η υπέρβαση του στόχου σε επίπεδο ανάπτυξης θα κριθεί ουσιαστικά στο παρά... ένα. Γι' αυτό και το οικονομικό επιτελείο θα αφήσει ανοικτό έως την τελευταία στιγμή το ενδεχόμενο να προχωρήσει σε βελτίωση των στόχων στο πλαίσιο κατάρτισης του τελικού σχεδίου του προϋπολογισμού. Αλλωστε, τον Νοέμβριο που θα κατατεθεί στη Βουλή, δεν θα έχει καν γνωστοποιηθεί η πορεία της οικονομίας στο γ' τρίμηνο της φετινής χρονιάς. Πιο ξεκάθαρη εικόνα θα υπάρχει μόνο σε επίπεδο τιμών, ειδικά στο μέτωπο της ενέργειας.

Ανοικτό το ενδεχόμενο υψηλότερης ανάπτυξης φέτος, ανοικτό όμως και το ενδεχόμενο ο πληθωρισμός να κλείσει πάνω από το 9%. Μια τέτοια εξέλιξη θα βελτιώσει μεν την αναλογία του χρέους ως προς το ΑΕΠ (καθώς θα αυξήσει το ονομαστικό ΑΕΠ πάνω από τα 210 δισ. ευρώ ειδικά αν επιτευχθεί και ταχύτερη πραγματική ανάπτυξη) αλλά από την άλλη θα δημιουργήσει πρόσθετη πίεση στο σκέλος των δαπανών, τόσο για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του κράτους όσο και για την αύξηση των συντάξεων από την 1/1/2023.

Περισσότερα έσοδα

Το ενδεχόμενο να παραχθούν περισσότερα έσοδα μέχρι το τέλος του χρόνου από όσα έχουν προϋπολογιστεί, είναι επίσης ανοικτό. Ανάπτυξη 6% και πληθωρισμός πιο κοντά στο 10%, θα φέρουν το ονομαστικό ΑΕΠ κοντά στα 212 δισ. ευρώ, οπότε και τα φορολογικά έσοδα δυνητικά μπορούν να ξεπεράσουν τον σημερινό στόχο κατά 400-500 εκατ. ευρώ. Στο πλαίσιο του «σχεδίου αυτοσυγκράτησης», αυτά τα έσοδα δεν θα δαπανηθούν για πρόσθετα μέτρα στήριξης μέχρι το τέλος του έτους εκτός φυσικά και αν δημιουργηθούν τέτοιες συνθήκες για τα νοικοκυριά που να επιβάλλουν την κρατική παρέμβαση. Αν τέτοιες συνθήκες δεν υπάρξουν, η κυβέρνηση θα προτιμήσει να περιορίσει το πρωτογενές έλλειμμα κάτω από το 1,7%.

Το ίδιο θα ισχύσει και για το 2023. Μεγαλύτερη στήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων θα αποφασίζεται εφόσον διασφαλίζεται ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα 0,7%. Η αυτοσυγκράτηση σε οικονομικό επίπεδο από τον Ιανουάριο θα έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Πρώτον, διότι θα είναι ήδη στο... τραπέζι οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας που ουσιαστικά θα επαναφέρουν τη συζήτηση για την παραγωγή πρωτογενών πλεονασμάτων άνω του 2,5% από το 2024 για την Ελλάδα και, δεύτερον, διότι οι αγορές θα ψάχνουν ήδη από τις αρχές του έτους τα σενάρια πολιτικής αβεβαιότητας στην Ελλάδα.

PLACELIFT
renovations - constructions

Τηλ: 77 770520

We will help you create
the home of your dreams.

Η ΕΞΕΛΟΧΟΣ

Μαρτυρίες από τον Δυτικό Παράλιο Πόντο
και την Παφλαγονία

Ο 12ος τόμος
την ΚΥΡΙΑΚΗ

06/11

Μια πολύτομη
έκδοση του Κέντρου
Μικρασιατικών
Σπουδών

✠ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

1922
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ Ν Η Μ Η Σ
2022

Μύθοι και αλήθειες για τις πωλήσεις δανείων

Οι πρακτικές των τραπεζών, οι τιμές που αγοράζουν τα funds, το ποσοστό κέρδους και οι ιδιαιτερότητες της υπόθεσης Πάτσον

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η υπόθεση του βουλευτή Ανδρέα Πάτσον έφερε στο προσκήνιο το θέμα των δανείων που έχουν πωληθεί σε funds και ήρθε να επιβαρύνει το κλίμα που ούτως ή άλλως ήταν πολεμικό μεταξύ της κυβέρνησης και των εταιρειών διαχείρισης. Αιτία είχε αποτελέσει το θέμα των ρυθμίσεων του εξωδικαστικού μηχανισμού και της νομιμοποίησης που έχουν οι servicers να κάνουν πλειστηριασμούς ακινήτων με αφορμή μία απόφαση του Αρείου Πάγου. Τα δύο γεγονότα επανέφεραν στο προσκήνιο τη συζήτηση για τη λειτουργία των funds στην ελληνική αγορά. Μία συζήτηση στην οποία η διαχωριστική γραμμή μεταξύ μύθου και αλήθειας είναι δυσδιάκριτη.

— Είναι συνήθως πρακτική η συναλλαγή που έκανε ο Ανδρέας Πάτσον με την Τράπεζα Πειραιώς το 2009 και κατά πόσον είναι θεμιτό μια τράπεζα να δανειοδοτεί τον αγοραστή ενόσ χαρτοφυλακίου;

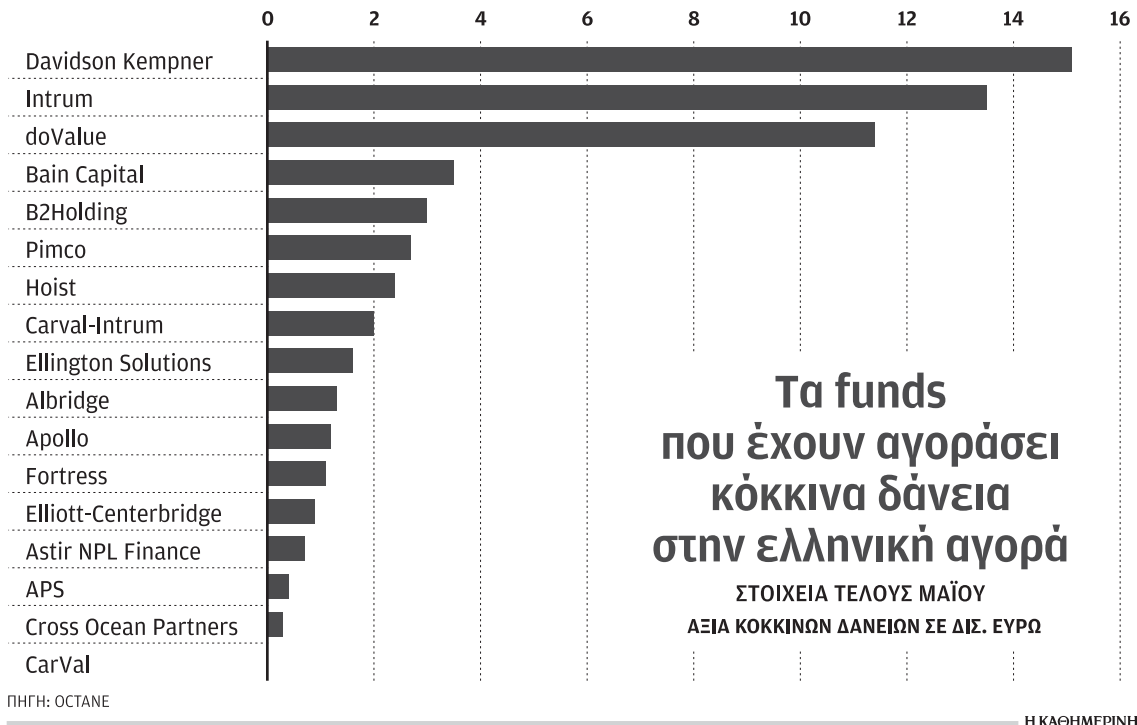
Οχι, η εν λόγω συμφωνία δεν είναι η συνήθης πρακτική. Οι τράπεζες πουλάνε κατά κύριο λόγο μεγάλα χαρτοφυλάκια σε επενδυτικά κεφάλαια και όχι σε ιδιώτες, ενώ ακόμη και στην περίπτωση

Δεν συνηθίζεται οι τράπεζες να δανειοδοτούν τους αγοραστές χαρτοφυλακίων των κόκκινων δανείων.

μικρών χαρτοφυλακίων, π.χ. ναυτιλιακών ή factoring, οι αγοραστές είναι funds που εξειδικεύονται στη συγκεκριμένη αγορά. Επίσης, δεν συνηθίζεται να δανειοδοτούν τους αγοραστές χαρτοφυλακίων καθώς κάτι τέτοιο σημαίνει ότι η τράπεζα αποδέχεται ότι ο ιδιώτης θα χρησιμοποιεί τις εισπράξεις των δανείων που «αγόρασε» για να αποπληρώσει το δικό του δάνειο, δηλαδή «Γιάννης κερνά, Γιάννης πίνει».

— Τι ισχύει για τα funds που έχουν αγοράσει τα κόκκινα δάνεια. Είναι εξωχώριες εταιρείες τις οποίες μπορεί να συστήσει κάθε ιδιώτης;

Οχι, τα funds που έχουν αγοράσει τα κόκκινα δάνεια των ελληνικών τραπεζών δεν είναι εξωχώριες εταιρείες παρόμοιες με αυτήν που είχε συστήσει ο Ανδρέας Πάτσον. Funds όπως οι Intrum, doValue, Davidson Kempner, Bain,

Carval, EOS, Fortress, B2 Holding, είναι από τα μεγαλύτερα επενδυτικά κεφάλαια με διεθνή δραστηριότητα, ορισμένα από τα οποία είναι εισηγμένες εταιρείες. Πρόκειται για ομίλους που εξειδικεύονται στην ευρωπαϊκή και διεθνή αγορά των κόκκινων δανείων. Αντίστοιχα, οι εταιρείες διαχείρισης,

ορισμένες εκ των οποίων είναι θυγατρικές των μεγαλύτερων από αυτά τα funds και των τραπεζών, διέπονται από ειδικό ρυθμιστικό πλαίσιο, ελέγχονται από την ΤτΕ και με βάση τον νόμο δεν έχουν την κυριότητα αυτών των δανείων, λειτουργούν όμως ως εντολείς τους και διαχειρίζονται για λογα-

ριασμό τους τα δάνεια που τους έχουν ανατεθεί.

— Σε τι τιμή αγοράζουν τα funds τα κόκκινα δάνεια;

Ένα fund δεν αγοράζει μεμονωμένα δάνεια, αλλά πακέτο δανείων. Η τιμή στην οποία έχουν αγοράσει εξαρτάται από την κα-

τηγορία των δανείων και το κατά πόσον είναι δάνεια με εξασφάλιση, δηλαδή έχουν υποθήκη ακίνητο ή όχι και τον βαθμό ανακτησιμότητας που υπολογίζουν ότι θα έχουν. Έτσι τα στεγαστικά π.χ. δάνεια αποτιμώνται σε μεγαλύτερη αξία από τα καταναλωτικά, που συνήθως δεν έχουν εξασφαλίσεις και για αυτό έχουν πουληθεί πράγματι σε τιμή χαμηλότερη από τα δάνεια που έχουν υποθήκη. Οι τιμές στις οποίες έχουν γίνει μέχρι σήμερα οι πωλήσεις διαμορφώνονται μεταξύ του 30% έως 60% της λογιστικής αξίας του χαρτοφυλακίου, δηλαδή της αξίας του μετά τις προβλέψεις που έχει πάρει η τράπεζα στα βιβλία της.

— Ισχύει ότι τα funds έχουν αγοράσει κόκκινα δάνεια σε μονοψήφιο ποσοστό, όπως στο 5% της αξίας τους, και σε ποιες περιπτώσεις;

Ισχύει μόνο για μεμονωμένα χαρτοφυλάκια, τα οποία είχαν δάνεια χωρίς εξασφαλίσεις. Πρόκειται για τα πρώτα πακέτα δανείων που πουλήθηκαν στην ελληνική αγορά, κυρίως το 2015, και τα οποία ήταν οφειλές από καταναλωτικά δάνεια και κάρτες και μικρά επιχειρηματικά δάνεια χωρίς υποθήκες. Οι οφειλές αυτές με δεδομένο ότι οι τράπεζες είχαν κάνει ήδη αρκετές

προσπάθειες για να τις ρυθμίσουν, καθώς ήταν ανείσπρακτες για 7 έως και 10 χρόνια, θεωρήθηκαν πολύ μικρές εισπραξιμότητας και έτσι αποτιμήθηκαν σε μονοψήφιο ποσοστό της λογιστικής τους αξίας και πουλήθηκαν στο 5%, 7% ή 9%.

— Με τι κέρδος δουλεύουν τα funds;

Οι αποδόσεις με βάση τις οποίες δουλεύουν τα funds κυμαίνονται μεταξύ 10%-15% και συνυπολογίζονται στην τιμή κάθε χαρτοφυλακίου που εξαγοράζει. Χονδρικά, αν ένα χαρτοφυλάκιο λογιστικής αξίας 100 ευρώ έχει αγοράσει π.χ. στα 40 ευρώ, αυτό σημαίνει ότι έχει υπολογιστεί ότι θα φέρει ανακτήσεις 70 ευρώ στο βάθος της 5ετίας, όσο δηλαδή η αποτίμησή του —τα 40 ευρώ— πλέον την απόδοση του fund. Εάν έχει αγοραστεί στα 5 ευρώ υπολογίζεται ότι θα αποφέρει περί τα 8 ευρώ. Η απόδοση που υπολογίζει το fund επιπρεάζεται από το οικονομικό περιβάλλον της χώρας. Έτσι, σε μια χώρα που υπάρχει ασφάλεια δικαίου και το νομικό σύστημα, από τα υποθηκοφυλακεία έως τα δικαστήρια, λειτουργεί αποτελεσματικά και γρήγορα, το ποσοστό κέρδους μειώνεται, ενώ αυξάνεται σε περίπτωση που το οικονομικό περιβάλλον είναι δυσχερές.

Γιατί οι τράπεζες δεν πωλούν στους οφειλότες

— Έχουν ζημωθεί οι τράπεζες από τις πωλήσεις δανείων;

Οι τράπεζες έχουν ούτως ή άλλως ζημωθεί από τα κόκκινα δάνεια γιατί όσο τα είχαν στον ισολογισμό τους έπαιρναν κάθε χρόνο προβλέψεις και «αιχμαλώτιζαν» κεφάλαια, τα οποία δεν πήγαιναν στην οικονομία μέσω νέων δανείων. Και στις πωλήσεις υποχρεώθηκαν να εγγραφούν ζημιές κατά τη στιγμή της πώλησης ανάλογα με το πόσο «κακό» ήταν το χαρτοφυλάκιο που μεταβίβαζαν. Οι υψηλές ζημιές που είχαν οι ελληνικές τράπεζες, και ήταν και η αιτία για να ανακεφαλαιοποιηθούν τρεις φορές την προηγούμενη δεκαετία, ήταν γιατί το πρόβλημα των κόκκινων δανείων στη χώρα μας συντηρήθηκε με κακές πολιτικές για πάνω από μία δεκαετία. Έτσι

Οι λόγοι που τα funds μπορούν να προσφέρουν μεγαλύτερο «κούρεμα» του χρέους σε σύγκριση με τα πιστωτικά ιδρύματα.

το πρόβλημα κακοφόρμιζε και όταν υποχρεώθηκαν να τα πουλήσουν τα δάνεια για να τα ξεφορτωθούν οριστικά από τους ισολογισμούς τους, η αποτίμησή τους, δηλαδή το ποσοστό εισπραξιμότητας, ήταν σε αρκετές περιπτώσεις χαμηλή.

— Γιατί οι τράπεζες δεν πούλησαν τα δάνεια στους οφειλότες τους στην τιμή που τα πούλησαν στα funds;

Ο κύριος λόγος για τον οποίο οι ελληνικές τράπεζες δεν πούλησαν τα δάνεια αυτά στους ίδιους τους οφειλότες στην τιμή που τα πούλησαν στα funds είναι ο πθικός κίνδυνος, που παρακολουθείται από τις εποπτικές αρχές. Σύμφωνα με τους επιτόκτες, μια τέτοια πρακτική θα έθετε σε κίνδυνο όλο το χαρτοφυλάκιο των τραπεζών —και το ενήμερο—, αφού κανείς δεν θα είχε κίνητρο να αποπληρώσει τα δανειά του και θα διεκδικούσε «κούρεμα» ή θα έ-

Αν οι τράπεζες πουλούσαν τα δάνεια στους οφειλότες, κανείς δεν θα πλήρωνε και θα διεκδικούσε «κούρεμα» της οφειλής του.

παυε να πληρώνει το δάνειό του προσδοκώντας τότε αυτό θα βγει προς πώληση για να το αγοράσει.

— Ισχύει ότι η Κύπρος έχει δώσει τη δυνατότητα στους οφειλότες να αγοράσουν το δάνειό τους πριν το μεταβιβάσουν στην τιμή που το μεταβιβάζουν σε fund;

Οχι, δεν ισχύει ότι του δίνει τη δυνατότητα να το αγοράσει στην τιμή που το πουλάει στο fund. Με βάση την κυπριακή νομοθεσία ο δανειολήπτης δικαιούται εντός 45 ημερών να υποβάλει πρόταση εξαγοράς του δανείου του. Ο πελάτης έχει δικαίωμα να κάνει γραπτή προσφορά, στην οποία αναφέρεται υποχρεωτικά το ποσό της προσφοράς, η χρονική περίοδος αποπληρωμής και η πηγή χρηματοδότησης. Ωστόσο η προσφορά του πελάτη δεν δεσμεύει την τράπεζα, η οποία δεν είναι υποχρεωμένη να αιτιολογήσει την απόφασή της.

— Τι ισχύει για τις τιτλοποιήσεις δανείων και ποια είναι η διαφορά τους σε σχέση με τις πωλήσεις δανείων;

Η τιτλοποίηση αποτελεί επίσης μεταβίβαση δανείων, αλλά λόγω της δομής που έχει, είναι πιο ευέλικτη γιατί εκδίδονται ομολογίες που μπορούν να μεταβιβαστούν σε περισσότερους επενδυτές, αξιολογούνται με βάση συγκεκριμένη μεθοδολογία και έτσι στοιχίζει λιγότερα κεφάλαια για την τράπεζα σε σχέση με την απλή πώληση και άρα είναι περισσότερο επωφελής.

— Μπορούν τα funds να δώσουν μεγαλύτερα «κούρεμα» στους οφειλότες έναντι αυτών που έδιναν οι τράπεζες;

Ναι, τα funds μπορούν να κάνουν μεγαλύτερα «κούρεμα» για δύο κυρίως λόγους. Πρώτον, δεν εποπτεύονται από την ΕΚΤ και δεν έχουν το

αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τις τράπεζες. Έτσι έχουν μεγαλύτερη ευελιξία. Στην πράξη όμως αυτό γίνεται με αυστηρούς όρους και αφού εκτιμήσουν την ακίνητη περιουσία που διατίθεται ο οφειλόμενος. Έτσι, εάν κάποιος χρωστάει π.χ. 100.000 ευρώ, αλλά η αξία της περιουσίας του είναι μεγαλύτερη, π.χ. 150.000 ευρώ, θα επιδιώξουν να εισπράξουν το σύνολο της οφειλής. Πρόκειται για την πρακτική που ακολουθούσαν και οι τράπεζες και την οποία υιοθετούν και τα funds καθώς, όπως υποστηρίζουν, για όλες τις ρυθμίσεις και τους διακανονισμούς οφειλών εφαρμόζεται διεθνώς ο κανόνας του «No-Worse-Off». Δηλαδή ο πιστωτής πρέπει να λαμβάνει από τη ρύθμιση τουλάχιστον αυτό που θα εισέπραττε σε μια αναγκαστική ρευστοποίηση, με βάση την αξία της ακίνητης περιουσίας και την ικανότητα αποπληρωμής.

— Τι τελικά συμβαίνει στην πράξη; Κάνουν ρυθμίσεις και «κούρεμα» οφειλής;

Με βάση τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στη Βουλή από το 2020 έως σήμερα, οι εταιρείες διαχείρισης έχουν ολοκληρώσει ρυθμίσεις άνω των 7,5 δις. ευρώ για τα τιτλοποιημένα χαρτοφυλάκια, ρυθμός που επιταχύνεται συνεχώς, καθώς κάθε μήνα ρυθμίζονται πλέον δάνεια αξίας 450 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, ρύθμιση πάνω από 430.000 δάνεια αξίας άνω των 8,5 δις. ευρώ, τα οποία διατηρούν οι τράπεζες στην κατοχή τους και τα οποία αναταξινομήθηκαν στους ισολογισμούς τους ως υγιή. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, στην πλειονότητα των περιπτώσεων οι ρυθμίσεις περιλαμβάνουν άφες χρέους. Ενδεικτικά, στα στεγαστικά οι ρυθμίσεις περιλαμβάνουν σε πολλές περιπτώσεις άφες χρέους που κυμαίνονται μεταξύ 35%-40%, στα καταναλωτικά 50%-65%, στα δάνεια μικρών επιχειρήσεων 55% και στα μεγάλα εταιρικά δάνεια περίπου 40%. Οι προϋποθέσεις για το «κούρεμα» εξαρτάται από την πραγματική ικανότητα αποπληρωμής του οφειλόμενου και την αξία των περιουσιακών του στοιχείων.

— Ισχύει ότι τα funds προτιμούν τους πλειστηριασμούς ακινήτων αντί για ρυθμίσεις;

Τόσο τα funds όσο και οι εταιρείες διαχείρισης, όπως εξηγούν οι εκπρόσωποι του κλάδου έχουν συμφέρον να κάνουν ρυθμίσεις και λιγότερο πλειστηριασμούς. Οι ρευστοποιήσεις χρησιμοποιούνται ως έσοδο μέτρο για τον απλό λόγο ότι ειδικά οι πλειστηριασμοί είναι μια ακριβή και δυσκίνητη διαδικασία που απαιτεί 2-3 χρόνια, κατά τα οποία το fund δεν εισπράττει τίποτα από την οφειλή. Επιπλέον, οι πλειστηριασμοί επιβαρύνονται με δικαστικά και συμβολαιογραφικά έξοδα και έχει υπολογιστεί ότι για ένα δάνειο 100.000 ευρώ, τα έξοδα αναγκαστικής εισπράξης ανέρχονται περίπου σε 15.000 ευρώ. Αντίθετα, η ρύθμιση είναι ανέξοδη και φέρνει σταθερά έσοδα στο fund.

— Σε ποιες περιπτώσεις προκρίνουν τους πλειστηριασμούς;

Ο πλειστηριασμός προκρίνεται στην περίπτωση που τα έσοδα από τη ρευστοποίηση της ακίνητης περιουσίας είναι υψηλότερα από τα έσοδα που θα προέλθουν από τη ρύθμιση του δανείου, με βάση πάντα το τι χρωστάει κάποιος. Δηλαδή, αν η οφειλή είναι 100 ευρώ, η ακίνητη περιουσία 150 και η προτεινόμενη ρύθμιση με βάση το εισόδημα του οφειλόμενου φέρει 60 ευρώ, το fund θα επιλέξει τη ρευστοποίηση με το σκεπτικό ότι θα εξασφαλίσει μεγαλύτερο μέρος του οφειλόμενου ποσού. Πίσση εισπρακτική έχει δημιουργηθεί, επίσης, για τα business plan ορισμένων τιτλοποιήσεων, τα οποία επειδή καταρτίστηκαν πριν από την κρίση της πανδημίας, αποδείχθηκαν φιλόδοξα, με συνέπεια να μην επιτυγχάνονται οι προβλεπόμενες ανακτήσεις.

— Συμφέρει τα funds και τις τράπεζες να συγκεντρώνουν στο χαρτοφυλάκιο τους μεγάλους όγκους ακινήτων;

Στην πραγματικότητα, δεν συμφέρει, με εξαίρεση τα πολύ καλά οικιστικά και εμπορικά ακίνητα που έχουν υψηλή ζήτηση και μπορούν εύκολα να μεταπωληθούν. Η συκέντρωση ακινήτων έχει πολύ υψηλό κόστος συντήρησης, που αφορά

Οι πλειστηριασμοί είναι μια ακριβή και δυσκίνητη διαδικασία που απαιτεί 2-3 χρόνια, κατά τα οποία το fund δεν εισπράττει τίποτα.

είτε τους λογαριασμούς που θα πρέπει να πληρώσουν είτε κυρίως το κόστος αποκατάστασης των παρατυπιών που έχουν τα περισσότερα ακίνητα στη χώρα μας, αφού με βάση τον νόμο, για να γίνει πλέον κάθε μεταβίβαση πρέπει το ακίνητο να είναι καθαρό από παρατυπίες.

— Πόσοι πλειστηριασμοί ακινήτων έχουν γίνει μέχρι σήμερα και πόσο προβλέπεται να γίνουν;

Για το 2022 έχουν ανακοινωθεί 40.770 πλειστηριασμοί. Ο αριθμός των πλειστηριασμών είναι μεγαλύτερος από αυτών των προηγούμενων χρόνων, που λόγω και της πανδημίας είχαν ατονήσει, αλλά είναι ανάλογος με τους πλειστηριασμούς που γίνονταν κάθε χρόνο πριν ξεσπάσει η δημοσιονομική κρίση και η χώρα μπει στα μνημόνια.

— «Παγώνουν» πράγματι οι πλειστηριασμοί ακινήτων μετά την απόφαση του Αρείου Πάγου;

Οχι, οι πλειστηριασμοί δεν «παγώνουν» σε καμία περίπτωση. Η απόφαση του Αρείου Πάγου 822/2022 αμφισβητεί αν η εταιρεία διαχείρισης έχει τη νομική δυνατότητα να εκπροσωπεί το fund σε δικαστικές διαδικασίες. Η απόφαση αυτή εκφράζει μια μεμονωμένη άποψη, ενώ η θέση που πλειοψηφεί στην νομολογία των δικαστηρίων αποδέχεται αυτή τη δυνατότητα. Υπάρχουν συνολικά 11 αποφάσεις του Αρείου Πάγου που τάσσονται υπέρ της νομιμοποίησης. Επίσης, μετά την έκδοση της 822/2022 αποφάσεις του Αρείου Πάγου, έχουν εκδοθεί δύο νεότερες αρεοπαγτικές αποφάσεις (1343/2022 και 1102/2022) που αναγνωρίζουν τη δυνατότητα στις εταιρείες διαχείρισης να επισπεύδουν δικαστικές ενέργειες.

Η ακριβή ενέργεια και η έλλειψη εργατικού δυναμικού πλήττει τα ξενοδοχεία

Κλυδωνίζεται ο ξενοδοχειακός κλάδος από το ενεργειακό κόστος, τον πληθωρισμό και την έλλειψη εργατικού δυναμικού. Όπως ανέφερε ο Αλέξανδρος Βασιλικός, επικεφαλής του ομίλου Αιόρτα, κατά την ανάλυση των καθηκόντων του ως προέδρου της Πανευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Ξενοδοχίας και Εστιασών (HOTREC), που έχει μέλη 47 εθνικές οργανώσεις από 36 ευρωπαϊκά κράτη, η φιλοξενία και η εστίαση καλούνται να αντιμετωπίσουν μια σειρά σημαντικών ζητημάτων. Πρόκειται για «τις πληθωριστικές πιέσεις, το ενεργειακό κόστος και τις ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό αλλά και τις συνέπειες ενός συνεχιζόμενου καταστροφικού πολέμου μέσα στην ίδια την Ευρώπη», όπως ανέφερε. «Ταυτόχρονα, καλούμαστε να βάσουμε τις βάσεις για μια πρόστιμη φιλοξενία στα χρόνια που έρ-

Το υψηλό ενεργειακό κόστος, ο πληθωρισμός και η έλλειψη προσωπικού πιάζουν τον κλάδο.

χονται, ώστε να συνεχιστεί με όρους βιωσιμότητας η προσφορά του κλάδου στην Ευρώπη και στους πολίτες της», πρόσθεσε ο κ. Βασιλικός.

«Η διαχείριση του ελλείμματος ενέργειας και η εύρεση του κατάλληλου οπμιείου ισορροπίας μεταξύ της ανάγκης για αύξηση τιμών, της υιοθέτησης μέτρων περικοπών κόστους και της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών αποτελούν το «κλειδί» σημείωσε, χθες, από τη Στοκχόλμη, όπου πραγματοποιήθηκαν οι αρχαιρεσίες της HOTREC η γενική γραμ-

Για αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία κάνει λόγο ο όμιλος «Λάμψα». Το κόστος ενέργειας αυξήθηκε κατά 159% ή 1 εκατ. ευρώ το πρώτο εξάμηνο φέτος σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2021.

ματέας Τουρισμού της Αυστρίας, Σουζάν Κράους Γουίνκλερ. Με την εκτόξευση του ενεργειακού κόστους να συνιστά τη νέα μεγάλη κρίση που καλούνται να διαχειριστούν οι ξενοδοχοί, η HOTREC, με επιστολή της στα τέλη Σεπτεμβρίου, έχει ζητήσει από το συμβούλιο υπουργών Ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη μείωση των τιμών ενέργειας. Κι αυτό προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο κατάρρευσης χιλιάδων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

«Η φιλοξενία αποτελεί ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα για την ευρωπαϊκή οικονομία, με 12 εκατομμύρια εργαζομένους σε πάνω από 2.000.000 επιχειρήσεις, το 90% των οποίων είναι μικρά και μεσαία μεγέθους ξενοδοχεία, εστιατόρια και καφέ. Όπως συμβαίνει και στην Ελλάδα, η φιλοξενία είναι η ραχοκοκαλιά της μικρομεσαίας επιχει-

ρηματικότητας στην Ευρώπη», σημείωσε χθες ο κ. Βασιλικός.

Σύμφωνα με την Πανευρωπαϊκή Συνομοσπονδία, η ξενοδοχία και η εστίαση, ενόσω παραμένουν σε τροχιά ανάκαμψης από την πανδημία, βρίσκονται αντιμέτωπες με υψηλές τιμές τροφίμων, έλλειψη προσωπικού και ισχυρό πληθωρισμό, ενώ οι τιμές της ενέργειας έχουν αυξηθεί από 200% έως 600%. «Οι πτωχεύσεις αποτελούν πραγματικότητα σε ορισμένες περιπτώσεις, ενώ κάποιες εταιρείες αξιολογούν προσεκτικά το επιχειρηματικό πλάνο τους, ώστε να αποφασίσουν εάν είναι δυνατόν να παραμείνουν βιώσιμες», αναφέρει η επιστολή της HOTREC.

Από την πλευρά του, ο ξενοδοχειακός όμιλος Λάμψα, που ελέγχει τα ξενοδοχεία Μεγάλη Βρεταννία, King George, Athens Capital, το Sheraton στη Ρόδο, το Hyatt

και το Excelsior στο Βελιγράδι, κάνει λόγο για αρνητικές επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης στην κερδοφορία. Όπως επισημειώνεται στην οικονομική έκθεση για τα αποτελέσματα του φετινού πρώτου εξαμήνου, κατά το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα, σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2021, το κόστος ενέργειας αυξήθηκε κατά 159% ή 1 εκατ. ευρώ. Εναντι του 2019, το ενεργειακό κόστος για τη Λάμψα ενισχύθηκε κατά 89% ή 0,75 εκατ. ευρώ. «Σημαντικές ήταν και οι αυξήσεις των τιμών σε μια σειρά προϊόντων (τρόφιμα, ποτά, αναλώσιμα, υλικά) καθώς και των μεταφορικών εξόδων λόγω της υψηλής αύξησης στις τιμές των καυσίμων. Τέλος, παρατηρείται αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένου προσωπικού και αύξηση των εξόδων μισθοδοσίας», σημειώνει ο ξενοδοχειακός όμιλος.

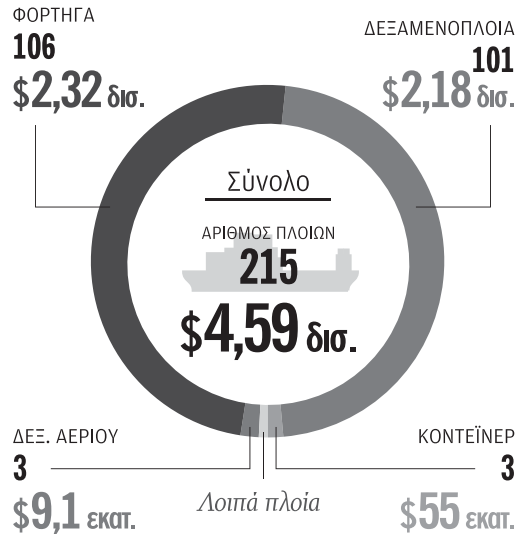
Στροφή στα δεξαμενόπλοια από τους Έλληνες πλοιοκτήτες

Οι αγοραπωλησίες του θμίνου αποκαλύπτουν την επενδυτική μετατόπιση

Σε πωλήσεις πλοίων, η αξία των οποίων εκτιμάται πως έχει κορυφωθεί στον τρέχοντα κύκλο της ναυτιλιακής αγοράς και στην αγορά άλλων που εκτιμάται πως έχουν περαιτέρω παραπέρα ανατιμήσεων εμφανίζονται να προχωρούν οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων, με βάση τις αγοραπωλησίες που καταγράφονται κατά το εννέαμηνιο της τρέχουσας χρονιάς. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον ναυλομεσιτικό όικο Allied Shipbroking, Έλληνες εφοπλιστές έχουν πουλήσει, μέχρι και τη δεύτερη βδομάδα του Οκτωβρίου, 189 εμπορικά πλοία έναντι ποσού της τάξης των 4,19 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

Την ίδια περίοδο, όμως, έχουν αγοράσει 215 μεταχειρισμένα πλοία συνολικής αξίας 4,59 δισεκατομμυρίων. Η καθαρή επένδυση δηλαδή ανέρχεται στα 400 εκατομμύρια δολάρια. Ωστόσο, μια προσεκτικότερη ματιά δείχνει τη μετατόπιση του βάρους από τα κοντινότερα προς τα εξωμεγιστοπλοία και τα φορτηγά μεταφοράς πουλούσαν φθηνότερα. Ειδικότερα, πωλήθηκαν 18 πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, η αξία των οποίων κορυφώθηκε κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο, όπως και η ναυαγοαγορά τους που πλέον έχει περικήσει σε φάση διόρθωσης: ενώ πωλήθηκαν 18 τέτοια πλοία έναντι πενήνιου 756 εκατ. δολ., αγοράστηκαν μόλις 3 από τη δευτερογενή αγορά αξίας 55 εκατομμυρίων. Η αποκομίζω υπεραξιών από τον πολλαπλασιασμό της αξίας του τα τελευταία χρόνια αποτέλεσε προφανές κίνητρο, ανάφορον ναυτιλιακής πτυχής. Σε λίγες μόλις ενν εβδομάδες οι ναυλογράφοι των boxship γνώρισαν μεγάλη πτώση, υποχωρώντας απότομα, πλην όμως από μια παρατεταμένη περίοδο έκτακτων και άνευ προηγούμενου υψηλών επιπλέον. Οι τιμές ναυλωσις πλοίων εμπορευματοκιβωτίων παραμένουν ωστόσο εντός του εύρους

ΑΓΟΡΕΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

ПНГН: Allied Shipbroking 16/10/2022

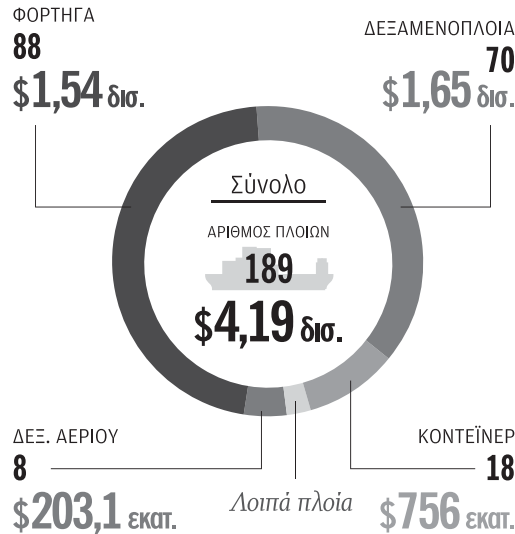
Μέχρι και τη 2η εβδομάδα του Οκτωβρίου είχαν πωληθεί 189 εμπορικά πλοία έναντι 4,19 δις. δολ. και είχαν αγορασθεί 215 μεταχειρισμένα αξίας 4,59 δις.

των προηγούμενων κύκλων της αγοράς. Εχοντας όμως αυξηθεί απότομα από το 2020 μέχρι και το 2021 κορυφώθηκαν στην αρχή του 2022. Ο δείκτης SCFI που επικαλείται η Clarkson έφτασε στο υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί ποτέ, την πρώτη εβδομάδα του Ιανουαρίου. Καθώς παργάνοι που είχαν οδηγήσει στην άνοδο, όπως η συμμόρφωση σε πολλά λιμάνια που προσπαθούσαν να καλύψουν τον χαμένο χρόνο από τα lockdowns της πανδημίας άρχισαν να υποχωρούν, στα μέσα Ιουλίου ο σχετικός δείκτης είχε υποχωρήσει

περίπου κατά 20% από τα επίπεδα ρεκόρ των αρχών του έτους. Ωστόσο, κατόπιν η πτώση επιταχύνθηκε με αποτέλεσμα σήμερα οι ναύλοι γι' αυτά τα πλοία να έχουν υποχωρήσει περίπου κατά 60% από το υψηλό τους.

Μέχρι στιγμής πέφτος πουλήθηκαν επίσης από ναυτιλιακές επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων 70 μεταχειρισμένα δεξαμενόπλοια έναντι 1,65 δις. δολ., αλλά αγοράσθηκαν 101 μεταχειρισμένα αζίας 2,18 δις. καταμυριούν. Δηλαδή 31 περισσότερα. Από τον Φεβρουάριο, οπότε η Ρωσία είχε βάλει στην Ουκραία και άρχιζε να γίνεται αντιληπτό πως η μεταφορά αργού πετρελαίου αλλά και διυλισμένων προϊόντων θα πρέπει να γίνεται από μακρινότερες αγορές, όλοι οι τύποι δεξαμενοπλοίων έχουν δει τα ημερήσια έσοδα τους να αυξάνονται από τα επίπεδα των 5.000-10.000 δολαρίων την ημέρα στην περιοχή των 60.000 δολαρίων σήμερα. Προσφώω μάλιστα, την άνοιξη η

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ναύλιο για κάποια τάνκερ (afamax) έφτασαν ή και ξεπέρασαν ακόμη και τα 90.000 δολάρια ημερησίως. Μαζί με τα πλοία μεταφοράς αργού ενισχύθηκαν τα ημερήσια έσοδα των πλοίων μεταφοράς διυλισμένων προϊόντων, μια και η Ευρώπη αλλά και άλλες αγορές αναγκάζονται πλέον να μεταφέρουν και επεξεργασμένα πετρελαιοειδή από αγορές που βρίσκονται μακρύτερα.

Τα φορτηγά μεταφοράς ξηρού φορτίου κινούν, ελληνικών συμφερόντων, που πουλήθηκαν μέχρι στιγμής φέτος έναντι 1,54 δισ. δολ. είναι 88, ενώ αυτά που αγοράστηκαν έχουν αξία 2,3 δισεκατομμύρια και αριθμούν τα 106. Σύμφωνα με ναυλομεσιτικές πηγές οι αγοραπωλησίες στα φορτηγά αντικατοπτρίζουν μια τυπική διαδικασία ανανέωσης τονά με πιο σύγχρονα πλοία, ενώ αυτές στα δεξαμενόπλοια δείχνουν την έμφαση που δίνεται στις προοπτικές ανάπτυξης τους.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

15.500 στοχευμένους ελέγχους σχεδιάζει η ΑΑΔΕ μέσα στο '23

Τον προγραμματισμό των ελέγχων για το επόμενο έτος έχει ξεκινήσει η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, με στόχο οι ελεγκτές να καταστρώσουν τα σχέδιά τους και να διενεργήσουν 15.500 στοχευμένες ελέγχους με βάση τις πληροφορίες που θα συλλέξουν, αλλά και με κριτήρια ανάλυσης κινδύνου. Ταυτόχρονα, θα συγκροτηθούν ειδικές ομάδες με κατάλληλο και εξειδικευμένο προσωπικό για τη διενέργεια ερευνών και ελέγχων σε ειδικά θέματα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής. Μάλιστα, οι ειδικές ομάδες θα διενεργήσουν 900 έρευνες φοροδιαφυγής. Οι ελεγκτές της Υπηρεσίας Ερευνών και Διοράδωσης Δημοσίων Εσόδων (ΥΕΔΔΕ) θα στείλουν χιλιάδες επιστολές σε φορολογούμενους, οι οποίες θα απαιτούν κατά τον έλεγχο των επιχειρήσεων θα τα έχουν άμεσα στον υπολογιστή τους. Δηλαδή, δεν θα χρειαστεί να μεταβούν στις υπηρεσίες τους για να ελέγξουν τα στοιχεία, αλλά θα μπορούν μέσω των tablets να έχουν πρόσβαση στο προφίλ των ελεγχόμενων. Στο στόχαστρο των ελεγκτών μπαίνουν:

Ο εντοπισμός αδήλωτης εργασίας με αντίστοιχη ενημέρωση των αρμοδίων αρχών. Η αναζήτηση, η συγκέντρωση και η επεξεργασία στοιχείων σχετικά με την απάτη στον ΦΠΑ από τις βάσεις δεδομένων της ΑΑΔΕ, καθώς και από άλλες Αρχές ή τρίτες πηγές πληροφοριών, και η ανάλυση, η αξιολόγηση και η διαχείριση αυτών που σχετίζονται με κυκλική απάτη στον ΦΠΑ (σύμπλο Καρουζέλ/Carousel).

Η συγκέντρωση των καταγγελιών, παρ'ότι, υποδείξεις, προτάσεις, αιτημάτων, στοιχείων και πληροφοριών που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες της διεύθυνσης και των Υπηρεσιών Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων των οποίων η λήψη πραγματοποιείται με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, όπως, τηλεφωνικά, μέσω Διαδικτύου, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), με τηλεμοιότητα (fax), με φυσική παρουσία κ.λπ., καθώς και η ταυτοποίηση των εμπλεκόμενων προσώπων, η καταγραφή, η επεξεργασία και η κατ' αρχήν αξιολόγηση αυτών, τόσο μεμονωμένα όσο και σωρευτικά για κάθε περίπτωση.

Η συγκέντρωση, επιπλέον, στοιχείων από διάφορες Αρχές ή τράπεζες πληρο-

Οι ελεγκτές δεν θα χρειαστεί να μεταβούν στις υπηρεσίες τους για να ελέγξουν τα στοιχεία, αλλά θα μπορούν μέσω tablet να έχουν πρόσβαση στο προφίλ των ελεγχομένων.

φοριών, καθώς και μέσω της διοικητικής συνδρομής από άλλες χώρες, σε συνεργασία με τη Διευθύνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων της ΑΑΔΕ, για περαιτέρω συσχετισμό και τεκμηρίωση των πληροφοριών. Η διενέργεια ελέγχων πρόληψης, εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας, εντός και εκτός των επιχειρήσεων. Η διενέργεια φορολογικών ελέγχων στη διακίνηση, στη διαμετακόμιση, στις εισαγωγές και στις εξαγωγές, στον εφοδιασμό και στη διάθεση των προϊόντων που υποκείμεται σε ειδικό φόρο καταναλώσιμα (ΕΦΚ).

Η διένεση για ελέγχους σε πλοία παντός είδους, μέσα στα χωρικά ύδατα, για φοροδιαφυγή/φοροαποφυγή και την ανακάλυψη παράνομης διακίνησης. Η διένεση ερευνών σε υποθήκες για τις οποίες υπάρχει υποψία σοβαρής φορολογικής απάτης ή εκτεταμένης φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής, κατά παράβαση των φορολογικών νομοθεσιών. Ο εντοπισμός και η εξάρθρωση κυκλωμάτων που αποσκοπούν στην εκτεταμένη απώλεια δημοσίων εσόδων από φόρους και τέλη. Η έρευνα και ο εντοπισμός περιουσιακών στοιχείων φυσικών και νομικών προσώπων που φοροδιαφεύγουν ή που προέρχονται από λαθρεμπόρια. Οι έλεγχοι παντός είδους μεταφορικών μέσων, καταστημάτων, αποθηκών και άλλων χώρων, όπου βρίσκονται αγαθά, ανεξάρτητα από τον φορέα εκπαιδευθέντος τους και από το τελεωνειακό καθεστώς υπό το οποίο τελούν.

**DEE JAY
93.5
RADIO**

Βασιλική Παπαμιχαήλ &
Δημήτρης Δερματάς

BREAKFAST

Καθημερινά 06:00-10:00

Με κέρδη 10,26% ολοκλήρωσε τον Οκτώβριο το Χρηματιστήριο

Ο καλύτερος μήνας στη μέχρι τώρα διάρκεια του έτους – Αλμα 18,3% για τράπεζες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με ισχυρή άνοδο, πάνω από τις 870 μονάδες και σε νέα υψηλά δύο μηνών, καθώς και με «ανεβασμένο» τζίρο κι-νήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών, ολοκληρώνοντας έτσι με τον καλύτερο τρόπο έναν εξαιρετικό μήνα από πλευράς αποδόσεων και λαμβάνοντας σημαντικές σπριζίες από την πλειονότητα των blue chips, τη στιγμή που στις ευρωπαϊκές αγορές το κλίμα ήταν σχετικά επιφυλακτικό.

Τα στοιχεία για τον πληθωρισμό – ο οποίος σημείωσε νέο ρεκόρ στην Ευρωζώνη τον Οκτώβριο στο 10,7%– καθώς και για το ΑΕΠ γ’ τριμήνου –όποτε η οικονομία της Ευρωζώνης κατέγραψε μικρή ανάπτυξη– βρέθηκαν στο επίκεντρο, ενώ η προσοχή πλέον στρέφεται στη συνεδρίαση της Fed και την απόφαση για τα επιτόκια την Τετάρτη, με τις αγορές να έχουν προεξοφλήσει αύξηση 75 μονάδων βάσης, ωστόσο το

Στη χθεσινή συνεδρίαση ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 1,57% και διαμορφώθηκε στις 874,27 μονάδες.

ζητούμενο παραμένει η στάση που θα κρατήσει στο προσεχές μέλλον και τυχόν ενδείξεις για πιο ήπια πολιτική. Σύμφωνα με εγχώριους αναλυτές, οι επιδόσεις του Χ.Α. τον Οκτώβριο δίνουν σημαντικό «αέρα» στον Νοέμβριο και ενισχύουν τις ελπίδες για ανάκτηση των 900 μονάδων. Η ελληνική αγορά σημείωσε την καλύτερη μηνιαία απόδοση φέτος, με συνολικά κέρδη από το τέλος Σεπτεμβρίου της τάξης του 10,26%, ενώ ψαλιδίστηκαν οι απώλειες από τις αρχές του έτους, οι οποίες διαμορφώνονται πλέον στο μόλις 2,13%. Ο τραπεζικός δείκτης υπεραπένεσε ξεκάθαρα αφού από τις αρχές του έτους

Σύμφωνα με εγχώριους αναλυτές, οι επιδόσεις του Χ.Α. τον Οκτώβριο δίνουν σημαντικό «αέρα» στον Νοέμβριο και ενισχύουν τις ελπίδες για ανάκτηση των 900 μονάδων.

καταγράφει κέρδη 5,1%, ενώ σε μηνιαίο επίπεδο τον Οκτώβριο σημείωσε άλμα 18,3%. Στα στατιστικά της συνεδρίασης της Δευτέρας, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 1,57% στις 874,27 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 75,46 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 1,63% στις 2.121,14 μονάδες, ενώ στο -0,35 % και στις 1.313,54 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Στα μη τραπεζικά blue chips, αναδικά ξεχώρισαν η ΔΕΗ και η Ελλάδα στο +5,1% και το +5,08% αντίστοιχα, και ακολούθησαν με κέρδη άνω του 4% οι

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και ΕΥΔΑΠ, και με άνοδο άνω του 3% η Jumbo και η Coca-Cola. Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε άνοδο 1,47% στις 604,3 μονάδες, με την Τράπεζα Πειραιώς να σημειώνει κέρδη 3,48%, τη Eurobank να κλείνει στο +1,87%, την Alpha Bank στο +1,03% και την Εθνική Τράπεζα να ενισχύεται κατά 0,55%. Για τον Γενικό Δείκτη στοιχημα αποτελεί η ανοδική εκτόνωση μετά τη συσώρευση της προηγούμενης εβδομάδας, με την περιοχή των 890-900 μονάδων να αποτελεί μια κρίσιμη αντίσταση, όπως σημειώνει η Depolas Investment Services, προσθέτοντας

πως «κλειδί» αποτελεί η συμπεριφορά του τραπεζικού δείκτη. Από την πλευρά της η Beta Securities σημειώνει πως ακόμα και με τις χαμηλές, μέσες, ημερήσιες συναλλακτικές συνθήκες ο Γενικός Δείκτης διεκδικεί με αξιώσεις την επαναπροσέγγιση των 900 μονάδων, επίπεδο από το οποίο ξεκίνησε και η πτωτική κίνηση στα μέσα Αυγούστου. Δεν θα είναι εύκολο ωστόσο, όπως επισημαίνει η χρηματιστηριακή, καθώς ο σκληρός πυρήνας της καθοδικής κίνησης είναι η ζώνη μεταξύ 860-880 μονάδων, στην οποία οι μέσες ημερήσιες συναλλαγές ήταν μεταξύ 60 και 90 εκατ. ευρώ.

Νέα πτώση για τις μετοχές τεχνολογικών κολοσσών

Παρά τα δυσοίωνα στοιχεία που δόθηκαν χθες στη δημοσιότητα και φέρουν τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης να καλπάζει και την ανάπτυξη να επιβραδύνεται, στα περισσότερα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια επικράτησαν ευφορία και άνοδος.

Οι επενδυτές μοιάζουν να αντιδρούν θετικά τόσο στα δύο αυτά ανησυχητικά στοιχεία όσο και στον διπλασιασμό των επιτοκίων του ευρώ που αποφάσισε η ΕΚΤ την περασμένη εβδομάδα. Έτσι, ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με μικρά κέρδη 0,66%, ενώ οριακά σε θετικό πρόσημο έκλεισε ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με άνοδο 0,08% αλλά και ο FTSE MIB του Μιλάνου με κέρδη 0,54%. Εξαιρεση στη χθεσινή συνεδρίαση αποτέλεσε ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού που έκλεισε με μικρή υποχώρηση 0,1%.

Στο μεταξύ συνεχίζεται η ομαδική υποχώρηση των μετοχών των τεχνολογικών κολοσσών, με τη μετοχή της Meta, μητρικής εταιρείας του δημοφιλούς μέσου κοινωνικής δικτύωσης Facebook, να υποχωρεί στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 52 εβδομάδων χάνοντας 4,2%. Η αξία της μετοχής της είναι ήδη κατά 25% μικρότερη από εκείνη της 24ης Οκτωβρίου, οπότε άρχιζε η εβδομάδα αποτελεσμάτων των εταιρειών. Αν και τα έσοδά της ήταν ικανοποιητικά, υπολείπονται των προσδοκιών της Wall Street.

Παράλληλα, η μετοχή της Microsoft υποχώρησε χθες κατά 1,8% και βρίσκεται σε επίπεδα κατά 4,9% χαμηλότερα από εκείνα στα οποία άνοιξε στις 24 Οκτωβρίου. Τα έσοδά της υπερέβησαν τις προσδοκίες, αλλά οι επενδυτές απογοητεύτηκαν όταν ανακοίνωσε χαμηλότερα από τις προβλέψεις έσοδα από τις υπηρεσίες νέφους. Επίσης η μετοχή της Alphabet, μητρικής της Google, υποχώρησε κατά 2,3% και βρίσκεται κατά 7,6% κάτω από τα επίπεδα στα οποία ξεκίνησε την εβδομάδα των αποτελεσμάτων. Ανακοίνωσε, άλλωστε, ότι θα προχωρήσει σε μειώσεις προσωπικού για να περιορίσει τις απώλειες από την υποχώρηση της μετοχής και

Η μετοχή της Meta, μητρικής εταιρείας του Facebook, υποχωρεί στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 52 εβδομάδων, χάνοντας 4,2%.

Οριακά σε θετικό πρόσημο έκλεισε ο Xetra DAX της Φρανκφούρτης με άνοδο 0,08%.

τις δαπάνες. Την ίδια εικόνα παρουσιάζει και ο κολοσσός της Amazon, με τη μετοχή της να υποχωρεί χθες κατά 2,2% και να βρίσκεται κατά 15,6% χαμηλότερα από την αξία που είχε στις 24 Οκτωβρίου. Μολοντί ανακοίνωσε διψήφια ανάπτυξη το γ’ τρίμηνο, τα έσοδά της ήταν κατώτερα των προσδοκιών. Η εταιρεία προειδοποίησε, άλλωστε, πως τα έσοδα του δ’ τριμήνου αναμένεται να είναι μικρότερα από όσα προέβλεπε αρχικά. Σε ό,τι αφορά, τέλος, τον γίγαντα του λογισμικού, την Apple, η μετοχή της υποχώρησε κατά 1,8% μολοντί ανακοίνωσε έσοδα πολύ υψηλότερα σε σύγκριση με τους άλλους τεχνολογικούς κολοσσούς. Η μετοχή της έχει αξία κατά 3,7% χαμηλότερη σε σύγκριση με εκείνη της 24ης Οκτωβρίου.

REUTERS, BLOOMBERG

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				London/Λονδίνο				Zurich/Ζυρίχη				Frankfurt/Φρανκφούρτη			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.	(% ελ.ορ.)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.	(% νέες)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.	(% ελ.ορ.)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.	(% ελ.ορ.)
3M COMPANY	125.4	-0.31		WELLS FARGO & WALTHAM INC	142.29	-0.0281		ABB LTD N	27.99	0.54		AODAS N	98.97	-0.01	
ALCOA CORP	41.0512	5.1786		ANGLO AMERICAN	2703.68	6.057		ALLIANZ SE	184.32	2.12		ALLIANZ SE	184.32	2.12	
ALTRIA GROUP	46.25	-0.0432		A.B.FOOD	1379.19692	2.297		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
AMAZON.COM	97.455	-4.8663		ADMIRAL GRP	2030	0.645		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
AMER EXPRESS C	147.23	-0.8218		ASHTAD GRP	4667	2.264		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
AMER INTL GROU	57.24	0.4211		ANTOFAGASTA	1231	4.721		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
AMGEN	271.91	0.577		AVIVA	421	0.694		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
APPLE INC	149.9104	-2.2366		ASTRAZENECA	10346	0.897		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
BANK OF AMERIC	36.175	0.3746		BABCOCK INTL	279.8	1.669		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
BAXTER INTL IN	54.18	-0.3128		BAE SYS.	820.6	0.761		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
BOEING CO	143.5	0.6947		BARCLAYS	151.04	1.746		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
BRISTOL MYERS	77.3386	-0.1696		BRAMER.TOB.	3465	0.917		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
CAMPBELL SOUP	52.71	-0.378		BARRATT DEVEL.	381.3	1.356		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
CATERPILLAR IN	218.67	1.021		BERKELEY GPHL	3521	1.441		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
CIGNA CORP	325.605	0.7878		BR.LAND	371.9	1.804		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
CHEVRON	183.68	1.5368		BUNZL	2834	-0.246		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
CISCO SYSTEMS	45.365	-0.1431		BP	486.45	1.386		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
CITIGROUP	46.335	-0.3341		BURBERRY GRP	1844.6379	2.011		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
CERVECEIAS	11.19	3.5153		BT GROUP	129.12002	-0.693		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
COLA-COLA CO	59.54	-0.518		COCACOLA HBC A	1890.5	-0.631		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
COCACOLA PALMOL	73.9	0.0813		CARNIVAL	712.64829	0.977		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
DANAOS CORP	59.25	4.4974		CENTRICA	77.54	1.671		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
DIANA SHIPPING	4.325	0.1157		COMPASS GROUP	1852.5	1.143		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
DOW INC	47.295	1.1874		CAPITA GROUP	24.84	2.222		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
DUPONT DE NMOU	59.39	3.8287		CRH	3136	0.224		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
ENTERGY CP	107.64	0.4667		DCC	4889	1.219		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
EXXON MOBIL	111.15	0.3068		DIAGEO	3614	0.361		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
FEDEX CORP	158.31	-1.2291		SWATCH GROUP I	232.5	3.15		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
FORD MOTOR CO	13.385	0.1122		ADECCO N	30.97	-1.18		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
INTL BUS MACHI	137.54	-0.5423		JULIUS BAER N	48.38	0.85		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
GENERAL DYNAMI	250.52	0.2882		CS GROUP AG	4.2	1.69		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
GENERAL ELEC C	77.55	-0.3341		GIVAUDAN N	2942	-1.61		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
GOLDM SACHS GR	347.555	0.8839		GLENCORE	524.2	4.865		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
HALLIBURTON CO	36.7973	1.036		GSK	1445.6	1.204		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
HARTFORD FINL	73.91	2.0715		HIXMA	1280.5	3.403		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
HP INC	27.805	0.6698		HAMMERSON	19.61	2.039		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
HOME DEPOT INC	294.71	-0.4795		HARGREAVES LS	790.4	3.564		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
INTEL CORP	28.4338	0.0134		HSBC HLDSG.UK	453.6	2.515		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
JOHNSON JOHNSO	173.05	-0.5288		INTL CONSOL AI	122.2478	1.547		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
JPMORGAN CHASE	127.58	1.3505		INTERCON. HOTE	4705	0.192		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
LAZARD	37.725	0.0398		3I GRP	1190.5	2.887		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
MC DONALD'S COR	271.78	-0.3227		IMPBRANDS	2120	-0.188		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
MERCK & CO	99.49	-1.6897		INTERTEK GROUP	3684	0.821		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
MICROSOFT CP	227.6	-1.9515		ITV	68.52	2.269		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
3M COMPANY	125.4	-0.31		JOHNSON MATTHE	1951	1.318		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
MORGAN STANLEY	83.38	1.4726		KINGFISHER	222.5	2.193		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
NIKE INC CL B	93.91	1.3271		LAND SECS.	581.41676	1.858		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
NORFOLK SOUTHE	229.025	0.4187		LEGAL&GEN.	235.2	0.945		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
PFIZER INC	47.905	2.9108		LLOYDS GRP	42.33	0.44		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
PROCTER & GAMB	134.6	-0.052		MARKS & SP.	20393	5.024		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
ROCKWELL AUTOM	256.255	0.3741		MONDI	1479	1.128		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
SCHLUMBERGER L	51.79	-0.4613		NATIONAL GRID	962.78556	1.518		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
SOUTHERN	65.7	0.336		NEXT	4962.92556	0.69		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
STEALTHGAS	3.107	-1.6772		PROVIDENT FIN.	171.4	4.96		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
TSAKOS ENERGY	17.62	1.8497		PRUDENTIAL	844.4	4.095		AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
UNISYS CORP	9.07	6.7059						AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
UNITEDHEALTH G	547.2	-1.432						AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	
US BANCORP	43.1	1.5312						AMGEN	271.91	0.577		AMGEN	271.91	0.577	

		Paris/Παρίσι			
		Εταιρείες	Χθες	Μετ.	(% ευρώ)
		ΑΙΤΟΡ	24.19	-0.21	
		AIR LIQUIDE	131.84	-0.35	
		ALSTOM	21.08	1.05	
		AXA	25.35	1.4	
		BNP PARIBAS	47.84	0.73	
		BOUYGUES	29.12	0.83	
		CARPEMINI	167.45	0.72	
		CARREFOUR	16.01	-2.58	
		CASINO GUICHAR	10.19	0.28	
		CREDIT AGRICOL	9.30	1.26	
		DANONE	50.16	-0.36	
		DASSAULT SYSTE	33.36	-1.75	
		EDF	11.94	-0.08	
		L'OREAL	317.50	-0.19	
		L.V.M.H.	650.80	1.85	
		LAGARDERE	17.21	0.11	
		MICHELIN	25.27	-2.09	
		PERNOD RICARD	179.20	0.84	
		KERING	476.45	2.75	
		PUBLICIS GROUP	576.4	1.59	
		RENAULT	31.90	2.34	
		SAINT-GOBAIN	41.55	0.35	
		SANOFI	86.85	-0.55	
		SCHNEIDER ELEC	129.64	1.08	
		SOCIETE GENERA	23.46	1.01	
		SODEXO	88.80	-1.05	
		TF1	6.48	0.93	
		THALES	127.90	-0.58	
		VEOLIA ENVIRON	22.87	1.24	
		Madrid/Μαδρίτη			
		Εταιρείες	Χθες	Μετ.	(% ευρώ)
		ACS CONS Y SER	25.95	0	
		AENA SME	118.3	-0.7134	
		ACERINCO	9.034	1.9409	
		ACCIONA	184	1.0434	
		AMADEUS	52.4	-0.6447	
		BBVA	5.255	0.8831	
		BANKINTER	6.12	0.0654	
		CARABANK	3.368	0.4474	
		DISTR INT ALUME	0.0128	4.065	
		ENDESA	16.865	-0.1184	
		ENAGAS	16.37	-0.3349	
		FERROVIAL	24.64	-0.2833	
		FONTEO DE CON	8.42	0	
		GRIFOLS	8.908	3.5092	
		IBERDROLA	10.27	-0.0487	
		INT AIRLINES G	14.355	1.7724	
		INDRA SISTEMAS	9.145	1.0497	
		INDITEX	23.44	2.1797	
		MAPFRE	1.755	1.1526	
		MERLIN PROP	8.7	1.5169	
		ARMORLORMITAL	22.855	0.8383	
		REFSOL	14.015	1.9644	
		BCO DE SABADEL	0.8138	2.2876	
		BANCO SANTANDE	2.6435	0.82	
		SANCY	2.49	0.3223	
		TELEFONICA	3.505	0.5739	
		MEDIASET ES CO	3.166	0.6997	
		TECNICAS REUN	7.18	-0.6228	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	868,25	874,27	-6,02	-0,69%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.106,29	2.121,14	-14,85	-0,70%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.522,54	5.482,57	39,97	0,73%
FTSE/Χ.Α.ΥΦΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.913,45	2.932,56	-19,11	-0,65%
ATHEX SELECT PLUS	2.918,84	2.934,30	-15,46	-0,53%
ATHEX SELECT	4.107,18	4.108,62	-1,44	-0,04%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	988,14	995,19	-7,05	-0,71%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.313,26	4.297,22	16,04	0,37%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.315,26	1.313,54	1,72	0,13%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.311,03	2.334,42	-23,39	-1,00%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	508,10	511,23	-3,13	-0,61%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.528,88	1.537,42	-8,54	-0,56%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	600,90	604,30	-3,40	-0,56%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.100,32	4.205,53	-105,21	-2,50%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	649,70	640,22	9,48	1,48%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.980,92	2.965,63	15,29	0,52%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.890,19	3.961,99	-71,80	-1,81%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	765,63	764,70	0,93	0,12%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	8.279,14	8.350,98	-71,84	-0,86%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	8.185,70	8.227,89	-42,19	-0,51%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	6.104,24	6.149,56	-45,32	-0,74%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	2.895,63	2.938,26	-42,63	-1,45%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	4.123,23	4.167,17	-43,94	-1,05%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.081,35	2.078,15	3,20	0,15%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.818,71	1.820,08	-1,37	-0,08%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.441,40	4.438,99	2,41	0,05%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	346,43	346,43	0,00	0,00%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.415,70	4.442,28	-26,58	-0,60%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	17.763.722,78
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΧΝΙΔΙΑ	6.143.517,56
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	5.110.293,65
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.834.380,03
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.723.203,32
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.547.987,42
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.535.847,89
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	1.962.482,80
ΠΑΧΝΙΔΙΑ	1.249.005,27
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.202.709,21
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.009.485,38
ΔΙΥΛΙΔΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	904.687,99
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	775.289,98
ΥΔΡΕΥΣΗ	548.016,49
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	449.561,11
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	369.704,90
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	312.487,94
ΤΡΟΦΙΜΑ	246.748,65
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	217.480,97
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	201.451,45
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	162.460,25
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	130.464,53
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	102.443,40
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	83.860,31
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	76.821,68
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	73.125,40
ΥΛΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	66.417,91

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	ΚΑ
CPI (ΚΟ)	0,640	4,92%	HELLENIC ENERGY Holdings (ΚΟ)	
ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	2,070	3,24%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	3,180	1,60%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	
ΑΤΤΙΣΑ BANK (ΚΟ)	0,100	1,52%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	1
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1,640	1,23%	ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	2,885	1,23%	EKTER (ΚΟ)	
ΑΒΑΣ (ΚΟ)	0,753	1,21%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	1,010	1,00%	ΔΕΗ (ΚΟ)	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7,270	0,97%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	17,540	0,92%	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ		
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	7.129.522,24	GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	9,43%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.056.089,89	SUNRISEMEZZ PLC (ΚΟ)	3,84%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	5.621.646,06	ΑΛΦΑ ΕΤF FTSE ATHEX LARGE CAP	1,07%
ΟΤΕ (ΚΟ)	5.110.293,65	RHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,59%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	3.834.380,03	CPI (ΚΟ)	0,43%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	3.723.203,32	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	0,35%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.205.266,07	ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,33%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.970.798,82	ΟΛΠ (ΚΟ)	0,25%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.721.958,45	CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,20%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1.999.957,27	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	0,19%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	186	913	4.881
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	0
FTSE/Χ.Α. Large Cap	186	913	4.881
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.362	18.084	280.058
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	15	170	5.609
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	223	5.989	117.213
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	12	21	731
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	28	94	5.606
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1	5	287
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	110	2.822	14.870
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	27	70	343
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	10	26	1.384
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	13	26	7.766
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	3	8	945
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	11	26	911
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	32	191	3.743
JUMBO (ΚΟ)	10	16	1.124
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	41	143	4.218
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	3	3	12.978
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	3	12	376
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	75	203	2.209
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	145	1.606	20.166
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	69	260	1.354
ΟΤΕ (ΚΟ)	20	86	2.596
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	9	555
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	222	5.158	38.498
ΔΕΗ (ΚΟ)	207	939	24.917
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	56	161	6.305
TITAN CEMENT (ΚΑ)	10	14	1.220
ΒΙΟΗΑΛCO SA/ΝV (ΚΑ)	12	26	4.134
Δικαιώματα σε Δείκτες	11	164	465
FTSE/Χ.Α. Large Cap	11	164	465
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	3	388
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	13
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	120
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	77
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	7
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	3	171
Συνολική Δραστηριότητα	1.560	19.164	285.792

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 1 Νοεμβρίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	1.0150	1.0500	1.0339	2.8520	"44,341"	1.0300	1.0400	1.0350	1.97
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1.4200	1.4450	1.4250	0.2360	"48,873"	1.4200	1.4300	1.4300	0.00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.3940	0.4040	0.3985	0.2070	"18,208"	0.3940	0.4000	0.4000	0.00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0.0700	0.0700	0.0700	-0.5000	422	0.0750	0.0000	0.0700	-6.67

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0680	0.0725	0.0700	-0.0840	"79,320"	0.0680	0.0710	0.0695	-3.47
ΤΣΟΚ	A TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0770	0.0900		

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1.4600	1.4700	1.4601	-0.6580	"5,525"	1.4600	1.5000	1.4600	0.00
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.0605		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0150	0.0150	0.0150	0.1000	"10,000"	0.0150	0.0165	0.0150	7.14
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0425	0.0470		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD	0.3500	0.3500	0.3500	2.0000	"1,000"	0.3500	0.0000	0.3500	6.06
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)	0.0700	0.0700	0.0700	0.3290	"1,500"	0.0000	0.0700	0.0700	0.00
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.2300		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0030	0.0035		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0005		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0.1900	0.0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΒΛΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						0.0000	1.0900		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0.0180	0.0195		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0855		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0460	0.0540		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	0.8150		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.2500		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1.9000	1.9800		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0565	0.0000		

Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.9100	0.9900		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5500	0.5500	0.5500	0.2090	"8,155"	0.5500	0.5600	0.5500	0.92
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	0.3700	0.3700	0.3700	-1.0000	499	0.0000	0.4160	0.3700	-2.63
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	2.5200	2.5200	2.5200	-2.0000	"2,000"	2.5200	2.5600	2.5200	-0.79

Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC						1.3800	1.4100		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0.1850	0.1990		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0.8000	0.8000	0.8000	6.0000	310	0.7400	0.0000	0.8000	8.11
ΦΡΟΥ	AKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2440	0.0000		

Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.2000		

Βασικά Υλικά			
--------------	--	--	--

Ο διαρκής αφελληνισμός του ελληνικού ποδοσφαίρου

Οι ξένοι παίκτες κερδίζουν έδαφος

ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΟΝΤΟΥ

Ω καιροί, ω ήθη! Από τότε που ο περίφημος νόμος Μποσμπάν κατεδάφισε τα σύνορα στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο και άνοιξε διάπλατα δρόμο για τη διεθνοποίησή του, έχουν περάσει σχεδόν 25 χρόνια. Η πρώτη ομάδα υψηλού επιπέδου που απαρνήθηκε τον εθνικό χαρακτήρα της και αφομοίωσε το μοντέλο της νέας εποχής ήταν η Αρσεναλ του Αρσέν Βενγκέρ: υπήρξαν πολλά παιχνίδια της τόσο στην Πρέμιερ Λιγκ όσο και στο Τσάμπιονς Λιγκ χωρίς να είναι δηλωμένος στη 16άδα της ούτε ένας ποδοσφαιριστής με δικαίωμα συμμετοχής στην εθνική Αγγλίας!

Αυτό το πολύχρωμο μωσαϊκό έγινε στην πορεία μια δυσάρεστη συνθήκη. Η πλειονότητα των ομάδων, ειδικά οι πλούσιες που διεκδικούν τα μεγάλα τρόπαια αποκρίθηκαν από τις ρίζες τους και έπαψαν να αποτελούν καθρέπτη των πόλεων και των χωρών που εκπροσωπούν. Με παραφουσκωμένα τα πορτοφόλια τους αδιαφορούν για την εγκόρδια παραγωγική διαδικασία και τροφοδοτούνται συλλέγοντας τον ποδοσφαιρικό ανθό απ' όλα τα μέρη της Γης, χωρίς οι περισσότερες να διατηρούν μια υποτεταγμένη, έστω, εθνική ταυτότητα.

Πύργος της Βαβέλ

Το φαινόμενο άρχισε να επηρεάζει δραματικά τα τελευταία χρόνια και το ελληνικό ποδόσφαιρο. Ενώ υπήρχε μέχρι πρόσφατα μια καλή αναλογία Ελλήνων και ξένων, οι ομάδες μας θυμίζουν πλέον τον... πύργο της Βαβέλ. Οι γηγενείς παίκτες είναι ισχνή μειονότητα και οι

Η βάση της Εθνικής Ελλάδας αγωνίζεται πλέον σε ομάδες εκτός συνόρων.

ξένοι κερδίζουν πανηγυρικά τη μερίδα του λέοντος σε συμβόλαια και χρόνο συμμετοχής. Πιο εύκολο είναι να δεις τη σημερινή ημέρα Έλληνες παίκτες στο Τσάμπιονς Λιγκ –κι ας μη μας εκπροσωπεί εκεί καμία ομάδα– παρά σε ένα ντέρμπι της Σούπερ Λιγκ 1!

Η εικόνα στο πρόσφατο παιχνίδι Παναθηναϊκού - Αρσν είναι χαρακτηριστική: ο μόνος Έλληνας στις αρχικές ενδεκάδες ήταν ο Ιωαννίδης κι αυτός από... σπόντα. Αν ο Σπόρτλιντ ήταν απόλυτα έτοιμος, θα έμεινε στον πάγκο. Όταν μάλιστα έγινε αλλαγή και μέχρι να μπει ο Βαγιαννίδης στη θέση του τραυματία Αϊτόρ, για 20 λεπτά υπήρχαν στο γήπεδο 22 ξένοι ποδοσφαιριστές, δύο ξένοι προπονητές και τέσσερις ξένοι διαιτητές! Οι μόνοι Έλληνες ήταν οι... φιλάθλοι στην εξέδρα!

Στο φετινό Τσάμπιονς Λιγκ έχουμε δει τον Γιακουμάκη να σκοράρει με τη φανέλα της Σέλτικ, με προπονητή τον Αγγελό Ποστέκογλου. Είδαμε τον Τσιμίκια με τη φανέλα της Λίβερπουλ, τον Βλαχοδήμο να υπερασπίζεται την εστία της Μπενφίκα, τον Αλεξανδρόπουλο στη Σπόρτινγκ Λισαβόνας, τον Αντώνη Παπαδόπουλο να παίρνει χρόνο συμμετοχής με την Ντόρτμουντ. Είδαμε και κάποιους Έλληνες διαιτητές, που ενώ δεν ορίζονται σε ντέρμπι του ελληνικού πρωταθλήματος, διευθύνουν παιχνίδια ευρωπαϊκών διοργανώσεων,

Στιγμιότυπο από τον αγώνα Αρσν - ΠΑΟΚ. Οι «κιτρινόμαυροι» έχουν ξεκινήσει κι στα εννέα παιχνίδια τους στο πρωτάθλημα με 11 αλλοδαπούς.

με πρόσφατο παράδειγμα τον Σιδηρόπουλο. Κάτι αντίστοιχο ισχύει και με τους ποδοσφαιριστές. Με τη λογική «ουδείς προφήτης στον τόπο του», πολλοί Έλληνες κάνουν καριέρα στο εξωτερικό, χωρίς να είχαν ποτέ ρόλο πρωταγωνιστή στη Σούπερ Λιγκ!

Οι Έλληνες είναι υπό εξαφάνιση στο ελληνικό πρωτάθλημα κι ας κολακεύει την εικόνα τους η στατιστική. Σύμφωνα με το CIES (ποδοσφαιρικό παρατηρητήριο Ελβετίας), η αναλογία στη Σούπερ Λιγκ 1 ήταν την περασμένη χρονιά 60,2% ξένοι και 38,2% Έλληνες ποδοσφαιριστές, αριθμός που δεν λέει όλη την αλήθεια. Οι περισσότεροι γηγενείς συμπληρώνουν απλώς το ρόστερ των ομάδων τους, έχοντας από ελάχιστη έως μηδενική συμμετοχή σε αγώνες. Σύμφωνα με στοιχεία του ΠΣΑΤ, το 2010 η αντίστοιχη αναλογία ήταν 55-45 υπέρ

των Ελλήνων, οι οποίοι τότε είχαν σαφώς πιο επιδραστικό ρόλο στο παιχνίδι των ομάδων τους. Το πιο ακραίο παράδειγμα πύργου της Βαβέλ στο ελληνικό πρωτάθλημα είναι αδιαμφισβήτητο ο Αρσν. Ναι μεν εμφανίζει στο ρόστερ του επτά Έλληνες σε ένα σύνολο 29 ποδοσφαιριστών, αλλά στην πραγματικότητα μόνο ο Χρήστος Χατζηιωάννου έχει πάρει λίγα λεπτά συμμετοχής σε δύο παιχνίδια. Οι υπόλοιποι δεν είναι καν στην αποστολή συνήθως.

Αλαλούμ

Το εντυπωσιακό δεν είναι μόνο ότι ο Αρσν έχει ξεκινήσει και στα 9 παιχνίδια του στη Σούπερ Λιγκ με 11 ξένους, είναι και ότι σχεδόν πάντα κατεβάζει ενδεκάδα με 11 παίκτες από 11 διαφορετικές χώρες, δεν έχει δηλαδή καν μια βάση από την ίδια ποδοσφαιρική σχολή!

Χωρίς υπερβολή, είναι πολύ περισσότεροι οι Έλληνες παίκτες που αγωνίζονται σε ομάδες του εξωτερικού απ' αυτούς που έχουν ενεργό ρόλο στις δύο επαγγελματικές κατηγορίες στην Ελλάδα κι ας έχει περιοριστεί η παρουσία τους φέτος σε 28 ξένα πρωταθλήματα από 33 πέρυσι, τα 24 εκ των οποίων είναι στην Ευρώπη. Η καριέρα στο εξωτερικό είναι πάντα μια διέξοδος για τους αθλητές, ειδικά σε πρωταθλήματα όπως το ελληνικό όπου η τοξικότητα και οι κακές συνθήκες εργασίας αποτελούν ισχυρό αποτρεπτικό παράγοντα για την παραμονή τους, ακόμη κι αν ενδιαφερθούν γι' αυτούς, που συνήθως δεν ενδιαφέρονται, οι λεγόμενες «μεγάλες ομάδες».

Αποδυνάμωση

Το άνοιγμα των συνόρων έχει αποδυναμώσει τον εθνικό χαρακτήρα πολ-

λών πρωταθλημάτων ανά τον κόσμο και όχι μόνο το ελληνικό. Κι αυτό είναι ένα φαινόμενο που απασχολεί ελάχιστα τους υπευθύνους των ομοσπονδιών, τους ιδιοκτήτες των ομάδων, τους προπονητές, τους δημοσιογράφους και τους φιλάθλους. Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης δεν ξενίζει πια, κι ας μην υπάρχει ιδιαίτερη συναισθηματική σύνδεση των «αγεωνόφιων» ποδοσφαιριστών με τις ομάδες και των οπαδών μαζί τους. Στην πραγματικότητα, όμως, η αλλοίωση της φυσιογνωμίας των πρωταθλημάτων θα επηρεάσει άμεσα την ταυτότητα του ποδοσφαίρου της κάθε χώρας, με ρωγμές όχι μόνο στον «καθρέπτη» των εθνικών ομάδων, αλλά και στην παραγωγική διαδικασία, κόβοντας τον ομφάλιο λώρο που πρέπει να δίνει ζωή στο ποδόσφαιρο με την ανάδειξη της επόμενης γενιάς ταλέντων...

Η προσπάθεια της Σούπερ Λιγκ 2

Η διεθνοποίηση δεν αφορά μόνο τις ομάδες κορυφής που θυσιάζουν τα πάντα στο κυνήγι του πρωταθλητισμού, αλλά αγγίζει κι αυτές της ουράς ή των μικρότερων κατηγοριών, που για πολλές δεκαετίες έπαιζαν τον ρόλο των «φυτωρίων». Σε μια προσπάθεια αντιδράσης, οι ομάδες της Σούπερ Λιγκ 2 πέρασαν στον ΚΑΠ την υποχρεωτική παρουσία τουλάχιστον τριών Ελλήνων παικτών (με δικαίωμα συμμετοχής στην εθνική ομάδα ή ελληνικό διαβατήριο) ανά πάσα στιγμή στην ενδεκάδα. Οι υπόλοιπες οκτώ θέσεις μπορούν να καλυφθούν από κοινοτικούς και το πολύ πέντε ξένους παίκτες. Τέτοιοι περιορισμοί δημιουργήσαν στο παρελθόν σύγχυση, μπερδέματα και μηδενισμούς, χωρίς να ωφεληθούν επί της ουσίας, με χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Ρωσίας που ενώ είχε επιβάλει την υποχρεωτική συμμετοχή έξι γηγενών στην ενδεκάδα, το πρωτάθλημα και η εθνική ομάδα της αποδυναμώθηκαν. Τη λύση σε ένα τόσο σύνθετο πρόβλημα δεν θα τη δώσουν οι νόμοι, παρά μόνον η ίδια η ποδοσφαιρική λογική.

FlashArt @Rialto

Στηρίζουμε τις τέχνες και τους δημιουργούς
We support the arts and artists

20
22

4/11 Παρασκευή | Friday, 20:30

Ιστορίες από τη Σπηλιά

Θέατρο ERGO

23/11 Τετάρτη | Wednesday, 20:30

Success Story

Trio Ostinato

25/11 Παρασκευή | Friday, 20:30

Άννα Πολιτκόφσκαγια

Ένα θεατρικό υπόμνημα

Campos Culture and Arts

Θεσμικός Χορηγός
Institutional Sponsor:

Μεγάλοι Χορηγοί
Major Sponsors:

Χορηγοί Επικοινωνίας
Media Sponsors:

€ 12 / 10

77 77 77 45
rialto.com.cy

ΚΑΝΕ ΠΑΙΓΝΙΔΙ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

10:00-12:00

Στέλλα Σωκράτους

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Σε τροχιά ισχυρής ανάπτυξης ο όμιλος Αβαξ

Στα 2,5 δισ. το ανεκτέλεστο και στα 515 εκατ. το χαρτοφυλάκιο των παραχωρήσεων, αποκαλύπτει ο πρόεδρος του Χρήστος Ιωάννου

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Η ολοκλήρωση σημαντικών έργων το πρώτο εξάμηνο του έτους, τα νέα έργα που έχουν αναληφθεί την τελευταία χρονική περίοδο, καθώς και το ύψος του ανεκτέλεστου υπολοίπου, διαμορφώνουν ένα πιο θετικό πλαίσιο συνθηκών για τη μελλοντική κερδοφορία, ενισχύοντας σταθερά τις προοπτικές περαιτέρω μεγέθυνσης και ισχυροποίησης του ομίλου Αβαξ. Αυτό εκτιμά μιλώντας στην «Καθημερινή» ο πρόεδρος της εταιρείας Χρήστος Ιωάννου, αναγνωρίζοντας βεβαίως πως θέματα όπως οι ανατιμήσεις στις τιμές των υλικών κατασκευής και πιθανές ελλείψεις σε ειδικότητες επαγγελματιών θα επηρεάσουν τον κλάδο στο εγγύς μέλλον. Επισημαίνεται πως η εισηγμένη Αβαξ Α.Ε., όχι μόνο δεν σχεδιάζει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, αλλά αντίθετα εξετάζει την εκκίνηση –όταν αυτή κριθεί εφικτή– μιας μερισματικής πολιτικής, στόχος της οποίας θα είναι οι μέτοχοι να εισπράζουν ένα σημαντικό μέρος της σημερινής κεφαλαιοποίησης. Οσον αφορά την Αβαξ Παραχωρήσεις, αποκαλύπτει πως –ως αποτέλεσμα και της στρατηγικής του ομίλου για την ανάδειξη της αξίας του συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου– η πιο πρόσφατη αποτίμηση ανέρχεται στα 515 εκατ. ευρώ. Παράλληλα εμφανίζεται συγκερατμμένα αισιόδοξος και για τη Volterra. Για το ανεκτέλεστο των έργων της Αβαξ, αυτό σήμερα ανέρχεται, σύμφωνα με τον Χρήστο Ιωάννου, στα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ, καθώς ο όμιλος έχει αναλάβει και ήδη υλοποιεί μια σειρά σημαντικών νέων έργων. Από τα υπό εκτέλεση αυτή τη στιγμή έργα του ομίλου ξεχωρίζουν η νέα Γραμμή 4 του μετρό, η οποία μετά και την πρόσφατη παράδοση από την Αβαξ της επέκτασης της Γραμμής 3 προς Πειραιά αναμένεται να διευκολύνει περαιτέρω τις μετακινήσεις στην πρωτεύουσα, τα έργα της Α΄ φάσης υποδομών στο Ελληνικό, καθώς και ο περιφερειακός αυτοκινητόδρομος Θεσσαλονίκης, γνωστός και ως FlyOver.

«Ο όμιλος Αβαξ, παρά τις έκτακτες συγκυρίες, θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και να ενισχύει τη δυναμική του στους τομείς δραστηριοποίησής του, συμβάλ-

λοντας στην ανάπτυξη της χώρας και την ενίσχυση και στήριξη της ελληνικής οικονομίας σε ένα διεθνές περιβάλλον με τεράστιες προκλήσεις», δηλώνει στην «Κ» ο πρόεδρος του, ο οποίος εμφανίζεται ιδιαίτερα ικανοποιημένος από την πρόσφατη ολοκλήρωση των έργων στη Γραμμή 3 του μετρό, αλλά και του διασυνδεδετήριου αγωγού φυσικού αερίου με τη Βουλγαρία.

— **Μπορείτε να μας δώσετε μια εικόνα των οικονομικών της εισηγμένης αυτή την περίοδο;**

— Σε μια περίοδο η οποία χαρακτηρίζεται από δύσκολες συγκυρίες λόγω των ανατιμήσεων και της συνεχιζόμενης ενεργειακής κρίσης, η εισηγμένη Αβαξ Α.Ε. συνεχίζει να επιδεικνύει συνέπεια,

Από τα υπό εκτέλεση αυτή τη στιγμή έργα ξεχωρίζουν η νέα Γραμμή 4 του μετρό, τα έργα της Α΄ φάσης υποδομών στο Ελληνικό και ο περιφερειακός αυτοκινητόδρομος Θεσσαλονίκης.

έχοντας καταφέρει στο τέλος του α΄ εξαμήνου του έτους να μειώσει τον συνολικό της δανεισμό κατά 115 εκατ. ευρώ μέσα σε δύο χρόνια. Η μείωση αυτή του δανεισμού συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς και αναμένεται στα τέλη του 2023 να μειωθεί κατά ακόμη 130 εκατ. ευρώ και να φτάσει τα 260 εκατ. ευρώ. Έχοντας εστιάσει τα τελευταία χρόνια στη μείωση των υποχρεώσεων της, η εταιρεία προσανατολίζεται στην ανταμοιβή των μετόχων της. Με αυτή την προτεραιότητα, όχι μόνο δεν σχεδιάζει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, αλλά αντίθετα εξετάζει την εκκίνηση –όταν αυτή κριθεί εφικτή– μιας μερισματικής πολιτικής, στόχος της οποίας θα είναι οι μέτοχοι να εισπράζουν ένα σημαντικό μέρος της σημερινής κεφαλαιοποίησης.

— **Ποια νέα έργα σχεδιάζετε να διεκ-**

Ο **όμιλος Αβαξ**, παρά τις έκτακτες συγκυρίες, αναμένεται να συνεχίσει να αναπτύσσεται και να ενισχύει τη δυναμική του στους τομείς δραστηριοποίησής του, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της χώρας και στην ενίσχυση και τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας σε ένα διεθνές περιβάλλον με τεράστιες προκλήσεις, σημειώνει ο Χρήστος Ιωάννου.

Τα σχέδια για τις παραχωρήσεις και οι ελλείψεις ανθρώπινου δυναμικού

— **Μπορείτε να μοιραστείτε μαζί μας τα σχέδια της Αβαξ για τις παραχωρήσεις;**

— Βεβαίως. Όπως ξέρετε, πέρα από το κομμάτι των κατασκευών, ο όμιλος διατηρεί πολύ πετυχημένη παρουσία και σε μια σειρά περαιτέρω δραστηριοτήτων. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ενασχόληση με τον τομέα των παραχωρήσεων. Με την πρόσφατη ενδυνάμωση της στρατηγικής του ομίλου για την ανάδειξη της αξίας του συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου, η πιο πρόσφατη αποτίμηση του ανέρχεται στα 515 εκατ. ευρώ. Ο συγκεκριμένος κλάδος είναι και το αντικείμενο της 100% θυγατρικής Αβαξ Παραχωρήσεις, η σύσταση της οποίας έχει γίνει με στόχο την επίτευξη μιας πιο σαφούς δομής, που θα καθιστά δυνατή την καλύτερη αποτύπωση της αξίας των συμμετοχών του ομίλου, μεταξύ άλλων, στη Γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου, στην Αττική Οδό –την παραχώρηση της οποίας διεκδικούμε εκ νέου στον σχετικό διαγωνισμό του ΤΑΙΠΕΔ–, στον αυτοκινητόδρομο Αιγαίου, στην Ολυμπία Οδό, στον αυτοκινητόδρομο Μορέα, στη μαρίνα Αθηνών, στη μαρίνα Λεμεσού, στη ΜΕΑ Ηλείας κ.ά.

— **Πώς εκτιμάτε ότι διαμορφώνονται**

Οι ανατιμήσεις στις τιμές των υλικών κατασκευής και πιθανές ελλείψεις σε ειδικότητες επαγγελματιών αναμένεται να επηρεάσουν τον κλάδο.

Οι προοπτικές για τον όμιλο μεσοπρόθεσμα;

— Ο όμιλος Αβαξ παραμένει επικεντρωμένος στη στρατηγική του αναφορικά με την υλοποίηση εμβληματικών και με καλή απόδοση έργων, λαμβάνοντας υπόψη τις παγκόσμιες προκλήσεις στις κατασκευές και το επιχειρείν. Η ολοκλήρωση σημαντικών έργων το πρώτο εξάμηνο του έτους, τα νέα έργα που έχουν αναληφθεί την τελευταία χρονική περίοδο, καθώς και το ύψος του ανεκτέλεστου υπολοίπου διαμορφώνουν ένα πιο θετικό πλαίσιο συνθηκών για τη μελλοντική κερδοφορία, ενισχύοντας σταθερά τις προοπτικές περαιτέρω μεγέθυνσης και ισχυροποίησης του ομίλου.

— **Υπάρχουν όμως και ρίσκα. Ετσι δεν είναι; Για παράδειγμα η άνοδος**

Η **σύσταση** της Αβαξ Παραχωρήσεις έχει γίνει με στόχο την επίτευξη μιας πιο σαφούς δομής, που θα καθιστά δυνατή την καλύτερη αποτύπωση της αξίας των συμμετοχών του ομίλου, μεταξύ άλλων, στη Γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου, στην Αττική Οδό, στον αυτοκινητόδρομο Αιγαίου, στην Ολυμπία Οδό, στον αυτοκινητόδρομο Μορέα, στη μαρίνα Αθηνών, στη μαρίνα Λεμεσού, στη ΜΕΑ Ηλείας.

δικήσετε και πώς εξελίσσεται η εκτέλεση αυτών που έχετε αναλάβει;

— Ο όμιλος συνεχίζει να συμμετέχει σε όλες τις μεγάλες συμβάσεις έργων υποδομών και παραχωρήσεων που υλοποιούνται το τελευταίο διάστημα, παραμένοντας πάντα στο προσκήνιο και αναλαμβάνοντας μια σειρά από σημαντικά έργα αλλά και διεθνή projects. Παράλληλα, τους τελευταίους μήνες έχει καταφέρει να παραδώσει μια σειρά σημαντικών έργων, που αλλάζουν το τοπίο των κατασκευών και υποδομών σε Ελλάδα και εξωτερικό, ενώ διαμορφώνουν την επόμενη μέρα στο γεωπολιτικό κομμάτι της ενέργειας. Θυμίζω πως πρόσφατα ολοκληρώθηκαν και παραδόθηκαν η επέκταση της Γραμμής 3 του μετρό προς Πειραιά και ο διασυνδεδετικός αγωγός φυσικού αερίου Ελλάδας - Βουλγαρίας IGB, δύο έργα βαρύνουσας σημασίας και με υψηλό συντελεστή δυσκολίας ως προς την ολοκλήρωσή τους. Τα εγκαίνια της επέκτασης της Γραμμής 3 μάλιστα, που πραγματοποιήθηκαν τη Δευτέρα 10 Οκτωβρίου παρουσία του πρωθυπουργού Κυρ. Μητσοτάκη, με την Αβαξ να παραδίδει τρεις άρτιους σταθμούς σε Μανιάτικα, Πειραιά και Δημοτικό Θέατρο, οι οποίοι τίθενται πλέον στη διάθεση του επιβατικού κοινού, συνδέοντας απευθείας το λιμάνι του Πειραιά με το αεροδρόμιο «Ελ. Βενιζέλος». Υπολογίζεται πως οι σταθμοί θα αυξήσουν τη συνολική επιβατική κίνηση στο δίκτυο του μετρό σε 132.000 πολίτες ημερησίως, συμβάλλοντας έτσι στην αποσυμφόρηση των κυκλοφοριακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι γειτονίες της ευρύτερης περιοχής του Πειραιά. Από την άλλη, το έργο του διασυνδεδετήριου αγωγού φυσικού αερίου Ελλάδας - Βουλγαρίας (IGB) συνδέει τη Βουλγαρία με τον διαδριατικό αγωγό (TAP) και επιτρέπει τη μεταφοράς φυσικού αερίου από το Αζερμπαϊτζάν μέσω Ελλάδας προς την Ιταλία και την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, σε μια περίοδο που τα ενεργειακά θέματα είναι πιο σημαντικά από ποτέ. Το έργο αναγορίστηκε ως κορυφαίο για την πρωτοβουλία CESEC.

— **Πώς εξελίσσεται το έργο στο Ιράκ;**

— Εκτός από τα εμβληματικά έργα στη χώρα μας, ο όμιλος έχει παράλληλα σημαντική παρουσία στο εξωτερικό με την ολοκλήρωση πολυεπίπεδων έργων, όπως οι νέοι σταθμοί παραγωγής στην Bismayah του Ιράκ, ισχύος 3.150 MW και αξίας 980 εκατ. δολαρίων, οι οποίοι υπολογίζεται πως παρέχουν ηλεκτρική ενέργεια σε πάνω από 3 εκατ. πολίτες της χώρας.

— **Ποιο είναι σήμερα το ύψος του ανεκτέλεστου χαρτοφυλακίου έργων;**

— Το ανεκτέλεστο έργων σήμερα ανέρχεται σε 2,5 δισ. ευρώ, καθώς ο όμιλος έχει αναλάβει και ήδη υλοποιεί μια νέα σειρά σημαντικών έργων. Από τα υπό εκτέλεση αυτή τη στιγμή έργα του ομίλου ξεχωρίζουν η νέα Γραμμή 4 του μετρό, η οποία μετά και την πρόσφατη παράδοση της επέκτασης της Γραμμής 3 προς Πειραιά αναμένεται να διευκολύνει περαιτέρω τις μετακινήσεις στην πρωτεύουσα και την καθημερινότητα των πολιτών, τα έργα της Α΄ φάσης υποδομών στο Ελληνικό, ενός μεγαλειώδους project, που χαρακτηρίζεται ως η μεγαλύτερη επένδυση αστικής ανάπτυξης στην Ευρώπη, για το οποίο η Lamda Development εμπιστεύθηκε την τεχνολογία της Αβαξ, καθώς και ο περιφερειακός αυτοκινητόδρομος Θεσσαλονίκης, γνωστός και ως FlyOver.

Οι προοπτικές της Volterra

— **Πώς σκοπεύετε να διαχειριστείτε τα περιουσιακά σας στοιχεία στον κλάδο της ενέργειας; Τι σχεδιάζετε να κάνετε, για παράδειγμα, με τη Volterra;**

— Όπως σωστά επισημαίνετε, ο όμιλος δραστηριοποιείται στον κλάδο της ενέργειας μέσω της θυγατρικής του, Volterra. Γνωρίζετε ήδη πως το χαρτοφυλάκιο ΑΠΕ της Volterra εξαγοράστηκε από τη ΔΕΗ Ανανεώσιμες. Αυτό λοιπόν το οποίο μπορώ να σας πω αυτή τη στιγμή για τη Volterra είναι πως οι προοπτικές της στην αγορά κρίνονται ιδιαίτερα θετικές. Και αυτό παρά την οποία αναστάτωση προκάλεσε η εισβολή στην Ουκρανία και η ενεργειακή κρίση, που βρήκαν απροετοίμαστο ολόκληρο τον κλάδο.

Επιδότηση έως 60% για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε στέγες

Με υψηλή επιδότηση της τάξης του 60% θα χρηματοδοτηθεί η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στη στέγη για τα νοικοκυριά. Το πρόγραμμα που έχει εξαγγείλει η κυβέρνηση, σύμφωνα με τα όσα ανακοίνωσε η γ.γ. Ενέργειας Αλεξάνδρα Σδούκου στο συνέδριο Renewable & Storage Forum, θα αφορά φωτοβολταϊκά ισχύος έως 10 κιλοβάτ που θα συνδυάζονται με αποθήκευση (μπαταρίες), ενώ μέσα στις επόμενες εβδομάδες αναμένεται να βγει σε διαβούλευση και ο οδηγός του προγράμματος.

Το ΥΠΕΝ προωθεί δύο ακόμη προγράμματα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών, ένα για μονάδες αυτοπαραγωγής σε επιχειρήσεις, συνολικού προϋπολογισμού 160 εκατ. ευρώ, και ένα για την ενίσχυση ενεργειακών κοινοτήτων των δήμων που θα στοχεύει στη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών και θα χρηματοδοτηθεί με 100 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με την κ. Σδούκου, επιπλέον μέτρα λαμβάνονται για διεύρυνση των ηλεκτρικού χώρου και για τη μεγιστοποίηση της διείσδυσης των ΑΠΕ, με τρεις βα-

Θα αφορά φωτοβολταϊκά ισχύος έως 10 κιλοβάτ που θα συνδυάζονται με αποθήκευση (μπαταρίες).

σικές κατευθύνσεις: Περισσότεροι σταθμοί με βάση τις υφιστάμενες δυνατότητες, fast track για αναβάθμιση δικτύου και υποδομές αποθήκευσης. «Στόχος μας είναι η πρωτιά των 5 ωρών 100% ενέργειας από ΑΠΕ που καταφέρει η χώρα μας πριν από λίγες ημέρες, να γίνει ο κανόνας», ανέφερε χαρακτηριστικά, σημειώνοντας ότι μέχρι το 2026 θα έχουμε εγκαταστήσει 20 GW, ενώ έχουμε να διαχειριστούμε επιπλέον 21 GW ηλεκτρικό χώρο.

Στη μεγάλη συζήτηση που άνοιξε για τις ΑΠΕ στο συνέδριο Renewable & Storage Forum εκπρόσωποι της κυβέρνησης και της αγοράς τοποθετήθηκαν για το σύνολο των ζητημάτων που εμποδίζουν ακόμη την ανάπτυξη του

κλάδου, με αιχμή τα δίκτυα και τις διασυνδέσεις και τον ΑΔΜΗΕ να θέτει επί τάπητος την ανάγκη αυστηροποίησης των χρόνων υλοποίησης των έργων και επέκτασης των διεθνών διασυνδέσεων προς την Κεντρική Ευρώπη. Σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν 10 γιγαβάτ σε λειτουργία και 12 γιγαβάτ που δέσμευσαν ηλεκτρικό χώρο με προσφορές σύνδεσης. Αρα το σύνολο ανέρχεται στα 22 γιγαβάτ, επομένως πρέπει να σχεδιαστεί ποια θα είναι η συνέχεια, και η ουσία είναι ότι τα έργα με προσφορές σύνδεσης πρέπει να είναι υλοποιήσιμα, τόνισε ο αντιπρόεδρος του ΑΔΜΗΕ, Ιάσων Μάργαρης. «Δεν υπάρχουν εργοτάξια για 12 γιγαβάτ αυτή τη στιγμή, άρα είναι απαραίτητη η αυστηροποίηση των χρόνων για τους επενδυτές.

Ο ΑΔΜΗΕ έχει καταθέσει σχετική πρόταση στο ΥΠΕΝ για να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση», ανέφερε σχετικά. Ο ίδιος συνέδεσε επίσης την ανάπτυξη των ΑΠΕ με την αποθήκευση, επισημαίνοντας ότι ο ΑΔΜΗΕ θα ήθελε περισσότερη αποθήκευση στο σύστημα

από μπαταρίες και αντλαιοσταμείωση. Ως τρίτο κρίσιμο ζήτημα ανέφερε τις διασυνδέσεις και την ανάγκη ισχυρών ηλεκτρικών διαδρόμων προς τις μεγαλύτερες αγορές της Κεντρικής Ευρώπης, ώστε να γίνει η χώρα παραγωγός πρώτης ενέργειας σε μεγάλη κλίμακα και να μεταφέρει πιθανώς και ποσότητες από την Αφρική και τη Μέση Ανατολή.

Εξάλλου από το βήμα του ίδιου συνεδρίου ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας ανακοίνωσε ότι η Ελλάδα έχει υποβάλει πρόταση προς την Αυστρία για απευθείας ηλεκτρική διασύνδεση μέσω καλωδίου που θα μεταφέρει πράσινη ενέργεια ισχύος 9 GW στις βόρειες χώρες της Ευρώπης. Η Ελλάδα πλέον είναι η 8η χώρα στον πλανήτη σε ΑΠΕ, καθώς ήδη σημειώνεται τεράστια συμμετοχή της καθαρής ενέργειας στο ηλεκτρικό μείγμα που φθάνει στο 46% φέτος, ενώ ο στόχος είναι να φθάσει στο 80% μέχρι το 2030, τόνισε ο υπουργός.

ΧΡΥΣΑ ΔΙΑΓΓΟΥ

Το **ΥΠΕΝ** προωθεί πρόγραμμα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών για μονάδες αυτοπαραγωγής σε επιχειρήσεις, συνολικού προϋπολογισμού 160 εκατ. ευρώ.

Τέλος το φθηνό χρήμα για Δημόσιο, εταιρείες

Οι τρέχουσες αποδόσεις ομολόγων έχουν εκτοξευθεί και η έκδοση νέων τίτλων έχει ουσιαστικά «παγώσει»

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Το τεράστιο παράθυρο ευκαιρίας που είχε ανοίξει το 2020-2021 από την απάντηση της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής στο ξέσπασμα της πανδημίας, η οποία δημιούργησε ένα πρωτοφανές περιβάλλον φθηνού χρήματος για κράτη και επιχειρήσεις, με τις αποδόσεις ακόμη και των βραχυπρόθεσμων ελληνικών ομολόγων να αγγίζουν τα αρνητικά, έχει κλείσει. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αύξησε για τρίτη φορά τα επιτόκια φέτος και στα υψηλότερα επίπεδα εδώ και πάνω

Η ΕΚΤ αύξησε για τρίτη φορά τα επιτόκια φέτος και στα υψηλότερα επίπεδα εδώ και πάνω από μία δεκαετία, ενώ αναμένεται να συνεχίσει τις αυξήσεις τουλάχιστον έως και τις αρχές του 2023.

από μία δεκαετία, ενώ αναμένεται να συνεχίσει τις αυξήσεις τουλάχιστον έως και τις αρχές του 2023, με την αγορά να εκτιμά ότι το τελικό επιτόκιο θα διαμορφωθεί στο 2,75%-3,0%.

Οι «κανονικές» εκδόσεις ομολόγων του ελληνικού Δημοσίου έχουν ουσιαστικά «παγώσει» από τον Μάιο, όταν ακόμη τα επιτόκια της ΕΚΤ ήταν αρνητικά και εν αναμονή των αυξήσεων που ξεκίνησαν τον Ιούλιο, με τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους να προχωράει στη συνέχεια σε περιορισμένες μόνο κινήσεις ενίσχυσης της ρευστότητας υφιστάμενων εκδόσεων καθώς και σε εναλλακτικές μεθόδους

χρηματοδότησης, όπως η επανέκδοση μέσω δημοπρασίας ομολόγων κυμαινόμενου επιτοκίου.

Αντίστοιχα, από τις αρχές του καλοκαιριού, έχουν «παγώσει» και οι κινήσεις των ελληνικών επιχειρήσεων, με το κύμα εκδόσεων εταιρικών ομολόγων που χαρακτήρισε τα προηγούμενα δύο έτη να έχει σταματήσει.

Το νέο περιβάλλον των επιτοκίων καθιστά ολοένα και πιο ακριβούς τους όρους άντλησης κεφαλαίων από τις αγορές για τις επιχειρήσεις, και μέχρι τουλάχιστον την άνοιξη του 2023 αυτό το κόστος θα αυξάνεται συνεχώς. «Το 2022 στιγματίζεται σαν το έτος εκείνο που καταγράφει τις μεγαλύτερες απώλειες στην αγορά ομολόγων», σημειώνει στην «Κ» ο Ηλίας Ζαχαράκης, διευθύνων σύμβουλος της Fast Finance. «Οι κάτοχοι ομολόγων με τόσα χρόνια μηδενικά επιτόκια είχαν ξεχάσει τι θα περλιολογική απώλεια στα χαρτοφυλάκια τους.

Η αγορά ήξερε και περίμενε τι θα συμβεί και το timing του 2020-2021 θεωρήθηκε σαν ένα παράθυρο ευκαιρίας. Πολλές εταιρείες έσπευσαν να εκδώσουν ομόλογα πριν από το ξεκίνημα της αύξησης επιτοκίων, ωστόσο δεν είχαν υπολογίσει την ενεργειακή κρίση, που ήταν το κερασάκι στην τούρτα, κάτι που είχε ως αποτέλεσμα την πιο επιθετική πολιτική των κεντρικών τραπεζών λόγω του υψηλού πληθωρισμού».

Από τις αρχές του έτους έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο Αθηνών μόνο τέσσερα νέα ομόλογα (Premia τον Ιανουάριο, Safe Bulkers τον Φεβρουάριο, Lamda Development τον Ιούνιο και CLPL τον Ιούλιο) –εξαιρουμένων των τραπεζικών (Eurobank και Alpha Bank)–, σχεδόν τα μισά από αυτά που εισήχθησαν το 2021, με μόλις 530 εκατ. ευρώ να έχουν αντληθεί, ενώ πέραν του τίτλου της Coca-Cola, δεν έχει εκ-

Οι αποδόσεις των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιρικών ομολόγων έχουν εκτοξευθεί

ΟΜΟΛΟΓΟ	ΛΗΞΗ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΠΟΔΟΣΗ %	ΑΠΟΔΟΣΗ 31/12/2021 %	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟΔΟΣΗΣ %
Noval Property	12/6/2028	5,341	2,781	92,05
Premia*	25/1/2027	6,293	2,800	124,75
ΕΛΒΑΛ ΧΑΛΚΟΡ	16/11/2028	5,076	2,426	109,23
Prodea	20/7/2028	5,251	2,626	99,96
Motor Oil	3/12/2028	4,413	2,030	117,39
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	14/12/2028	4,696	2,591	81,24
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	7/3/2027	5,377	2,959	81,72
ΟΠΑΠ	27/10/2027	3,746	1,824	105,37
Safe Bulkers*	2/11/2027	5,085	2,950	72,37
CPLP Shipping	22/10/2026	4,840	2,579	87,67
Lamda Development	21/7/2027	4,320	2,933	47,29
ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή	22/10/2026	4,506	2,766	62,91
Costamare	25/5/2026	4,578	2,656	72,36
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	4/4/2025	4,048	2,766	46,35
CPLP Shipping*	26/7/2029	5,101	4,400	15,93
Aegean Airlines	3/12/2026	4,706	3,265	44,13
Attica Holdings	26/7/2024	4,754	3,838	23,87
Coral	5/11/2023	2,641	2,129	24,05
B&F	26/6/2023	4,065	4,057	0,20
Lamda Development*	7/12/2029	4,466	4,700	-4,98

* Ομόλογα που εκδόθηκαν φέτος - η διαφορά απόδοσης είναι σε σχέση με την ημερομηνία έκδοσης.

ΠΗΓΗ: Χρηματιστήριο Αθηνών

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

δοθεί κανένα διεθνές ελληνικό ομόλογο (με διαπραγμάτευση στις διεθνείς αγορές).

Οι πιέσεις που έχουν δεχθεί φέτος οι τιμές των 20 ελληνικών εταιρικών ομολόγων που διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών είναι ισχυρές, αν

και όχι ακραίες, αγγίζοντας το 13%. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Πέμπτης 27 Οκτωβρίου, όλα τα ομόλογα που είναι εισηγμένα στο Χ.Α. διαπραγματεύονται κάτω από την ονομαστική τους αξία, με εξαίρεση τους τίτλους των Lamda Development (λήξης) 2029 και B&F, ενώ

κοντά στην ονομαστική του αξία διαπραγματεύεται το ομόλογο της Coral. Τη μεγαλύτερη πτώση τιμών, άνω του 10%, σημειώνουν τα ομόλογα των Noval Property, Premia, ΕΛΒΑΛΧαλκός, Prodea, Motor Oil και ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (λήξης 2028). Σε ό,τι αφορά τις αποδόσεις, η άνοδος

Με θετικό πρόσημο υποδέχθηκε το Νοέμβριο το ΧΑΚ

Με θετικό πρόσημο υποδέχθηκε το Νοέμβριο το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου σημείωσε μικρή αύξηση σε ποσοστό 0,29% και έκλεισε στις 76,83 μονάδες.

Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου σημείωσε μικρή αύξηση σε ποσοστό 0,29% και έκλεισε στις 76,83 μονάδες.

Ο δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 46,14 μονάδες με άνοδο 0,28%. Ο ημερήσιος όγκος των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα 147.649 ευρώ.

Σε σχέση με τους επιμέρους δείκτες, άνοδο σημείωσαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 0,50% και

η Εναλλακτική Αγορά κατά 0,05%. Χωρίς μεταβολή παρέμειναν οι Επενδυτικές Εταιρείες και τα Ξενοδοχεία.

Τη μεγαλύτερη εμπορευσιμότητα είχε η μετοχή της Τράπεζας Κύπρου με όγκο συναλλαγών 69.642 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,43 ευρώ – χωρίς μεταβολή), της Ελληνικής Τράπεζας με όγκο συναλλαγών 45.842 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,035 ευρώ – άνοδος 1,97%), της Atlantic Insurance με όγκο 8.066 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,46 ευρώ – χωρίς μεταβολή), της Δήμητρα Επενδυτικής με όγκο συναλλαγών 7.255 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,40 ευρώ – χωρίς μεταβολή) και της Louis με όγκο 5.549 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,07 ευρώ – πτώση 3,47%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων 5 κινήθηκαν ανοδικά, 5 καθοδικά ενώ 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ήταν 120.

Απαισιόδοξα μηνύματα από Βρυξέλλες για Τουρκία

Της **ανταποκρίτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ**
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΤΣΟΥΓΚΑ

Στο Ανάκτορο Εγκλιόν, ένα εθνικό μνημείο νεοκλασικής αρχιτεκτονικής στην καρδιά των Βρυξελλών με ιστορία αιώνων και συμβολικό ρόλο για τη βελγική διπλωματία, συναντήθηκαν περισσότεροι από σαράντα Έλληνες και ξένοι εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών θεσμών, του διπλωματικού σώματος, της ακαδημαϊκής κοινότητας και της δημοσιογραφίας για να συζητήσουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν η Ανατολική Μεσόγειος και η Νοτιοανατολική Ευρώπη στην εσωτερική και εξωτερική πολιτική, στην οικονομία και στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Αφορμή υπήρξε η ημερίδα «East Med & Southeast Europe» που διοργανώθηκε με πρωτοβουλία του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών και τη συνεργασία της «Καθημερινής». Βασικά θέματα του συνεδρίου ήταν ο πόλεμος στην Ουκρανία, τα διλήμματα ενεργειακής ασφάλειας, οι γεωπολιτικές αλλαγές στα Δυτικά Βαλκάνια, τα μεγάλα έργα υποδομής στην περιοχή, καθώς και θέματα ανταγωνισμού, περιβάλλοντος και προώσπισης των ευρωπαϊκών δημοκρατικών αξιών.

Ανάμεσα στους καλεσμένους ήταν οι αντιπρόεδροι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Μαργαρίτης Σχοινιάς και Ντουμεντράβα Σουίτσα, ο επίτροπος για το Περιβάλλον, Βιργκίνιους Σινκεβίτσιους, και ο επίτροπος για τη Διεύρυνση, Ολίβερ Βάρελι. Την εκδήλωση άνοιξε ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Ελλάδας στην Ε.Ε., Ιωάννης Βράιλας.

Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος βρέθηκε και το ευρωπαϊκό μέλλον της Τουρκίας, που προκάλεσε έντονη ανταλλαγή απόψεων. Σε συζήτηση για τις επιπτώσεις της στασιμότητας στη διαδικασία διεύρυνσης προς τη ΝΑ Ευρώπη, ο αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών και επικεφαλής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Τουρκίας, Φαρούκ Καϊμακτσί, υποστήριξε ότι

Βασικά θέματα του συνεδρίου ήταν ο πόλεμος στην Ουκρανία, τα διλήμματα ενεργειακής ασφάλειας, οι γεωπολιτικές αλλαγές στα Δυτικά Βαλκάνια, τα μεγάλα έργα υποδομής στην περιοχή, καθώς και θέματα ανταγωνισμού, περιβάλλοντος και προώσπισης των ευρωπαϊκών δημοκρατικών αξιών.

«Τι ειπώθηκε στην ημερίδα «East Med & Southeast Europe», που διοργανώθηκε με πρωτοβουλία του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών και τη συνεργασία της «Καθημερινής».

υπάρχει έλλειψη σοβαρής δέσμευσης από την πλευρά της Ε.Ε. και ότι συχνά τα κράτη-μέλη εργαλειοποιούν τη διαδικασία επείδη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τους το επιτρέπει, αν και αναγνώρισε ότι υπάρχει απουσία μεταρρυθμίσεων και προόδου από την πλευρά των υποψήφιων κρατών. Ανέφερε δε ότι συχνά η Τουρκία αδικώς παραλληλίζεται με τη Ρωσία ως προς την επιρροή που επιχειρεί να επιβάλει στα Δυτικά Βαλκάνια. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων, ωστόσο, διαφώνησε ως προς τις ευθύνες, τονίζοντας ότι η Αγκυρά δεν έχει επιδείξει πνεύμα συνεργασίας. Όπως

σημειώθηκε, η Τουρκία είναι απολύτως υπεύθυνη για το εάν θα επιλέξει να λειτουργεί ως δημοκρατικό καθεστώς, το οποίο αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη της.

Στην εξειδικευμένη συζήτηση για το μέλλον των σχέσεων Βρυξελλών - Αγκυρας συμμετείχαν ο επικεφαλής του προγράμματος του ΕΛΙΑΜΕΠ για την Τουρκία, Ιωάννης Γρηγοριάδης, ο διευθυντής του γραφείου του αμερικανικού think tank German Marshall Fund στην Αγκυρά, Οζγκιούρ Ουνλνχισαφτσκιλί, η γενική γραμματέας του Φόρουμ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Τουρκία, Λάουρα Μπάταλα Αντάι, ο αναπληρωτής επικεφαλής Τμήματος Σχεδιασμού Πολιτικής και Στρατηγικής Προοπτικής της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης της Ε.Ε., Αλέξανδρος Γιαννής, και ο εισηγητής της έκθεσης του Ε.Κ. για την Τουρκία, Νάτοσ Σάντσες Αμόρ.

Τα συμπεράσματα της ανταλλαγής απόψεων ήταν σίγουρα απαισιόδοξα. Όπως τόνισε η κ. Μπάταλα, η Τουρκία πλέον δεν αντιμετωπίζεται ως υποψήφια χώρα, αλλά ως ένας στρατηγικός σύμμαχος με

είναι εκρηκτική, τη στιγμή που το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου, όπως αποτυπώνεται στην απόδοση του 10ετούς ομολόγου, έχει υπερ-τριπλασιαστεί φέτος και κινείται στο 4,7%, στα υψηλότερα επίπεδα από το 2017, όταν ουσιαστικά πήρε «μπρος» η ελληνική αγορά εταιρικών ομολόγων. Η τρέχουσα απόδοση στη λήξη σε σύγκριση με αυτή στις αρχές του έτους έχει εκτοξευθεί άνω του 100% για τους τίτλους των Premia, Motor Oil, ΟΠΑΠ και ΕΛΒΑΛΧαλκός, ενώ σημαντική αύξηση έχουν καταγράψει οι αποδόσεις σχεδόν όλων των τίτλων, με μόνο το ομόλογο της Lamda Development (λήξης 2029) να βλέπει πτώση και τον τίτλο (χαμηλής εμπορευσιμότητας) της B&F να σημειώνει οριακή μόνο άνοδο.

«Το σκηνικό είναι εκρηκτικό και δύσκολο σε αυτήν τη φάση κάποια εταιρεία ή το κράτος θα αποφασίσει να βγει στις αγορές, εκτός και αν το έχει απόλυτη ανάγκη ή λίγες κάποιες παλαιότερες τίτλος», όπως υπογραμμίζει ο κ. Ζαχαράκης.

Αν και οι περισσότερες από τις μεγάλες εταιρείες έχουν μεγάλα ταμεία με χαμηλό κόστος δανεισμού, ωστόσο υπάρχουν και περιπτώσεις που θέλουν να κάνουν μεγαλύτερες επενδύσεις, με το κόστος δανεισμού πλέον να αρχίζει να είναι απαγορευτικό. «Όσο τα επιτόκια ανεβαίνουν, οι επενδύσεις με ακριβό κόστος δανεισμού έχουν σημαντικό βαθμό ρίσκου. Άλλωστε, η αύξηση των επιτοκίων έχει σκοπό να φέρει ύφεση για να ισορροπήσει και ο πληθωρισμός», τονίζει. Για να δούμε και πάλι διέξοδο στην αγορά ομολόγων για νέο δανεισμό από πολλές εταιρείες ή και το ίδιο το κράτος, όπως εκτιμά, θα πρέπει να δούμε την ομαλοποίηση της κατάστασης και ένα περιβάλλον όπου θα μπορούν να μειωθούν τα επιτόκια.

